Poštnina plačana v gotovini

Leto VIII, št. 230

Ljubljana, četrtek 29. septembra 1927

Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—, za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2492

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 28. septembra.

Temni oblaki so že zbrani nad vlado g. Vukičevića. Gospod se sicer dela, kakor da jih ne vidi, vendar se vidi na vsak korak, da se je vrst najbližje okolice g. Vukičevića polastila nervoznost, ki je znak slabosti. Sprejem klerikalcev v vlado, četudi le enega ministra, predno se je mogel položaj vlade razčistiti pred parlamentarnimi klubi, je bil drzen poskus, izzvati odločitev že prej. G. Davidović se je temu izzivanju spretno izognil, kakor da ga ta sprememba ne zanima. Saj je res, da se je SLS sila poceni prodala. Ko pa je prišlo do imenovanja državnih podtajnikov, se je Davidović ustavil češ da mora to vprašanje rešiti šele njegov klub.

Medtem zavzemata obe fronti vsaka svoje pozicije, da se pripravita na odločilni spopad. Vsi ga pričakujejo že za 5. oktober, ko se mora izvoliti začasno predsedstvo Narodne skupščine. A ravno ker bo to predsedstvo trajalo samo do verifikacije mandatov in je najbrž pravilno stališče, da se mora na vsak način volitev definitivnega predsedništva izvršiti že 20. oktobra, t. j. na dan sklicanja rednega parlamentarnega zasedanja, je verjetno, da pri volitvi začasnega predsednika ne bo še prišlo do odločilnega spopada.

Sledil pa bo drugi teden dogodek za dogodkom, ki bo tresel na temeljih vlade g. Vukičevića, predvsem verifikacijska debata z glasovanji in ustanovitev Demokratskega bloka z vsemi posledicami.

G. Davidović je imel včeraj v Bjelini govor, ki ga je g. Vukičević moral čitati z zelo mešanimi občutki. Davidović je šefa vlade znova obdolžil volilnega terorja in neizpolnitve obljub. Pristavil je, da so demokrati dosedaj potrpeli, odslej pa ne morejo več. Z zahtevo, da se mora odslej jasno občutiti prisotnost demokratov v vladi, je Davidović napovedal, da vlade ne bo naskočil frontalno, ampak z zahtevo, da se demokratom izroči jačji vpliv v njej. In v zvezi s tem je podčrtal, da prihaja razširjenje demokratske zajednice na preko 100 poslancev (s pristopom SDS) in kasneje na preko 160 poslancev, pri čemer očividno misli na HSS.

Napoved teh dogodkov in zahtev je v stvari že napoved vladne krize, četudi v blažji obliki. Izkušnja pa uči, da so krize, nastale v obliki zahtev po gotovih vplivnejših resorih, najtežavnejše. Ministrstvo notranjih del je od nekdaj sporno jabolko, ki daje vladi signaturo. Vidi se, da g. Davidović iz njega izganja g Vukičevića in hoče na tem mestu videti osebo, kateri demokracija zaupa.

Istočasno, ko najavlja g. Davidović zahtevo po ojačenju demokratskega vpliva v vladi in trka na možnost, ali bo za njim stalo nad 160 poslancev, mora g. Vukičević skrbeti, da mu še pred 5. oktobrom ne izpodleti v lastnem klubu. Predvsem hoče iz njega odpraviti pašićevce, ki so mu nepomirljivi sovražniki in prete v klubu biti strastna opozicija. Ako marširajo deljeno, a z enakim ciljem, z radikalskim centrom, ki Vukičevića miri, pri tem pa previdno čaka na svoj dan, ima radikalna opozicija proti Vukičeviću prav za prav večino v radikalnem klubu. Taka stvar se nekaj časa zakriva, a neprestano se rode nevšečnosti in strupena atmosfera sama privede do razkroja. Zaenkrat poskuša g. Vukičević preprečiti vstop pašićevcev v radikalni klub, a s tem izziva boj na vprašanju, v katerem je njegovo stališče zelo slabo in kjer bo imel proti sebi vse one radikale, ki žele ohraniti edinstvo stranke.

Lepi časi g. Vukičevića gredo h kraju. Lahko je bilo izrabljati avtoriteto krone in v odsotnosti Narodne skupščine živeti od aprila do 5. oktobra. A ta dan nastopa svojo pravico drugi ustavni faktor. V raznih oblikah zahteva, da se z njim računa. In naj se ga še tako skuša omalovaževati, tu je in preko njega ne more nihče.

Združenje demokratov se v praksi že izvaja

Beograd, 28. septembra. p. Današnja «Reč» poroča, da dobiva ideja Demokratskega bloka tudi med najširšimi sloji vedno trdnejša tla. Tako je dobil danes g. Pribićević iz Bečkereka brzojavno vest, da je bil tam sklenjen med DS in SDS sporazum glede skupnega nastopa pri občinskih volitvah. Obe organizaciji sta obenem sklenili najtesnejšo kolaboracijo za bodočnost, dokler ne pride do popolne združitve.

Razpust nadaljnih slovenskih društev v Italiji

Gorica, 28. septembra o. Z utemeljitvijo, da so delovala proti interesom državnega reda je goriški prefekt razpustil še naslednja slovenska društva:

Čitalnico na Grahovem ob Bači, Bralno in pevsko društvo Sv. Pavel v Gojačah, Bralno in pevsko društvo Čaven v Črničah, Prosvetno društvo v Črničah, Dramatični krožek v Vipavi, Telovadni odsek v Mirnu. Vse imetje razpuščenih društev so oblasti zaplenile.

„V par dneh bo štela Demokratska zajednica 102 poslanca"

Pomemben govor Ljube Davidovića o politični situaciji. — Demokracija mora odločilno vplivati na državno upravo. — Novi napadi na g. Vukićevića in njegov režim

Beograd, 28. septembra p. Na shodu Demokratske zajednice v Bjelini (Bosna) je g. Ljuba Davidović imel daljši govor, ki je vzbudil v vseh političnih krogih veliko pozornost. Povdarjal je med drugim: «Demokratska zajednica je pri ustanovitvi natančno vedela, kaj hoče. Hoteli smo, da gredo ljudje, ki mislijo demokratsko, skupaj. Ko smo bili razdvojeni, so imeli demokrati 35, muslimani pa 15 poslancev. Danes nas je 80 in mi smo sila, s katero je treba računati, Demokratska zajednica ne odklanja prijateljskih demokratskih organizacij, ako hočejo, da stopijo v naše vrste. Nasprotno, dobrodošli so nam. **Ni daleč dan, ko bo Demokratska zajednica štela nad 100 poslancev in v najkrajšem času celo 160 poslancev.** S tem številom bomo lahko uspešno izvršili one posle, ki smo si jih postavili za svojo nalogo. Ne verujte, da v Demokratski zajednici ni edinstva. Služiti narodu in državi zna najboljše demokratska zajednica. Danes ni države, ki bi se ne upravljala in urejevala na demokratski način. Danes se mora povsod vprašati narod, kako želi, da se upravlja z državo. Mi zahtevamo široko samoupravo za občine, sreze in oblasti.»

»Volitve se, žal, niso vršile tako, kakor smo želeli. Zahtevali smo volilno svobodo za vse stranke in za vse poštene ljudi, ne pa poklone poedinim strankam ali ljudem. Ker se volitve niso vršile, kakor bi se bile morale, nismo dobili toliko mandatov, kakor nam jih gre. Zahtevali smo, naj vodijo volitve pošteni uradniki, ki se niso kompromitirali in ki se niso pregrešili zoper volilni zakon in svobodo volitev. To je bila naša pogodba, a oni (vukičevićevci) je niso izpolnili. Vukičevićevi ljudje niso hoteli dopustiti, da vodijo državne posle samo pošteni uradniki. Kadar smo stavili zahteve, so nam vedno obljubljali, da se bodo naše želje upoštevale. Mi se s tem nismo zadovoljevali in smo vršili kontrolo. Ko pa smo zasledili pogreške, so bili krivci zaščiteni in privilegirani, če so le imeli radikalno izkaznico.«

»Vi hočete vedeti, kako je v vladi in kaj prinese bodočnost. **Demokratska zajednica ostane na vladi in zahtevali bomo, da bo naše sodelovanje v vladi čim vidnejše in jačje.** Zahtevamo pa, da se naš glas čuje, da se deluje tako, da bo koristilo narodu, da se preneha z nezakonitostmi in da se v vsakem državljanu vidi svobodnega človeka. Nočemo samo podanikov, ki služijo vojski in plačujejo davke, marveč hočemo svobodne državljane. Ko smo stopili v vlado, smo zahtevali, naj se takoj pozna in vidi, da sodelujejo v vladi tudi predstavniki Demokratske zajednice. V teh petih mesecih se žal naše sodelovanje ni mnogo občutilo. Niso nas poslušali in niso sprejemali naših predlogov. **To je bilo... A od danes naprej bo drugače. Sedaj bo vlada morala ne samo poslušati, marveč tudi izvrševati naše predloge.**

Naše prebivalstvo, zlasti pa kmetovalci trpe pomanjkanje in so prezadolženi. Na podlagi podatkov, ki jih je zbral dr. Spaho, dolguje naš narod približno tri milijarde dinarjev in za ta ogromni dolg plačuje mnogo previsoke obresti, ki znašajo letno skoro eno milijardo. Naša prva skrb bo, da se ti dolgovi omilijo, raztegnejo na daljšo dobo let in da se zmanjšajo obresti. Ako kmetovalec omaga, potem bo tudi države konec.«

Ko je končal g. Davidović, je povzel besedo muslimanski poslanec Behmen, ki je zavrnil očitek, češ da dr. Spaho ustvarja versko fronto. »Mi bosanski muslimani ne potrebujemo verske fronte, ker imamo fronto jugoslovenske demokracije. Nato je napadal radikale, ki tekom osem let niso ničesar storili. Mi nismo z Davidovićem radi njegovih lepih oči, marveč radi njegovega dela. On je prvi, ki je vstal proti korupciji in proti brezvestnemu uradništvu. V 10 dneh bo štela Demokratska zajednica 102 poslanca!

Govor g. Davidovića, ki ga razlagajo kot napoved konca Korošec - Vukičevićevega režima in prevzema državne oblasti po demokratskem bloku, je izzval v vseh političnih krogih največjo pozornost in živahne komentarje, v vladnih vrstah pa novo nervoznost. Po nalogu g. Vukičevića je danes zopet odpotoval v Zagreb g. dr. Laza Marković z nalogo, da za vsako ceno pridobi radičevce za sodelovanje z radikali. Akcija pa je že vnaprej obsojena na neuspeh, ker je HSS baš te dni objavila komunike, v katerem odločno odklanja z radikali vsako sodelovanje

G. Vukičević je ves dopoldne konferiral z radikalnimi ministri in zdrugimi svojimi političnimi prijatelji. Popoldne je odpotoval iz Beograda in se vrnil še le kasno zvečer. Širijo se vesti, da se je mudil v Topoli pri kralju.

Novinarji so se živahno zanimali za mnenje poedinih članov vlade, ministri pa so odklanjali vsako izjavo.

Konferenca oblastnih skupščin

Vlada je pripravljena prepustiti oblastnim samoupravam važne posle, noče pa istočasno prepustiti tudi dovoljnega dela državnih dohodkov

Beograd, 28. septembra p. Danes dopoldne je bila otvorjena v dvorani finančnega odbora konferenca zastopnikov vseh oblastnih skupščin, ki jo je sklical finančni minister, da se ž njimi posvetuje glede prenosa državne uprave na oblastne samouprave. Konference sta se udeležila tudi minister za poljedelstvo dr. Stanković in minister za socijalno politiko dr. Gosar. Ljubljansko oblastno skupščino zastopa predsednik dr. Natlačen, mariborsko pa predsednik dr. Leskovar.

Konferenco je otvoril z daljšim nagovorom finančni minister dr. Bogdan Marković, ki je v svojem govoru naglasil, da namerava vlada v smislu zakona o oblastni samoupravi izročiti oblastnim skupščinam čim več poslov, da tako na eni strani razbremeni državno upravo, na drugi strani pa razširi delokrog samouprav in jim omogoči kar najuspešnejše delovanje. Obenem s prenosom teh poslov bo država odstopila samoupravam tudi vse dohodke, ki so zvezani s temi posli.

Minister za socijalno politiko dr. Gosar je nato poročal o akciji vlade za preskrbo onih pokrajin, ki so bile zadete po elementarnih katastrofah, minister za poljedelstvo dr. Stanković pa je podal poročilo o stanju letošnje žetve, ki zaostaja povprečno za 35% za lansko, nekatere pokrajine pa izkazujejo celo primanjkljaj do 70%.

V imenu zagrebške oblastne skupščine je govoril predsednik Josip Predavec, ki je v svojem govoru ostro napadel zagrebškega velikega župana, češ da se meša v delo oblastne samouprave in ga ovira. Finančni minister je g. Predavca kmalu prekinil, češ da na to konferenco, ki naj ima predvsem gospodarski značaj, ne spadajo politične debate. Nato so govorili zastopniki ostalih oblastnih skupščin, ki so zlasti povdarjali potrebo cenenih kreditov za poljedelstvo.

Na popoldanski seji je načelnik finančrega ministrstva in referent za oblastne samouprave g. Tosić podal izčrpno poročilo o nameravanem prenosu državnih poslov na samouprave. Predvsem namerava vlada prepustiti oblastnim skupščinam **skrb za ceste, narodno zdravstvo in poljedelstvo.** Ministrstvo za javna dela bo obdržalo v svoji kompetenci samo strategično važne ceste. Iz ministrstva narodnega zdravja bodo izročene oblastnim samoupravam predvsem **vse bolnice, zdravilišča, kopališča in razne humanitarne institucije.** Ministrstvo socijalne politike bo prepustilo oblastem **skrb za invalide.** Iz resora ministrstva za poljedelstvo bodo dobile oblastne samouprave v prvi vrsti **strokovno šolstvo.**

V zvezi s temi posli bo finančno ministrstvo prepustilo oblastnim skupščinam 163 milijonov dinarjev, ki so se doslej stekali v državno blagajno. Poleg tega pa namerava ministrstvo prepustiti oblastnim samoupravam tudi še razne druge specijalne državne dohodke. Po vladnem načrtu naj bi se ta prenos državnih agend na samouprave izvršil stopnjema tekom dveh ali treh let.

O referatu g. Tosića se je razvila obširna debata, v katero so posegli zastopniki skoraj vseh oblasti. Govorniki so predvsem naglašali, **da so dohodki, ki jih namerava vlada prepustiti samoupravam za uspešno izvrševanje prenešenih agend povsem nezadostni** in da bi morala država v izdatnejši meri tudi materijelno podpreti samouprave, zlasti še, ker hoče prevaliti na nje baš najvažnejše agende, ki jih je mogoče smotreno izvrševati le, če je podana tudi potrebna finančna podlaga. Debata se jutri nadaljuje.

Borba proti fašistični diktaturi v Španiji

Madrid, 28. septembra. d. Več bivših ministrov je poslalo kralju spomenico, v kateri zahtevajo, naj se zopet vzpostavi ustav na vlada. Več odličnejših generalov pa je stavilo kralju predlog, naj poveri vladno predsedstvo generalu Berengueru, šefu kraljevega vojaškega kabineta. Tudi grof Romanones se je pridružil tej akciji. Glavno akcijo opozicije pa vodi v Franciji živeči bivši ministrski predsednik Guerra, ki dobiva finančna sredstva iz Amerike. Guerra velja splošno za najnevarnejšega nasprotnika sedanjega diktatorja.

Poštni minister o svojih načrtih

Lepe besede, ki se ponavljajo že leta in leta. — Vlada vse samo namerava, a ne stori ničesar. — Misli tudi na komercijalizacijo pošte. — Odločno napoveduje samo eno: nove redukcije!

Beograd, 28. septembra. p. Poštni minister gosp. Vlajko Kocić je danes sprejel novinarje in jim podal daljši ekspoze o svojih načrtih. Uvodoma je naglasil, da pomanjkanje primernih uradnih prostorov zelo ovira redno poslovanje poštne uprave in da bo zato treba zgraditi skoraj po vsej državi lastna poslopja. Med drugim namerava poštno ministrstvo zgraditi monumentalno palačo za beograjsko pošto in Poštno hranilnico. (Nujno potrebne zgradbe za Poštno hranilnico v Ljubljani gosp. minister ni omenil. Op. ur.) Največ poslopij pa je potrebnih v Južni Srbiji, kjer pošta doslej nikjer nima lastnih uradnih prostorov. Ministrstvo bo posvečalo potrebno pažnjo tudi vprašanju uradniških stanovanj. Vse te investicije se bodo izvedle deloma potom inozemskih posojil, deloma pa tudi s pomočjo Poštne hranilnice.

V svrho izboljšanja poštnega prometa je predvidena nabava večjega števila poštnih avtomobilov za prevažanje in dostavljanje poštnih pošiljk. Poštna uprava je sklenila pogodbe tudi z letalskimi družbami, tako da bo omogočen hitrejši poštni promet tudi z inozemstvom.

Telefonski in brzojavni promet trpi zlasti na pomanjkanju primernih in dobrih zvez. Zato namerava (!) poštno ministrstvo v doglednem času položiti 30 kabljev, s čimer bo telefonski promet v znatni meri ugodil. Tozadevni stroški so proračunani na 550 do 600 milijonov. Ker pa ima Jugoslavija po svoji geografski legi izredno živahen tranzitni promet, računa, da bo vse te investicije mogoče kriti tekom osmih do desetih let iz dohodkov od tranzitnega prometa

Razen tega posveča poštni minister vso pozornost gradbi radio - postaj in bo še tekom prihodnjega proračunskega leta zgrajena med drugimi tudi radiostanica v Ljubljani, oziroma v Domžalah.

Ker pa se je izkazalo, da poštna uprava v državni upravi ni tako rentabilna,, kakor bi bilo v interesu države potrebno in tudi mogoče, misli **poštni minister na komercijalizacijo pošte in telegrafa** in upa, da bo to vprašanje kmalu rešeno. V to svrho bo v doglednem času odpotoval generalni poštni direktor v inozemstvo, da tam študira ta problem.

Glede na potrebo štedenja in na splošno redukcijo državnega proračuna bodo tudi v **področju poštnega ministrstva izvršene znatne redukcije.** Predvsem se bo znižalo število poštnih direkcij od 8 na 5. Tozadevno se že vrše posvetovanja, a doslej ni sklenjeno še nič konkretnega.

Burna otvoritvena seja zagrebškega občinskega sveta

Veliko zanimanje za sejo. — «Sodelovanje» galerije. — Razveljavljenje komunističnih mandatov. — Eksodus radičevcev. — Županska volitev odgodena na soboto

Zagreb, 28. septembra. n. Danes popoldne ob 4. se je vršila prva seja novo izvoljenega občinskega sveta. Na dnevnem redu je bila verifikacija mandatov in volitev župana. Za sejo je vladalo v vseh krogih veliko zanimanje, ker se je pričakovalo, da bo radi napetosti med blokaši in radićevci zelo viharna. Seje se je udeležil tudi Stjepan Radić osebno; eden izmed prvih je stopil v dvorano ter se vsedel v prvo klop.

Ker seja ni bila otvorjena točno ob napovedani uri, je začel Stjepan Radić glasno protestirali. Galerija je bila nabito polna in ker so imeli blokaši večino, ga je živahno zavračala in ga pošiljala v luknjo.

Sejo je vodil in otvoril vladni komisar gosp. Uzorinac, ki je najprej prečital določbe o prisegi ter nato izvršil zaprisego članov občinskega sveta. Pri verifikaciji mandatov je prišlo do zelo ostrih prepirov, v katere se je vmešavala tudi galerija. Ko je vladni komisar prečital odlok notranjega ministrstva o razveljavljenju treh komunističnih mandatov, je prvi govoril prizadeti komunist Krndelj, ki je obsojal to odredbo. V imenu SDS je podal izjavo dr. Juriša, češ da SDS ne odobrava postopanja ministrstva, ki bi bilo moralo, ako je to že potrebno, razveljaviti vse na komunistični listi izvoljene mandate, ne pa samo tri. Vendar pa z ozirom na to, da ne bodo trpeli interesi občine zaradi zavlačevanja rednega poslovanja občinskega sveta, SDS iz tega ne bo izvajala konsekvenc, zahteva pa, da se njen protest proti kršenju občinske avtonomije s strani vlade protokolira.

Nato je povzel besedo Stjepan Radić, ki je predlagal, naj občinski svet ne vzame na znanje odloka notranjega ministrstva glede razveljavljenja komunistinih mandatov. Naglasil je, da bo nova vlada, ki jo bo sestavil demokratski blok, sedanji občinski svet razpustila, če tega predloga ne sprejme. Blokaši so proti temu viharno protestirali in tudi galerija je delala hrupne medklice na račun gosp. Radića. Radić je nato zahteval od vladnega komisarja, naj da galerijo izprazniti. Ker pa ta tej zahtevi ni ugodil, so radićevci s Stjepanom Radićem na čelu demonstrativno zapustili dvorano. Po daljši debati je bil nato razveljavljen tudi mandat občinskega svetnika Kurela, ki je bil izvoljen na listi stanovanjskih najemnikov, ker še ni dosegel predpisane starosti 30 let. Na predlog blokašev je bila nato volitev župana odgodena in seja zaključena. Za volitev župana bo sklicana v soboto posebna seja.

Pred rekonstrukcijo Baldwinove vlade

Lordu Balfourju naj bi sledil lord Percy. — Tudi položaj Baldwina samega omajan?

London, 28. septembra. sd. V kabinetu se pričakujejo važne izpremembe. Iz kabineta bi izstopil ne samo Balfour, temveč tudi delovni minister sir Steel - Maitland. Govori se tudi o tem, da bo Chamberlain izstopil iz kabineta. Baldwin sam je v zelo težavnem položaju. Ako bo na strankinem kongresu konservativcev v Cardiffu ugodil želji veleindustrijalcev glede zaščitne carine, postane konflikt vlade z Robertom Cecilom in njegovimi prijatelji akuten. Od desnega krila konservativcev grozijo Baldwinu na kongresu nevarnosti, ako bi skušal uresničiti svojo obljubo, ki jo je dal pred zadnjimi volitvami, namreč da se bo volilna starost žensk znižala od 30 na 21 let.

Kakor poroča «Manchester Guardian», se govori o tem, da bo Baldwin najbrže naslednik lorda Cecila kot specijalist za vprašanja Društva narodov v kabinetu. Predsednik tajnega sveta Balfour se namerava popolnoma umakniti in ga bo nadomestil sedanji prosvetni minister Percy. Percy se je zaradi svojih reakcijonarnih govorov zelo osovražil pri učiteljstvu in bo bržkone prestopil iz liberalne v konservativno stranko. Prosvetno ministrstvo bo prevzel bivši finančni sosvetovalec Poljske Young, ki je že ponovno zastopal Anglijo v Ženevi. Odstop lorda Balfourja, ki je bil eden največjih nasprotnikov protiruske politike sedanje vlade, znači velik prestiž vlade.

Pomirjenje med Francijo in Nemčijo

Francoska vlada za mirno presojo vprašanja o vojni krivdi. — Tudi v Berlinu naglašajo skupnost interesov

Pariz, 28. septembra. d. Razgovori med Briandom in dr. Stresemannom v Ženevi so napravili v Parizu najboljši vtis. Iz krogov zunanjega ministrstva se je priporočala novinarjem kar največja rezerva v polemiki o vojni krivdi, da bi se z nepotrebno ostrostjo ne poslabšali odnošaji med Francijo in Nemčijo. Opažati je, da se je razburjenje, ki ga je izzval Hindenburgov govor v francoski javnosti, že znatno poleglo. Listi pišejo zelo objektivno in povdarjajo, da tvori vprašanje vojne krivde, enega največjih prepadov med obema državama. Naglašajo pa, da je za Francijo to vprašanje že rešeno in da bi načetje tega vprašanja značilo nov napad na evropski mir. Za Nemčijo pa priznanje krivde ni dosti vredno, ker je več ali manj izsiljeno pod težo versajske mirovne pogodbe. «Echo de Paris» naglaša, da je poravnava med Francijo in Nemčijo nemogoča, dokler bo vztrajala Nemčija na tem, da odloča o vojni krivdi kako posebno sodišče. Socijalistični listi naglašajo, da bo za Francijo in Nemčijo najbolje, če se vprašanje vojne krivde sploh za vedno ukine, ker je vsaka diskusija o tem za ohranitev miru zelo opasna.

Berlin, 28. septembra. d. Oficijozna «Tägliche Rundschau», ki velja kot glasilo zunanjega ministra dr. Stresemanna objavlja iz Ženeve zelo pomirljiva poročila, ki dokazujejo, da Hindenburgov govor ni rodil slabih posledic. List naglaša potrebo po odstranitvi nesporazumov in povdarja, da Hindenburg očividno ni imel namena izzvati kako polemiko, kakor bi se to lahko sodilo o govoru belgijskega ministrskega predsednika. V ostalem pa naglaša, da so skupni interesi Nemčije in njenih zapadnih sosedov mnogo močnejši, kot pa umetno ustvarjeno razburjenje.

Novi fašistični naklepi!

Rim, 28. septembra. l. Predsnočnjim je sprejel glavni tajnik fašistične stranke Turatti tržaškega tajnika inž. Cobola. Razpravljala sta o vprašanjih, ki se nanašajo na tržaško mesto in na probleme Julijske Krajine. O vseh teh vprašanjih je dal glavni tajnik Turatti inž. Cobolu važna navodila. Inž. Cobol se je sestal pri tej priliki tudi z državnim podtajnikom Suvichem in s podtajnikom fašistične stranke Saracijem.

Naši odnošaji z Grčijo

Atene, 28. septembra. (be.) Grško-jugoslovenska pogodba bo podpisana takoj po prihodu Kafandarisa in Mihalokopulosa.

Ljubljana pred odločitvijo!

Glavna sovražnika Ljubljane sta abstinenca naprednih volilcev in cepljenje glasov

Danes vsa Ljubljana razume, da gre pri nedeljskih občinskih volitvah za to, ali se bosta z njo igrala Pirc in Pust in razkrajala njeno blagostanje, ali pa pride na magistratu do trdnega naprednega režima, ki se bo zavedal vse odgovornosti. Ljubljanski volilci in to tudi številni pristaši SLS natanko vedo, da taki ljudje, kakor jih pošilja vodstvo SLS na magistrat, Ljubljani in Ljubljančanom samo škodo delajo, ki jo potem drugi plačujejo.

V nedeljo se Pirc in Pust zanašata na dva svoja zaveznika: na brezbrižnost naprednih Ljubljančanov, ki se izraža v volilni abstinenci, in pa na množino raznih kandidatnih list, ki zavajajo v cepljenje glasov.

Ta ali oni govori, češ, da za njegov glas ne gre. Vsak poedini glas je velevažen in baš v Ljubljani se je to že pokazalo pri parlamentarnih volitvah l. 1907., ko je prišel napredni kandidat v ožje volitve samo radi enega glasu. Tudi zadnje skupščinske volitve so dokaz, kako silno važen je vsak glas.

Grd greh proti Ljubljani zagreši, kdor ne žrtvuje za njen prospeh niti pol ure, ki jo zahteva volilno opravilo. Volilna pravica je za zavednega državljana obenem volilna dolžost. Kdor je ne vrši, greši tudi proti svojim lastnim interesom. Kdor se vzdrži volitev, je prav tako kriv slabih posledic, kakor oni, ki odda svoj glas za najslabše kandidate.

Drugi zopet ne razumejo, da bo mogla Ljubljana izvršiti svoj napredno - gospodarski in socijalni komunalni program brez težkih ovir le, če dobi v občinskem svetu krepko večino in krepko zastopstvo za svoje predloge. Šest list se poteguje za glasove ljubljanskih volilcev. Ali je to potrebno? Kako naj gre voz gladko naprej, ako ga bodo vlekli na šest strani? Baš zato pa treba, da se ljubljanski volilci z ogromno večino odločijo za Napredni blok, da se bo lahko mirno posvetil smotrenemu delu v občinski samoupravi!

Pri nedeljskih volitvah se vrši glavni boj med Naprednim blokom in Pirc-Pustovo SLS. Kar je vmes, samo slabi in zatemnuje resnično odločitev in kvari čisto bodočnost. Dr. Ravniharjeva lista si je pa že v naprej pritisnila pečat klerikalne liste, ker se je za volitve tudi formalno vezala s Pirčevo in Pustovo listo.

Vsi, ki so siti Pirc-Pustovega cirkusa na magistratu, bodo v nedeljo brez izjeme vrgli kroglico v tretjo skrinjico.

Prvo pravilo vojske, ki hoče zmagati, je: ne cepi moči! Glasovi, oddani za postranske liste, so izgubljeni in slabe delamožnost bodočega občinskega sveta in naše večine.

Proč z brezbrižnostjo, proč z osebno animoznostjo!

Imejmo vsi Ljubljančani pred očmi le procvit naše bele Ljubljane, zato pa na delo za popolno zmago napredne Ljubljane! Vsi disciplinirano na delo od moža do moža, od volilca do volilca!

Beogradu pogačo, Ljubljani drobtinico

Kako je SLS poskrbela za nove stavbe

Po kleroradikalnem finančnem zakonu so nove hiše v Beogradu oproščene vseh, po ostalih mestih pa le malega dela davkov

Poročajo nam:

V zadnjem času je pričel «Slovenec» predrzno lagati, da so nove stavbe po zaslugi SLS oproščene davkov in da je s tem dr. Gosar pokrenil akcijo, ki bo stanovanjsko vprašanje v najkrajšem asu sploh odpravilo z dnevnega reda.

V resnici pa je stvar z novimi hišami nekoliko drugačna. **Nove stavbe so oproščene vsakega davka samo v Beogradu.** Nove stavbe po ostalih mestih naše države pa niso oproščene vseh davkov, marveč samo najmarine, ki znaša n. pr. v Ljubljani samo 12 % od ocenitve. Plačevati pa morajo vse državne pribitke in doklade: 70 % državni pribitek na najmarino, 30 % linearni pribitek, invalidski davek (12 % + 70 %) in komorsko doklado.

Oprostitev 12 % najmarine je torej minimalna. Večina davkov je ostala nespremenjena. **Davkov proste so nove stavbe samo v Beogradu.** Taka je najnovejša modrost klerikalnega inticentralizma. Opozarjamo na klero - radikalni finančni zakon, ki določa v tej zadevi:

«Nove zgradbe v mejah okoliša mestne občine beograjske . . . so oproščene neposrednega davka na zgradbe kakor tudi vseh državnih pribitkov in občinskih doklad, in sicer: a) pritlične in enonadstropne za dobo 20 let, b) dvonadstropne, trinadstropne in večnadstropne za dobo 30 let. V vseh ostalih krajih na ozemlju vse kraljevine se oproščajo najmarine nove zgradbe, in sicer: v krajih s preko 50.000 prebivalci za 20 let, v krajih s preko 20.000 prebivalci za 15 let, v ostalih pa za 10 let.»

Beograd je torej favoriziran tako glede obsega oproščenih davkov, kakor glede števila let. V Beogradu dvonadstropne in večnadstropne hiše uživajo oprostitev vseh davkov za dobo 30 let, v Ljubljani pa so enake stavbe oproščene samo najmarine za dobo 20 let.

Za klerikalne centraliste obstoja torej dvojna mera: ena za Beograd, druga za Ljubljano in za ostala mesta. Naši kraji so po mnenju gosp. Gosarja kraji druge vrste. V Beogradu je treba centralizirati ne samo vse davke, nego tudi vse predpravice. S takimi nauki so se klerikalni «maherji» proslavili v Beogradu in si pridobili simpatije velikosrbskih radikalov.

Gospodje od SLS so pač rekli: za Ljubljano bo že dovolj, ako ji vržemo drobtinico v obliki oprostitve od najmarine, Beogradu pa dajmo vse, kar zahteva.

To dvojno moralo, to nad vse krivično postopanje naj si zapomnijo vsi oni, ki te dni poslušajo sleparske laži klerikalnih agitatorjev o «zaslugah» SLS za stanovanjsko vprašanje.

Tudi to vprašanje spada v poglavje o klerikalnem «razbremenjevanju» Slovenije in Slovencev in k poglavju o stanovanjski mizeriji, ki so jo reševali klerikalci s tem, da so Beograd oprostili vseh davkov, ljubljanskim lastnikom novih hiš pa vrgli le drobtinico.

Kje sta ostala gg. Pirc in Pust?

Na vabilu za unionski volilni shod je SLS bila primorana črtati kot govornika gg. Pirca in Pusta. — Splošne politične fraze in volilne bombe dr. Korošca in drugih, ki niso občinski kandidati, pa ne morejo več rešiti liste g. Pusta in Pirca pred porazom

SLS naznanja na lepakih, s katerimi vabi po ljubljanskih ulicah na svoj unionski volilni shod, da bodo na tem shodu govorili gg. dr. Korošec, dr. Gosar, prof. Jarc in Terseglav.

Na lepaku smo zaman iskali imen gg. Pirca in Pusta, dasi sta ta dva gospoda edina klerikalna komunalna politika. Njima je SLS poverila svoje zastopstvo v sosvetu vladnega komisarja, onadva sta predistinirana, **da vodita delegacijo SLS v bodočem občinskem svetu.**

Če bi kdo smel in moral na volilnem shodu SLS za občinske volitve govoriti, bi torej bila v to pokličana gg. Pirc in Pust, kajti g. dr. Korošec lahko govori kar hoče, minister dr. Gosar lahko pripoveduje to ali ono, g. Terseglav istotako, pa vse to je bob v steno, **ker odločilno in merodajno besedo v bodočem občinskem svetu bosta imela samo gg. Pirc in Pust.** Baš o teh dveh gospodih pa je ljubljanska javnost slišala toliko zanimivega, da bi jih volilci radi videli in slišali, tako za naprej, kakor za nazaj. Volilci so zlasti radovedni, če hočeta tudi še naprej tako gospodariti, kakor sta gospodarila kot sosvetnika.

Iz dejstva, da ju je SLS na vabilih za volilni shod zbrisala kot govornika, pa se da upravičeno sklepati, **da gg. Pirc in Pust tudi že vodstvu SLS presedata.** Pustove manipulacije s svežimi tramovi pri mestnih stanovanjskih hišah ter glasovi, ki se širijo po mestu o prijateljstvu g. Pirca z g. Cvenklom, niso le razkačili krščanske socijaliste, marveč tudi druge pristaše SLS, tako da je vodstvo bilo primorano črtati gg. Pirca in Pusta kot govornika ter poklicati na zadnji volilni shod samega dr. Korošca, kakor tudi angažirati kot govornike druge gospode, **ki se nikdar niso bavili s komunalno politiko, a kaj šele z ljubljanskimi občinskim zadevami!**

Da prekrije SLS pred volilci polomije in grdobije svojih sosvetnikov na magistratu, naj sedaj mesto občinskih kandidatov dr. Korošec in drugi mlatijo na unionskem shodu **splošne politične fraze,** da bi od političnih plev, ki bodo padale volilcem v oči, **ne videli delovanja vzor-mož gg. Pusta in Pirca.**

Za zadnje skupščinske volitve je SLS skušala begati ljubljanske volilce s policijsko preiskavo zoper volilno listo Naprednega bloka, z lažnivimi in goljufivimi letaki duhovnika in glavnega tajnika SLS g. Gabrovška ter z drugimi lažmi in smrdljivimi volilnimi bombami, za nedeljske volitve pa je vodstvo volilne agitacije vzel očividno v svoje roke sam formalni šef SLS dr. Korošec, ki je silno togoten, da je kot skupščinski kandidat v Ljubljani propadel. Pravijo, da je dr. Korošec mnenja, da je SLS za skupščin. volitve v Ljubljani »premalo bila ofenzivna« in da se je tudi v »premajhni meri posluževala tako zvanih volilnih bomb«.

Dr. Korošec pa pozabija, da je **v letošnjem letu napredna Ljubljana že dvakrat zmagala** — tako pri oblastnih, kakor pri skupščinskih volitvah — in da bo, **ker gre v tretje rado, Napredni blok tudi v nedeljo zmagal.**

To tem lepše in sijajnejše, ker je SLS vodila volilni boj za občinsko gospodarstvo **v znamenju gg. Pirca in Pusta,** katerih občinska volilna lista je **najslabša in tako slaba, da jo odklanjajo tudi vsi pošteni in pametni pristaši SLS,** ki kaj mislijo in ki vedo, da gre pri občinskih volitvah predvsem za občinsko **gospodarstvo ter tako tudi za njihove gospodarske interese.**

Gg. Pirc in Pust sta svojo listo že zafurala in ob 12. uri tega tudi dr. Korošec ne more več popraviti.

V ostalem bo pa pozneje sam dr. Korošec spoznal in uvidel, da je bila le sreča za Ljubljano in Ljubljančane, da se je otresla takih »komunalnih politikov«, kakor sta gg. Pirc in Pust.

Naprednjaki!

V petek zvečer na

volilni shod Naprednega bloka,

ki se bo vršil

ob 20. uri v veliki dvorani KAZINE

Govore kandidati Naprednega bloka gg. **dr. Dinko Puc, Ivan Tavčar in drugi.**

O žlahti na magistratu

Na včerajšnjem shodu Naprednega bloka v gostilni pri Košaku je gosp. Josip Turk na očitke «Slovenca», da je bivši gerentski svet oddal prostore užitninskega linijskega urada na glavnem kolodvoru carinskemu posredniku gosp. Rajku Turku, upravičeno povdaril, naj ne hodijo na solnce tisti, ki imajo sami maslo na glavi. Dr. Dinko Puc, ki je tudi omenil to stvar, pa je ugotovil, da je imela poprej dotične prostore v najemu železnica, ki je **plačevala zanje samo 500 Din na leto. Ko jih je železnica opustila, so bili več mesecev prazni, ker se zanje ni javil noben reflektant.** Končno so bili oddani gosp. Rajku Turku za 4400 Din letno pod pogojem, **da se najemnina lahko zviša,** ako se valutne razmere izpremene. Dotični prostori, ki se nahajajo v I. nadstropju omenjenega poslopja na železniškem (!) svetu, so majhni in povsem neprikladni za vsako drugo podjetje. Za stanovanje niso primerni in bi na njihovo uporabo v ta namen tudi železnica ne pristala, še manj pa za trgovino, odvetniško pisarno, ali branjarijo, ali sploh za kako obrt, ki nima ničesar opraviti z železniškim prometom. Sicer pa je gosp. Rajko Turk prav tako davkoplačevalec kakor kak drug Ljubljančan in ima prav tako pravico do najemanja mestnih prostorov, ako so na razpolago, kakor vsakdo drugi, posebno še, če so pri tem zavarovani interesi občine, ki **mu je oddala samo prostore, za katere se ni nihče interesiral.** Ta ugotovitev je izzvala med zborovalci splošno odobravanje, kar je le dokaz, da klerikalna «odkritja o žlahti bivših gerentov» niso dosegla svojega namena, tem manj, ker je splošno znano, kako je **član sedanjega sveta spravil svojega brata s povsem nezadostno kvalifikacijo v mestno službo, drug član sosveta pa svojo hčerko.**

Organizirani gostilničarji za listo Naprednega bloka

Pravkar izišla številka »Gostilničarja« objavlja na vse organizirane gostilničarje v Ljubljani naslednji poziv:

Iz spisov v dnašnjem listu razvidite, sicer pa sami na sebi najbolj občutite, kako postopajo komisarji, gerent in vsi teh vrst oblastniki z našo ubogo gostilniško obrtjo.

Da pridemo enkrat ven iz tega nevzdržnega stanja neprijateljskih strank v občini, je v interesu našega gospodarstva, da volite v občinski zastop mesta Ljubljane vsi kot en mož listo gospoda dr. Puca, na kateri bo izvoljen tudi zastopnik gostilničarstva, naš zavedni in neustrašni tovariš g. Ivan Dachs.

Politične beležke

Salezijanci in volitve

V «Slovencu» poročajo, da ni res, da bi se bili Salezijanci na Rakovniku vzdržali volitev 11. t. m., pač pa, da so vsi volili (SLS seveda) razun onih, ki so pri vojakih ali so zavod zapustili. Mi bi k temu dodali, da so prišli v Ljubljano volit tudi Salezijanci iz Radne pri Boštanju, ki so se samo v to svrho pripeljali v Ljubljano. Zdi se nam pa, da je za naše razmere zelo značilno, da se morajo pripadniki cerkvenega reda javno opravičevati, da so volili, dasi bi ves položaj in namen takega reda priporočala, da se res vzdrže volitev in se ne stavljajo v nasprotje z večino ljubljanskega prebivalstva. Teror v cerkveni organizaciji — to potrjuje ta dogodek — je strašen. Nam pa se ob tej priliki tudi zdi potrebno podčrtati opravičilo, ki so ga nedvomno inspirirali sami Salezijanci, da napredna javnost ve, kako je ž njimi.

«Pomoč trpečemu prebivalstvu»

Pod tem naslovom je «Slovenec» objavil bombastično brzojavko, ki poveličuje dr. Gosarja, čeprav ta gospod kot bivši socijalni minister ni ukrenil ničesar za prebivalstvo, ki so ga lani zadele težke vremenske nezgode. Kaj pa je dosegel sedaj, ko je zopet minister, za prebivalstvo, ki mu preti radi suše lakota? O tem poroča beograjska «Politika»: «Ta komite je že včeraj imel daljšo sejo, ki so ji prisostvovali dr. Spaho, Stanković, dr. Mijović, dr Gosar in Milosavljević. Po daljši diskusiji je bilo doseženo soglasje, da se naj krajem, kjer so bile žetve radi suše slabe, ne daje pomoč neposredno, razen v izjemnih slučajih, nego posredno. To naj se v prvi vrsti doseže z zaposlitvijo delavcev pri državnih gradnjah zlasti pri gradnjah prometnega ministrstva, ki naj raztegne svoja gradbena dela tudi v one kraje, kjer doslej še ni gradilo. Naravno te gradnje ne prehajajo preko okvirja načrtov prometnega ministrstva». V železniškem resoru so letos izvedli najdalekosežnejše redukcije delavstva. Samo na področju ljubljanske direkcije je bilo odpuščenih nad 500 delavcev. A sedaj naj prometno ministrstvo zaposli gladne... To bodo ti gladni nasičeni!

Shodi Naprednega bloka

Snoči sta se vršila dva shoda Naprednega bloka za ljubljanske občinske volitve, in sicer v gostilni pri Sokliču za trnovski okraj ter v salonu gostilne pri Košaku za poljanski okraj. Oba shoda sta bila zelo mnogoštevilno obiskana ter sta prav lepo uspela. Govorili so na obeh shodih dr. Puc in drugi kandidati Naprednega bloka. Izvajanja vseh govornikov so bila sprejeta od zborovalcev z velikim odobravanjem.

Na shodu v gostilni pri Sokliču se je oglasil k besedi tudi ključavničarski pomočnik gosp. Stanislav Štrukelj, stanujoč v Razlagovi ulici 12, ki je na kandidatni listi dr. Ravniharja zapisan kot namestnik. Izjavil je javno in odločno, da svoje kandidature na listi dr. Ravniharja nikdar ni podpisal.

Na shodu pri Košaku so govorili Iv. Tavčar, Josip Turk, Fr. Rupnik, Josip Rebek, dr. Dinko Puc in drugi. Shod je trajal skoro do 11. zvečer, kljub temu so zborovalci vztrajali do konca in živahno odobravali izvajanja posameznih govornikov. Burno odobravanje je izzval kandidat gosp. Josip Turk, ki je podvrgel temeljiti kritiki občinsko gospodarstvo pod klero - radikalnim režimom. Oba shoda sta dokazala, da vlada med pristaši Naprednega bloka odločna volja, priboriti si v nedeljo zmago nad klerikalno reakcijo za pošteno občinsko gospodarstvo.

Profesorji o uradniški uredbi

Dočim je na nedeljskem zboru Zveze javnih nameščencev za Slovenijo generalni tajni kglavnega saveza dr. Gjorgjević pral zamorca in zanikal vesti o novi uredbi, se je v Beogradu istočasno vršila že druga protestna skupščina proti njenim krutim določbam. V soboto so protestirali učitelji, v nedeljo pa beograjski profesorji. Iz referata, ki ga je podal na tej protestni skupščini prof. Vulović, podpredsednik beograjske sekcije, posnemamo naslednje nekatere odstavke:

Nova uredba favorizira uradnike prvih štirih skupin I. kategorije. Mnogi uradniki, ki so doslej pripadali 2. skupini I. kategorije, sedaj sploh izpadejo iz uradniškega zakona in veljajo zanje izjemne določbe. Semkaj spadajo državni podtajniki, državni svetniki, kasacijski sodniki itd.

V pogledu izboljšanja plač ima uredba nekaj dobrih strani ali samo na videz. Mlad človek, ki je dovršil fakulteto, ne vstopi v 9. skupino, ki je sploh odpravljena, marveč je zanj kreiran položaj pripravnika, ki prestopi šele po 3. letih službe in po položenem izpitu v 8. skupino. Povišanje plač v I. kategoriji ni v razmerju s povišanjem plač v II. kategoriji, še manj pa z onim v III. kategoriji. Direktorji gimnazije preidejo v 3. skupino po 20. letih efektivne službe in po 3. letih pripravniške službe, skupno torej po 23 letih službe. Pa še tu niso vsi direktorji deležni tega prehoda v 3. skupino, marveč samo ena četrtina. Ostali ostanejo v 4. skupini. Državna služba pričenja šele s položenim profesorskim izpitom, pred katerim mora imeti vsakdo najmanj tri leta pripravniške službe s 7200 dinarjev letne plače. Ta tri pripravniška leta se ne štejejo v pokojnino in so sploh vržena v vodo. Na ta način bodo vsi profesorji za 3 leta pomlajeni in pri novi prevedbi potisnjeni za najmanj tri leta v svojih službenih letih nazaj.

Končno je bila sprejeta resolucija, v kateri se zahteva:

da se napredovanje vrši po najnižjih rokih za administrativne uradnike,

da se uvrste vsi direktorji popolnih gimnazij v 3. skupino I. kategorije,

da dobe profesorji po 30. letih službe pravo do polne pokojnine,

da se profesorji po novi uredbi razvrste brez odbitka pripravniške službe,

da naj se vsem profesorjem vojna leta štejejo po 18 mesecev itd.

Na shodu, ki se bo vršil prihodnjo nedeljo, bodo beograjski profesorji razpravljali o nadaljnih ukrepih, kakor tudi o vprašanju redukcij gimnazij.

Novi turški poslanik v Moskvi

Angora, 28. septembra. (bc.) Zasebni tajnik Kemal paše Tevfik bej je imenovan za turškega poslanika v Moskvi.

Iz letalskega sveta

London, 28. septembra. (lo.) Poročnik Bentley je danes popoldne dovršil 8000 milj dolgi polet iz Londona v Capetown.

London, 28. septembra. (lo.) V soboto prispe semkaj poročnik Webster, ki je zmagal na hitrostni tekmi v Benetkah. Zmagovalcu se pripravlja svečan sprejem.

Stroški letalske tekme v Benetkah

Berlin, 28. septembra. (bc.) Zedinjene države so sklenile, da se ne udeleže več letalskih tekem v Benetkah, ker so stroški preveliki in bi se letala lahko uporabila za koristnejše namene. Anglija je potrošila za to tekmo 40 milijonov zlatih mark.

Važen kongres v Sofiji

Sofija, 28. septembra o. Od 7. do 12. oktobra se bo vršil tu kongres Mednarodne zveze lig Društva narodov. Kongresa se po dosedanjih prijavah udeleži 38 delegatov ,ki bodo zastopali 22 držav. Med italijanskimi delegati bosta tudi poslanca dr. Wilfan in dr. Besednjak. V Sofiji se bodo načela vprašanja nemške manjšine v Poadižju in slovensko-hrvatske manjšine v Julijski Krajini. Vprašanje bolg. manjšine ne bo postavljeno na dnevni red tega kongresa iz povsem umljivega razloga. Na nedavnem kongresu manjšinskih zastopnikov v Berlinu se je moral bolgarski delegat obvezati, da se v Sofiji bolgarsko manjšinsko vprašanje ne bo načelo ali postavilo na dnevni red.

Protikomunistična akcija v Franciji

Pariz, 28. septembra. d. Policijsko sodišče je obsodilo komunistična poslanca Duclosa in Martyja zaradi hujskanja vojaštva k nepokorščini in zaradi anarhistične propagande na šestkrat pet let zapora in 3000 frankov globe odnosno dvakrat pet let zapora in 3000 frankov globe. Več drugih komunistov je bilo obsojenih na zaporne kazni do treh let in 2000 frankov globe. Policija nadaljuje svojo akcijo proti sumljivim elementom in je tekom včerajšnjega dne aretirala nadaljnih 18 oseb.

Angleška rudarska kriza

London, 28. septembra. d. Rudarska kriza postaja vedno občutnejša. Popolna stagnacija in visoki obratni stroški resno ogražajo nadaljni obstoj celo največjih rudnikov. Tekom zadnjih dni je cela vrsta rudarskih podjetij popolnoma ustavila svoj obrat. V nekaterih podjetjih se dela samo še en dan v tednu. Tekom zadnjih dni je bilo odpuščenih ponovno 3000 rudarjev, tako da brez poselnost stalno narašča.

Priprave za proslavo 10letnice sovjetov

Moskva, 28. septembra. d. Ob priliki proslave 10letnega obstoja sovjetske unije, ki se bo vršila meseca novembra, se pričakuje iz inozemstva okrog 1500 gostov. Večinoma jih je povabil Osrednji svet sovjetskih strokovnih organizacij. Iz Nemčije je povabljenih 60, iz Anglije 60, iz Amerike 50, iz Francije 30, iz Južne Amerike 30, iz Indije 10 in iz Afrike 9 zastopnikov. Strokovna organizacija za kulturno zvezo sovjetske unije je povabila 60 umetnikov in znanstvenikov iz inozemstva. Liga podjarmljenih narodov odpošlje 80 delegatov. Sovjetske železničarske organizacije so povabile tudi številne zastopnike inozemskih železničarskih organizacij. V inozemstvu se bodo vršile ob priliki proslave v Moskvi spominske razstave v Berlinu, Parizu, Angori in Newyorku.

Skrivnostna afera generala Zagorskega

Varšava, 28. septembra. s. Cela Poljska je preplavljena z anonimnim letakom, ki nosi naslov «Resnica o slučaju Zagorskega». Letaki so bili razposlani iz Katovic in Krakova. V teh letakih se izjavlja, da so generala Zagorskega po njegovi aretaciji v Vilnu v fortu v bližini Varšave umorili častniki in da je bilo njegovo truplo vrženo v Vislo. Vladni listi ugotavljajo, da gre za navadno obrekovanje, opozicijonalno časopisje pa zahteva, naj oblasti odgovorijo na očitke tega letaka.

Chamberlain v Barceloni

Barcelona, 28. septembra, bc. Danes je dospel semkaj na jahti «Delfin» angleški zunanji minister Chamberlain. Vesti o nameravanem sestanku z Mussolinijem se odločno demantirajo.

Francosko-ruski odnošaji

Pariz, 28. septembra. (pa.) Kakor poroča «Petit Parisien», bo vlada na zadnje ruske predloge odgovorila negativno, ne da bi s tem prekinila pogajanj. Francija bo dala Rusiji razumeti, da je sporazum na podlagi njenih predlogov nemogoč.

Moskva ponovno demantira

Moskva, 28. septembra. (bc.) Sovjetska vlada ponovno demantira vest, da bo odpoklican Rakovski. To je že sedmi demanti sovjetske vlade tekom zadnjih 14 dni.

Mednarodna prometna konferenca v Moskvi

Moskva, 28. septembra. d. Za 10. novembra je sklicana mednarodna prometna konferenca, ki se je bodo udeležili ruski, poljski, češkoslovaški, avstrijski in nemški delegati. Na dnevnem redu je predvsem vprašanje tranzitnega prometa med Rusijo in zapadnimi državami.

Bolgarski kralj v Italiji

Rim, 28. septembra. s. Listi se bavijo s posetom kralja Borisa v Italiji. Kralj Boris se je včeraj podal v Napolj, kjer je bil gost vojvode d' Aoste. z Napolja se vrne v Rim, kjer bo ostal še nekaj dni.

Iz vatikanske diplomacije

Pariz, 28. septembra. (bc.) Današnji listi poročajo, da bo papeški nuncij Maglione v kratkem odpoklican. Na njegovo mesto bo imenovan sedanji nuncij v Haagu Schioppa.

Zakup čsl. železnic

Praga, 28. septembra. d. Prometno ministrstvo proučava ponudbe za zakup češkoslovaških železnic. Po dosedanjih dispozicijah bo osnovana posebna družba, v kateri bo imela država glavno kontrolo. Finančno stran tega načrta bo izvedla angleško-češkoslovaška finančna skupina, v kateri bodo igrale Skodove tvornice glavno vlogo.

Spor med nemško in avstrijsko poštno upravo

Berlin, 28. septembra. d. Zvišanje poštnih pristojbin v Nemčiji je povzročilo spor z avstrijsko poštno upravo, ker so nemške tvrdke začele razpošiljati svoje tiskovine potom avstrijske poštne uprave. Vsled tega je nemški državni erar znatno oškodovan. Poštno ministrstvo je zato podvzelo obsežne mere, da take zlorabe prepreči. Vse dvomljive pošiljke bodo vrnjene pošiljatelju. **Avstrijska poštna uprava doslej še ni zavzela svojega stališča.**

Naši kraji in ljudje

Tragična vest o smrti sestre patrijarha Dimitrija je povzročila njegov nenadni povratek

Ljubljana, 28. septembra

Nj. Sv. patrijarh Dimitrije je moral zvečer ob 20. z beograjskim brzovlakom zaradi nepredvidenega žalostnega dogodka nenadoma odpotovati iz Ljubljane v Beograd. Veliki župan je namreč dopoldne dobil iz Beograda telefonično obvestilo, da je patrijarhu umrla v Beogradu sestra Milka.

Težko nalogo, da patrijarhu sporoči nenadejano tragično vest, je opravil popoldne prota g. Janković. Nj. Sv. patrijarh je pozneje izrazil željo, da moli za dušo svoje sestre. Podal se je okrog 18.30 v pravoslavno kapelico, kjer je ostal dobre četrt ure. Nato se je takoj odpeljal s svojim spremstvom na kolodvor, da v salonskem vozu leže k počitku.

Na kolodvoru so se poslovili od Nj. Sv. gg. veliki župan, divizijski general Danilo Kalafatović, predsednik in podpredsednik pravoslavne občine Djinovski in dr. Treo, tor prota Dimitrije Janković.

Patrijarhu Dimitriju se je Slovenija, zlasti tudi Ljubljana na prvem posetu izredno priljubila. Izrazil je, da je Slovenija, kakor prekrasen velik vrt, ki je skrbno negovan. Dopoldne še je odšel patrijarh s spremstvom celo na Grad, kjer se je podal tudi v stolp in odtod občudoval krasni razgled. Zelo mu je ugajal tudi naš Tivoli. Nadalje je patrijarh tekom dopoldneva napravil tudi kratek avtomobilski izlet proti Dolenjski.

Bila je velika želja Nj. Sv. patrijarha, da si ogleda tudi kraljevski Bled, kamor je bil danes namenjen. Nenadna tragična vest je, žal, to preprečila, a zato je upati, da bo visoki cerkveni knez kmalu zopet gost naše Slovenije, ki ga bo gotovo vselej sprejela s simpatijo in spoštovanjem.

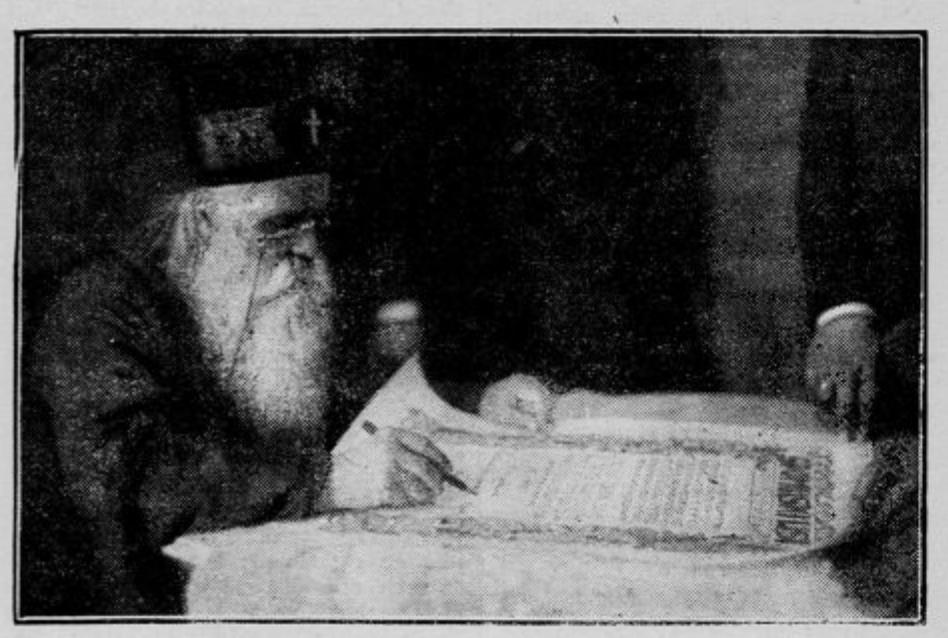

Patrijarh Dimitrije podpisuje spominski list svojega prvega bivanja v Ljubljani

Patrijarh Dimitrije
s svojim spremstvom in zastopniki ljubljanske pravoslavne občine s častnim predsednikom, g. div. generalom Danilom Kalafatovićem.

Na dnu življenja

Žena z dvema dušama

Pretresljiva drama osamljene deklice.

Dvojno vlogo tekmovalk igra lepa in zapeljiva

Norma Shearer

Predstave ob 4, pol 6, pol 8, 9.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124.

Fenomenalen pojav na zemunskem pokopališču

Na fotografiji umrlega dečka se pojavlja glava njegovega bratca, katerega je po nesreči ustrelil.

Dandanes, ko je zanimanje za okultne fenomene zopet veliko, imajo v Zemunu čudežen pojav, ki za enkrat zares še ni pojasnjen. Na stotine njih, ki skeptično in majoč z glavo prihajajo na zemunsko pokopališče, odhajajo vznemirjeni, ker si ne vedo raztolmačiti fenomena. Stvar je v naslednjem:

V Zemunu živi pravoslavna obitelj Sirbu. Menda je vlaškega porekla in se je pred desetletji priselila v Zemun. Izpočetka so bili obrtniki, počasi pa je hiša lepo napredovala. L. 1892. se je v obitelji zgodil tragičen dogodek. Bratca, 9letni Joca in 8letni Kosta, ki sta si bila podobna kakor dvojčka, sta se igrala v sobi. Kakor da bi satan posegel vmes s svojo roko in vplivom, je starejši Joca nagovoril mlajšega Kosto, da se igrata vojake. Popadel je očetovo puško, velel mlajšemu bratcu, naj se postavi v kot, pomeril je vanj in ga — ustrelil v glavo.

Vsi v rodbini so zatrjevali, da že mesec dni ni bilo pri hiši nobene patrone. Torej, kakor da jo je sam vrag vtaknil v smrtonosno cev! Nesrečnega Kosto so pokopali. Kmalu pa je začel hirati tudi Joco, ki ga je v otroški duši silno pekla vest in ga je še posebno uničevala zbadljivost drugih otrok, ki so mu venomer očitali, da je morilec lastnega brata. Tako se je zgodilo, da so čez par let tudi Joco položili v isti grob. Starši so kmalu nato postavili nagrobni spomenik, v katerega so hoteli vstaviti sliki obeh sinkov. Toda našli so samo Jocovo, dočim fotografija Koste nikjer nikoli ni obstojala.

Zadnje tedne se je začela na Jocini sliki pojavljati fenomenalna izprememba. Na prsih Joce se je pojavila glava ustreljenega Koste. Starši so bili zaprepaščeni, vendar niso marali verjeti, da bi se dogajal čudež. Odstranili so Jocino sliko, dali napraviti novo in vtaknili so jo v čvrst okvir pod steklo. Toda čez par dni se je slika Koste ponovno pokazala na istem mestu, samo s to razliko, da je sedaj bilo videti tudi rano na glavi. Odstranili so tudi to sliko in vstavili tretjo. Zaman. Zopet se pojavlja glava mrtvega Koste, še bolj sveža, bolj plastična in tako jasna, da zares preseneča.

Iz Zemuna in Beograda, od blizu in daleč, prihajajo radovedneži, med njimi ljudje, ki se bavijo z okultističnimi pojavi, pa tudi skeptiki. Pojava ne more nihče razložiti. Posebno zanimivi so tudi fotografični posnetki. Dočim fotografska plošča lepo reproducira podobo ubijalca Joce, se ona druga glava nesrečnega Koste vidi na posnetkih samo kot slaba kontura, dasiravno je na spomeniku videti prav tako jasna, ostra in plastična, kakor originalna fotografija.

Strašna nesreča železniškega delavca v Domžalah

Delavca Josipa Krajnerja povozil tovorni vlak.

Domžale, 28. septembra

Danes okoli 17. popoldne je povozil tovorni vlak 29letnega postajnega delavca Josipa Krajnerja. Kolesa so mu strla eno nogo v stegnu, drugo pa v stopalih.

Ponesrečeni Krajner je z več tovariši popravljal progo. Vlak vozi na tej progi zelo počasi, zato je toliko bolj zagonetno, kako je prišel Krajner pod kolesa. Dočim so se Krajnerjevi tovariši pravočasno umaknili s tira, je bil Krajner menda zatopljen v svoje delo, misleč, da se bo lahko še dovolj zgodaj umaknil. V tem pa je že hotela nesrečna usoda, da so ga kolesa prijela in mu zdrobila obe nogi.

Ponesrečenec kljub strašnim bolečinam ni izgubil zavesti. Poklical je na pomoč tovariše, ki se niso niti najmanj nadejali, da se bo njihov drug ponesrečil. Prenesli so ga na kolodvor Domžale, kjer so mu obe nogi obvezali in preprečili izkrvavljenje. Ranjenec se je obnašal junaško. Na kolodvoru je ostal dobro uro, ker so čakali na osebni vlak, s katerim so ga odpravili v ljubljansko bolnico.

Kakor nam ponoči javljajo iz bolnice, je Krajner še vedno pri zavesti, jutri mu bodo morali obe nogi amputirati.

Josip Krajner je doma iz Žalne na Dolenjskem, poročen ter družinski oče. Njegova družinica stanuje v Domžalah. Lahko si je misliti, kako silno so se prestrašili njegovi domači, ko jim je bila sporočena tragična vest o nesreči, ki je zadela njihovega rednika. Z ubogo družino sočustvuje vsa okolica.

Zaslišanje trgovke z dekleti Cilke Sladovičeve

Odpravljanje deklet v javno hišo v Slavonski Brod. — Lastnik javne hiše Šlang iskal dekleta po bolnicah.

Zagreb, 28. septembra

Pred kratkim smo poročali, da so odkrili v Zagrebu trgovino z dekleti. Glavni krivec zasebnica Cilka Sladovićeva je sicer pravočasno pobegnila iz Zagreba, bila pa je kaj kmalu aretirana skupno z zakoncema Ano in Ivanom Šlangom, lastnikoma javne hiše v Slavonskem Brodu.

Te dni so Sladovićevo zaslišali na temelju obsežnega dokaznega materijala. Na ovadbo mladenke Margarete H. ki so jo odvedli v Šlangovo javno hišo v Slavonski Brod, se Sladovićeva zelo spretno zagovarja. Pravi, da se je z Margareto seznanila pri svoji prijateljici Josipini Župančičevi. Margareta ji je potožila, da je brezposelna in da si ne more najti službe. Sladovićeva ji je povsod iskala nameščenja, toda bilo je vse zastonj. Ob neki priliki se je Margareta izrazila, da bi hotela odpotovati v Slavonski Brod, kjer ima več svojih stvari pri svojem bivšem poslodajalcu Goldbergu. Ker ni imela denarja, jo je Sladovićeva opozorila na Šlanga, obenem pa pristavila, da ji ni potreba stopiti v njegovo javno hišo. Kmalu zatem sta se obe sestali s Šlangom. Sladovićeva ga je prosila, naj vzame Margareto v službo, Margareta sama pa je priporočila Šlangu neko svojo prijateljico, ki je hotela odpotovati ž njo. Domenili so se, kje se bodo sestali, nakar je Šlang predal Sladovićevi naslov neke mladenke Jelke z naročilom, naj jo poišče in mu potem sporoči, kakše postave je, ker mu je pisala, da hoče stopiti v njegovo javno hišo.

Sladovićeva energično zanika, da ne bi Margareta vedela, da potuje v javno hišo. Podobno se zagovarja pri vseh drugih primerih. Dognano je, da je odpravila v razne javne hiše okoli 20 deklet.

O Šlangu in o njegovi ženi pravi Sladovićeva, da ju pozna že zelo dolgo. S Šlangovo ženo se je že večkrat zdravila v bolnici zaradi spolnih bolezni. Šlang je pogosto prihajal v njeno stanovanje z naslovi raznih deklet, o katerih se je potem ona informirala, kakšne vnanjosti so, nakar mu je poročala. Sicer pa si je po izpovedi Sladovićeve iskal Šlang dekleta za svojo javno hišo največ v bolnicah, vendar pa ne takih, ki so že bile v javnih hišah.

Nadaljno zaslišavanje Sladovićeve in ostalih krivcev bo brezdvomno razkrilo še marsikatere tajnosti, o katerih zagrebška policija do sedaj še ni imela trdnih dokazov.

Roparski napad na Jugorju v Gorjancih

Napadalca, ki sta oropala »Amerikanca«, sta že pod ključem.

Metlika, 28. septembra

V nedeljo zvečer je popival v gostilni Štubler v Jugorju v večji družbi »Amerikanec« Jakob Miklavčič, doma iz Maline pri Semiču. Pred kratkim se je bil vrnil iz Amerike in je bil za mizo prav dobre volje. Vsej družbi je plačeval pijačo, saj je imel pri sebi okrog 5.000 Din, ki jih je dobil pred par dnevi iz Amerike kot obresti od naloženih 4.000 dolarjev, ki si jih je tekom let prihranil.

Okrog 1. ponoči se je Miklavčič napotil proti domu. Na potu med Jugorjem in Semičem pa sta ga na samoti napadla dva neznana moška, ki jih zaradi teme ni mogel spoznati. Roparja sta Miklavčiča najprej pretepla, ga vrgla čez dva in pol metra visoko škarpo, skočila za njim, nakar ga je prvi držal za roke in mu tiščal z robcem usta, da ni mogel kričati, drugi pa mu je s silo iztrgal iz notranjega žepa listnico, v kateri je imel 4.370 Din. Roparja sta po izvršenem dejanju izginila, obnemogli Miklavčič pa je ves obtolčen ležal do drugega dne v jarku. Šele proti jutru se je s težavo privlekel nazaj v Jugorje.

O napadu je bilo takoj obveščeno orožništvo v Metliki, ki je nemudoma odredilo preiskavo. Narednika Erzetič in Kastelic sta se takoj podala na zasledovanje neznanih storilcev in posrečilo se jima je, da sta že tekom ponedeljka izsledila oba napadalca. Rop sta izvršila 15letni hlapec Fran Prosenik iz Hrašpa in neki Jože Kovačič iz Mihovca, občina Št. Mihel-Stopiče. Pri njih so našli še ves oropani znesek z listnico vred. Oba sta bila izročena okrajnemu sodišču v Metliki.

Pride! Prvi velefilm nove sezije! Pride!

Knez črnih gorâ

KINO «DVOR».

Beračevo maščevanje s požarom

Celje, 28. septembra

K požaru v Kasazah pri Celju nam še poročajo:

V nedeljo, 25. t. m. ob 13. je izbruhnil ogenj v hlevu posestnika Martina Šribarja v Kasazah pri Celju in upepelil blizu stoječi kozolec. Ogenj je bil očitno podtaknjen. Požiga je osumljen 81letni berač Janez Lenart, ki je prišel opoldne k Tereziji Dobovičnik v kuhinjo prosit milodarov. Sama reva, ga je zavrnila, češ, da mu nima nič dati, ker je siromašna. Lenart se je podal iz kuhinje proti ozadju hiše k hlevu. 10letni deček France Petrovič je ležal pod lipo za hišo in opazil, da je Lenart, ležeč na travi poleg hleva, držal v rokah vžigalnik, ki ga je polnil z bencinom. Petrovič, nič hudega sluteč, je šel h kosilu. V kratkem je zaslišal zunaj nekaj pokati, nakar je odšel ven in opazil, da gori vlev, Lenarta pa je videl bežati proti Grižam. Lenart je znan kot nasilen berač, ki ima že marsikak greh na sebi. Orožništvo, ki mu je bil dogodek takoj naznanjen, ga je zasačilo v Žalcu, aretiralo in oddalo v zapore okrožnega sodišča.

Strela povzročila požar

Št. Vid pri Stični, 27. septembra

Malo naselje Osredek, ki leži v šentviški občini pri Stični, je bilo letos že drugič središče elementarnih nezgod. Poleti je divjala nad vso okolico strahovita toča, ki je pobila kmetovalcem vse pridelke, jesensko neurje pa je zažgalo ob 20.30 poslopje Antona Ceglarja na Osredku št. 7. Pogubonosna strela je udarila v pod, ki je bil s slamo in senom napolnjen. Ker je bila stavba tudi samo s slamo krita, se je ogenj v trenutku razširil, da je bilo vsako gašenje nemogoče. Komaj so rešili živino. Ogenj se je oprijemal tudi že bližnje kajže, kjer stanujejo starši po nesreči prizadetega Ceglarja. Tu je pogorela vsa streha. Anton Ceglar, lastnik naselja, je težko prizadet, saj mu je poleg navedenega poslopja, ki je pogorelo do tal, tudi vse kmetiško orodje po požaru uničeno. Zavarovan je pri »Slaviji« za malenkostno vsoto 200 Din, medtem ko je vsa škoda cenjena preko 50.000 Din.

Navedeni primer ponovno dovolj jasno priča, kako zapade naš kmet v bedo in obup, ako ga obišče požar. Nekdanji malenkostni zavarovalni zneski pač niso v nikakem razmerju z današnjo denarno in stvarno vrednostjo. Pa marsikoga še ne izuče žalostni zgledi. Čim pa občuti škodo na sebi, je za kes, žal, že — prepozno.

Danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.
Pikantna veseloigra

Dunajska Eva

Mady Christians, Vivian Gibson, Georg Aleksander, Siegfried Arno.

Telefon 2730 Kino «Dvor»

Pride: «Harry Liedtke «KNEZ ČRNIH GORA».

Zveza Slovenije z morjem

Odbor za zvezo dolenjskih železnic iz Kočevja in Črnomlja preko Suhovdola z reško progo je te dni izdal proglas slovenski javnosti, v katerem poziva Slovence brez razlike strank, da se združijo in enkrat kategorično zahtevajo začetek gradbe zveze Slovenije z morjem po Klodič-Hrovat-Kavčičevem skupnem načrtu, za katerega so se izrekli: večina slovenskih občin, gospodarske korporacije in zastopniki vseh političnih strank ob priliki zborovanja v Novem mestu dne 10. januarja 1926.

Glede prednosti te proge se odbor opira na izvajanja priznanega geologa univ. prof. dr. Kossmata iz Leipziga, ravnatelja geološkega instituta v Budimpešti Lajosa, na ugotovitve komisije geologov (univ. prof. gg. Lukovića in Kocha), ki sta bila v juliju t. l. na licu mesta pregledala teren vseh v poštev prihajajočih prog in končno na rezultat komisije železniškega ministrstva, ki je prav tako v juliju t. l. na terenu proučila trase za zvezo Slovenije z morjem.

Univerzitetna profesorja gg. **Luković in Koch** sta namreč ugotovila, da se Musilova proga nahaja od Kaptola do Brod Moravic (30 km) izključno v karbonskem labilnem terenu, zaradi česar iz geološkega stališča nikakor ni priporočati, da gre tudi od Župnekove proge (Kočevje—Čabar—Delnice) polovica trase skozi karbonske formacije, zato tudi te proge ni priporočati, in da leži vsa trasa Klodič-Hrovat-Kavčičeve proge (razen zadnjih 150 m) v terenu, ki je po svojem morfološkem značaju brez posebnih terenskih in geoloških težkoč.

Komisija inženjerjev, poslana od ministrstva za promet, je na licu mesta proučila vse v poštev prihajajoče trase, vendar ni dosegla zaželjenega rezultata. Izrekla se namreč ni niti za eno niti za drugo varjanto, priznala pa je, da je Klodič-Hrovat-Kavčičeva proga v interesu vse Slovenije, medtem ko so druge samo lokalnega značaja.

Dalje se odbor opira na oddvojeno mišljenje univ. prof. inž. **Alačevića**, člana omenjene komisije ministrstva za promet, ki je napram v poštev prihajajočim varjantam zavzel naslednje stališče. Župnekove proge ne more priporočati zaradi velikih terenskih težkoč, ki predstavljajo nevarnost za gradbo, dalje ker bi bila ta proga zelo draga in v daljših delih zaradi plazovitosti tal nesigurna in ker je v neposredni bližini državne meje. Glede Musilove proge (Kočevje—Brod na Kupi—Brod Moravice) se strinja z mišljenjem ostalih članov komisije, da je ta trasa **neizvedljiva** posebno zaradi popolne nesigurnosti in labilnosti tal. Ostane še tretja varjanta Klodič-Hrovat-Kavčićeva proga, ki pelje skozi čvrst in siguren kraški teren in je po njegovem mnenju dobro položena. Stroški njene gradbe bodo nesporno manjši od vseh ostalih varjant, kljub dvema velikima objektima (vijadukt preko Kolpe in tunel skozi Lovnik, ki pa se nahaja v dolomitu in apnencu). Ta proga je tudi vojaško najbolj zaščitena. Važno je tudi, da se ima proga priključiti na za vse potrebe prometa zgrajeno postajo Srpske Moravice, ki ima 19 tirov, kurilnico in vse ureditve velike dispozicijske postaje. Inž. Alačević zato predlaga, da se ta trasa vzame za podlago detajlnega studija in izvedbe projekta, ker je nesporno najboljša od vseh predloženih varjant.

Kulturni pregled

Slovenski operni tenor gosp. M. Šimenc, goriški naš rojak, ki je začel svojo karijero na sloven. gledališču v Trstu in v Mariboru in ki je bil tri leta naš popularni prvi operni tenor v Ljubljani, je že tretje leto član zagrebške opere obenem stalni gost beograjske opere. Po študijah v Italiji se je Šimenc razvil v fenomenalnega pevca, ki danes v tenorski stroki nima para v Jugoslaviji. Njegovi uspehi v Pragi so bili v koncertni dvorani in na odru izredni. G. Mario Šimenc priredi 4 oktobra v Ljubljani svoj koncert, ki nam obeta poseben umetniški užitek.

Novosti milanske Scale. Vodstvo milanske Scale je v predstoječi novi sezoni prevzel zopet dirigent Toscanini. Gledališko vodstvo pa ne obeta prevelikih iznenadenj. Edini novosti, ki prideta na oder, bosta: Pizzettijeva opera «Fra Gherardo» in Wolf - Ferrarijev «Sly». Giordanova opera «Kralj» je odložena; mesto nje se bo morda izvajala «Sibirija», katere tretje dejanje je komponist popolnoma predelal. Med gostujočimi dirigenti omenja vodstvo zavoda na prvem mestu Riharda Straussa, ki bo večkrat dirigiral svojo «Salomo» in «Kavalirja z rožo».

Bolgarski violinski virtuoz Saša Popov bo koncertiral dne 4. oktobra v Zagrebu, v prostorih Glasbenega zavoda. Na programu ima Respighija, Stanitza in Vladigerova.

Osiješko gledališče v Varaždinu. Osiješko gledališče je zabredlo v tako težko krizo, da mora od 1. oktobra do 15. novembra gostovati v Varaždinu, kjer otvori šesttedensko sezono z uprizoritvijo Bogovićeve drame «Matija Gubec». Osiješko gledališče upravlja sedaj skladatelj Petar Konjović.

Novo delo skladatelja Dobronića. Komponist Anton Dobronić je napisal baletno grotesko «Upor Citronove čete». Kje se bo delo izvajalo, še ni znano.

Repertoar beograjske opere in drame beleži ta teden nastopna dela: Pirandello: Henrik IV., Čajkovskij: Onjegin, Beaumarchais: Figarova svatba, Stanković: Tašana, Puccini: Bohème, Manners: Pegica, Savoir: Krotilec, Mascagni: Cavalleria rusticana, Borodin: Polovecki plesi, Nušić: Pot okolu sveta.

Zagrebška opera je uprizorila na čast nemškim publicistom dve domači baletni predstavi, in sicer: Baranovićevo «Srce iz lecta» ter Luja Šafraneka-Kavića «Figurine». V četrtek zvečer bo premijera nove domače opere «Medvedgrajska kraljica» z altistko Marto Pospišilovo v naslovni ulogi.

Domače vesti

* **Premestitve in imenovanja ukaznih železniških uradnikov.** »Službene Novine« št. 217 z dne 26. septembra t. l. objavljajo tri ukaze ministrstva saobračaja o premestitvah in napredovanjih ukaznih železniških uradnikov pri generalni direkciji državnih železnic in vseh oblastnih direkcijah. Zadnji ukaz z dne 16. t. m. — ostala dva sta datirana z dnem 10. julija in smo imenovanja s tema ukazoma že objavili — postavlja pri direkciji državnih železnic v Ljubljani v gradbeno odelenje inž. Adolfa Paliegeja (Lebna?), uradnika I.-6, dosedaj pri progovni sekciji Maribor, glavna proga; dalje na postajo Ljubljana gl. kol. Antona Dorrerja, uradnika II.-2 a, dosedaj uradnika saobračajnega odelenja pri direkciji, in končno pri direkciji državnih železnic v Subotici za šefa oostaje Vel. Bečkerek - Bečej Franca Seničarja, uradnika II.-26, dosedaj postajnega načelnika na Pragerskem.

* **Iz diplomatskih krogov.** Naš pariški poslanik g. Spalajković je sinoči odpotoval iz Beograda nazaj v Pariz. Popoldne je bil sprejet na dvoru v avdijenci. — Albanski poslanik g. Cena beg je sinoči odpotoval v Prago, kjer bo izročil svoja akreditivna pisma. Popoldne je posetil zunanjega ministra dr. Marinkovića in ostal pri njem v daljšem razgovoru.

* **Prevedba kronskih orožniških vpokojencev.** Iz Beograda poročajo, da so vsi veliki župani pooblaščeni, da sami prevedejo na svojem teritoriju vse kronske orožniške vpokojence v dinarske. Poleg tega je naprošeno vojno ministrstvo, da uredi pokojnine orožniških oficirjev ali njih vdov in sirot.

* **Šolanje naših dijakov v Češkoslovaški.** Zveza JČ - Lig obvešča naše državljane-abiturijente, da znaša vpisnina na univerzah v ČSR 60 Kč, na tehnikah 40 Kč. Šolnina znaša na univerzah 12 Kč na uro za vpisani predmet, na tehniki pa 600 Kč za dva semestra. Predavanja se prično 1. oktobra. V Jugoslovenskem dijaškem kolegiju v Pragi so na razpolago stanovanja za 80 dijakov. Privatne sobe se dobijo za 300 Kč. Hrana pa se dobi dnevno za 8 Kč.

* **Kako naj pišemo: življenjski ali življenski, srezki ali sreski?** Zabavno je gledati, kako pisava omahuje. Preden se torej ustvari znani usus tyrannus, vedimo, da je edino pravilna oblika življenjski, ravno tako kakor od samostalnikov premoženje premoženjski, od stanovanje stanovanjski. Od samostalnika srez je pridevnik sreski (iz srezski, sresski, sreski), toda knjigoveški (od knjigoveza) in viteški od vitez.
A. D.

* **Ali je Ljubljanski konservatorij manj vreden?** Iz kroga glasbenikov smo prejeli: V načrtu revizije uradniškega zakona so navedeni med drugim tudi dodatki k čl. 6. čin. zak. za dosego I. kategorije drž. uradnikov. Med temi dodatki je omenjena tudi »glasbena akademija z dovršenimi osmimi semestri in zaključnim izpitom v višji šoli — s prej dovršeno srednjo glasbeno šolo z zaključnim izpitom — ali kako srednjo šolo z maturo«. Vsak inteligent smatra samo po sebi umevno, da je konservatorij glasbena visoka šola, ker se po svojih učnih načrtih popolnoma strinja z glasbenimi akademijami — in je razlika le v naslovu. — A glejte, kaj čitamo v osnutku te novele k uradniškemu zakonu dalje! Konservatorij Glasbene Matice v Ljubljani, ki je edini konservatorij v naši državi, je merodajen le za dosego druge kategorije drž. čin. — Zakaj?! Mar zato, ker smo Slovenci preskromni, da bi smeli svoj najvišji glasbeni zavod, ki je osnovan popolnoma po vzorcu glasbenih akademij — in na katerem delujejo najodličnejši slovenski glasbeniki — uvrstiti med glasbene akademije, kakršna je n. pr. v Zagrebu!? To je krivica in nezasluženo zapostavljanje! Zato nujno prosimo gg. narodne poslance, da se vstavi v novelo k uradniškemu zakonu med dodatke k čl. 6. za dosego I. kategorije poleg »glasbena akademija« tudi »konservatorij Glasbene Matice v Ljubljani«.

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrla po daljšem bolehanju gdčna. Vera Trudi. Njen pogreb se bo vršil jutri ob 17. iz Stare poti 2. — Včeraj je umrl g. Josip Zupan, višji uradnik državne železnice v Ljubljani. Pokojnik, ki je bil zelo priljubljen med tovariši, je že dalj časa bolehal. Njegov pogreb se bo vršil jutri ob 16. — Umrla je ga. Franja Kunst, soproga strokovnika. Pogreb pokojnice je danes ob 17. iz državne bolnice. — Pogreb tragično preminule ge. Tine Čerinove, soproge višjega kapelnika g. dr. Josipa Čerina, se bo vršil danes ob 16. z glavnega kolodvora. Umrlim blag spomin, prizadetim naše sožalje!

* **Zračni promet med Jugoslavijo in Bolgarsko.** Beograjski listi poročajo iz Sofije, da je naša vlada stavila bolgarski vladi predlog glede vzpostavitve zračnega prometa med Beogradom in Sofijo. Bolgarska vlada je predlog sprejela in bodo v kratkem pričela tozadevna pogajanja.

* **Gledališka razstava** je na splošno željo interesentov podaljšana do vključno 3. oktobra. S tem se nudi posebno našim gledališkim diletantom najboljša prilika, da v miru prouče vse zanimivosti te razstave in se tako vsestransko okoristijo. Vstopnina za osebo 2 Din.

* **Higijenska razstava,** ki je bila povodom baš minule pokrajinske razstave popolnoma preuzejena, ostane do nadaljnega odprta. Posebno podeželskemu občinstvu priporočamo, da si jo ogleda, ker je topot prirejena s posebnim ozirom na deželo. Vstopnina 2 Din za osebo.

* **»Klub ljubiteljev ptičarjev« v Ljubljani** opozarja s tem članstvo in druge interesente, da je mladinska in jesenska vzrejna tekma ptičarjev vseh pasem, ki bi se imela vršiti dne 1. in 2. oktobra, preložena ter se bo vršila v Mariboru dne 9. oktobra strogo po tekemskih preizkušenih določilih, ki so splošno veljavna tudi v inozemstvu. Prijave sprejema klub in vodja tekme g. Bogdan Pogačnik, Maribor, Centralna banka. 1440

* **Sreski učiteljski društvi za srez Kranj in Radovljica,** združeni v »Edinstvu«, imata skupno zborovanje v Škofji Loki v ponedeljek dne 3. oktobra t. l. ob pol 12. Med drugim so na dnevnem redu tudi naslednja predavanja: J. Blagajne: O rokotvornem pouku (deška ročna dela), St. Završnik: O delovni šoli, J. Baraga: Krajevni šolski odbori — pravice in zahteve učiteljstva. Udeležba je obvezna! Odbor.

* **Otroci našli zlato v Miljački.** V Sarajevu so otroci našli v Miljački različne zlate predmete. Policija je takoj uvedla preiskavo in našla še nekaj zlata na istem kraju. Domnevajo, da so neznani tatovi vrgli pokradeno zlatnino v reko. Otroci so bili po zaslišanju izpuščeni, preiskavo pa policija vsestransko nadaljuje. Vse najdeni nakit iz srebra in zlata tehta baje 3 kg.

* **Kapetan pretepel župnika.** Pred vojnim sodiščem v Beogradu se je moral zagovarjati kapetan Dušan Dortanić, ker je pred šestimi leti napadel v Diemu pri Splitu katoliškega župnika Domelia. Župnik je namreč Dortanića obtožil različnih dejanj in izposloval njegovo premeščenje. Da se maščuje, ga je kapetan vjel na ulici, ga hudo pretepel ter ga še oblil z vodo. Sedaj je bil kapetan Dortanić obsojen na mesec dni zapora.

Posebno eleganco za gospode

v krasnih modernih površnikih, zimskih suknjah in raglanih nudi po prav nizkih cenah, kakor vedno, tvrdka

FRAN LUKIČ, Stritarjeva ulica.

* **Strahovit orkan nad Bosanskim Brodom in Vinkovci.** Predvčerajšnjim je divjal nad Bosanskim Brodom in okolico strahovit orkan, ki je ruval drevesa, odkrival hiše in podiral dimnike. Padala je gosta in debela toča, ki je uničila vse sadeže na polju. V Bosanskem Brodu je trpel največ glavni kolodvor, kjer je zaprla progo razdejana remiza. V mestu je orkan močno poškodoval katoliško cerkev in hotel »Kolodvor«. Skoraj vse šipe je toča razbila. Tudi v okolici Vinkovcev je besnel orkan in je padala debela toča, katere je padlo mestoma pol metra. Nekega 16letnega mladeniča, ki je padel, je toča zasula in zadušila. Orkan je divjal od Vinkovcev proti Posavini. Velikanska je škoda širom Bačke, kjer je tudi nekaj človeških žrtev.

* **Velik požar v planini Šiši.** Dne 26. t. m. je izbruhnil požar v državnem gozdu v planini Šiši pri Bihaču. Ogenj se je neverjetno hitro razširil na prostoru petih hektarjev. Orožniki so s pomočjo seljakov požar pogasili. Škoda je velika. Požar so zanetili najberže ogorki pastirskih kurišč, katere je veter zanesel v gozd.

* **Samomor z dinamitom v Velikem Popoviću.** Pred dnevi je izvršil mladenič Živadin Marković nenavaden samomor. Svojega mlajšega brata je poslal v neko trgovino po večjo količino dinamita. Ko je bil sam v sobi, si je s cigareto prižgal eksplozivno tvarino pod vratom. Strahovita eksplozija je nesrečnemu Živadinu odtrgala glavo in ga silno razmesarila. Ko je vstopil mlajši brat po eksploziji v sobo, polno dima, se mu je nudil strašen prizor. Na podu je ležala krvava kepa ožganega telesa brez glave. Kakor poročajo, se je Živadin končal radi neozdravljive bolezni.

* **Obsodba dijaka, ki je ustrelil zaročenko.** Včeraj se je vršila pred beograjskim sodiščem razprava proti dijaku Milijeviću, ki je pred dvema mesecema ustrelil svojo zaročenko in nato skušal tudi sam izvršiti samomor. V pismih, ki sta jih naslovila na svojce, sta oba izjavila, da gresta v skupno smrt, ker se ne smeta poročiti. Pri včerajšnji razpravi je bil Milijević radi umora obsojen na tri leta težke ječe.

Svetovna znamka: Cendre de rose
Rouge mandarine Bourjois Paris.

Kravate, naramnice, ovratnike, žepne robce, ženske in moške nogavice najfinejši kvaliteto po solidnih cenah pri Franc Pavlin, Gradišče 3.

* **Katica Lubu, ki je zastrupila moža, obsojena na smrt.** Te dni se je v Velikem Bečkereku vršila razprava proti seljakinji Katici Lubu iz Malega Torka, ki je zastrupila svojega moža, da bi lahko živela s Petrom Gilezanom, v katerega je bila strahovito zaljubljena. V torek je bila razglašena sodba, s katero se Katica Lubu obsoja v smrt na vešalih.

* **Novo sredstvo za kurja očesa.** Gospod Edmund Ivanji v Celju je pred kratkim iznašel novo sredstvo za kurja očesa, »Jol«, ki se je doslej izborno obneslo. »Jol« ne povzroča nobenih bolečin in odstranjuje kurja očesa v treh dneh. Gospod Ivanji plača vsakomur, ki dokaže neuspeh s tem sredstvom, 100 dinarjev v zlatu. »Jol« se naroča pri g. E. Ivanji, Celje, laboratorij, Razlagova ulica 11.

* **Pri prehudem zaprtju, napenjanju,** živčnih bolečinah v kolkih, bolečinah v straneh, pomanjkanju sape, utripanju srca, migreni, šumenju v ušesih, omotici, duševni potrtosti Vam povzroči prirodna grenčica »Franz Josef« izdatno izpraznjenje črevesa in Vas oprosti čuta tesnobe. Mnogi zdravniki z izbornim uspehom vporabljajo vodo »Franz Josef« tudi pri zdravljenju trakulje. — Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* **Tkanina »Eternum«,** glavna zaloga za Jugoslavijo, pri J. Medved, manufaktura, Ljubljana, Tavčarjeva ulica št. 7.

* **Dame!** Najnovejši plašči, volnene in svilene obleke ter bluze prispele. P. Magdić, modna in športna trgovina, Ljubljana. 1439

* **Volno, bombaž za strojno** pletenje in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12, in Židovska ulica štev. 4.

Naša skrinjica

Napredni blok

Iz Ljubljane

u— **Usposobljenostne preizkušnje** za osnovne šole se prično na državnem moškem učiteljišču v Ljubljani dne 4. novembra ob 8. Pravilno opremljene prošnje za pripust k usposobljenostni preizkušnji se naj predložé po običajni uradni poti pravočasno pristojnemu sreskemu šolskemu nadzorniku, da bodo najkasneje do dne 20. oktobra v rokah izpraševalne komisije. Kdor bi ne bil pripuščen, bo pravočasno obveščen. Posebna vabila k izpitom se ne bodo pošiljala.

u— **Izlet Umetnostno - zgodovinskega društva.** Ob ugodnem vremenu se bo vršil v nedeljo dne 2. oktobra izlet na Dvor (cerkvi sv. Petra in sv. Nikolaja), Polhov gradec (župna cerkev, graščina). Podreber (cerkev) in event. na Hruševo (cerkev). Vodi g. Marijan Marolt. Sestanek ob 8.30 na križišču Bleiweisove in Tržaške ceste (pred lekarno Bohinc). Priglase sprejema tajnik v Narodnem domu, I. nadstropje, do sobote, vsak dan od 10.30 do 11.30. Prispevek za prevoz 25 Din za osebo.

Shod Naprednega bloka

skupno za šentpeterski in vodmatski okraj — se bo vršil danes, v četrtek, zvečer ob 8. v gostilni Leopolda Zupančiča, Ahacljeva cesta.
Poročajo dr. D. Puc, Josip Turk, Iv. Tavčar in drugi.
Vse cenjene somišljenike vabimo in prosimo, da se shoda polnoštevilno udeleže. — Zdravo! — Napredni blok.

Shod Naprednega bloka

za Spodnjo Šiško

se bo vršil danes ob 8. zvečer v gostilni Batič, prej Reininghaus, v Sp. Šiški.
Poročajo: dr. Dinko Puc in drugi kandidati Naprednega bloka.
Pozivamo vse somišljenike k čim večji udeležbi.

u— **Vpisovanje v obrtno nadaljevalno šolo** za mehansko - tehniške obrti v Ljubljani (Ledina) bo v soboto dne 1. oktobra t. l. od 14. do 18. Natančnejši podatki so nabiti na vežnih vratih.

u— **Šentjakobski gledališki oder v Ljubljani** otvori svojo VII. redno sezono s Kraigherjevo »Školjko« v soboto 1. oktobra in nedeljo 2. oktobra t. l. Predprodaja vstopnic v trgovini Peter Šterk nasl. Miloš Kavčnik, Stari trg 18.

u— **Trgovsko dobrodelno društvo »Pomoč« v Ljubljani** obvešča vse one člane, ki so sprejeti v društvo, da so se jim z današnjim dnem razposlala pravila in članske izkaznice. Ako jih kdo ni prejel, naj to javi društvu.

u— **Učne tečaje za tuje jezike,** knjigovodstvo, stenografijo in pisalni tečaj otvori Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani tudi letos. Prijave sprejema društvena pisarna, Gradišče št. 17-I., do 3. oktobra t. l. — Odbor. 1438

u— **Gospa Pavla Lovšetova** sporoča svojim učencem: Letošnja študijska pot me je povedla v češka in nemška glasbena središča, od koder se v kratkem vrnem in pričnem 1. oktobra s poukom koncertnega in opernega solopetja. — **Pavla Lovšetova,** Tavčarjeva ulica 6.

u— **Vrt v Zvezdi,** ki je bil v poletni vročini in soparici zatočišče ljubljanskega občinstva, te dni zapro. Žal bo po njem vsem onim, ki radi sede ob čaši vina in piva na svežem, hladnem in zdravem zraku. Je pač zavladala jesen in na pragu je zima. Treba bo iskati zavetišča v toplih prostorih. Tudi za to je poskrbljeno v Zvezdi. Včeraj so tu odprli okusno renovirano klet. Če prideš vanjo, se ti zdi, da si v Kamniški Bistrici. In keljišče! To je naravnost znamenitost! Takšnega ni v vsi Jugoslaviji! Naj si nihče ne zamudi ogledati, saj vse to se najde sredi mesta v Kazini!!

u— **Namesto venca** na krsto blagopokojne ge. Marije Rom je daroval Podpornemu društvu slepih g. Karol Schweiger, računski nadsvetnik, 100 Din, za kar se g. darovalcu v imenu odbora kar najlepše zahvaljuje društveni predsednik.

u— **Mali prater na sejmišču** s toboganom, vrtiljakom z aeroplančki, vrtiljakom na verigah in z dvema streliščima ostane do vključno 3. oktobra t. l. v zabavo občinstva na splošno željo odprt. Vstopnine ni.

u— **Bridko slovo debele Roze,** ki iz Ljubljane zares odhaja s težkim srcem in vobče z najtežjimi občutki, bo nocoj v Odeonbaru izvabilo vsem gostom solze genotja. Vse se bo na nocojšnjem poslovilnem večeru v Odeon - baru lepo pomešalo: žalost in veselje, debela Rozika in vitki kavalirji, klobasice in čašice vina, zraven pa bo likerje mešala gospa Tinca. Zatorej danes: »Mi gremo... v Tincin bar, tam najde vsak svoj par..., debela Rozi bo pa sama izbirala kavalirje, da ji ne bo preveč bridko pri srcu. Tedaj: na svidenje!

u— **Drobna policijska kronika.** Policiji so bili včeraj prijavljeni naslednji dogodki: 1 goljufija, 1 prestopek ogrožanja osebne varnosti, 1 prireditev s plesom brez dovoljenja, 1 prestopek prekoračenja policijske ure, 1 nezgoda na stavbi, 1 prestopek obrtnega reda, 1 prestopek hoje po železnici in 12 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretacija ni bila izvršena nobena.

u— **Nesreča na stavbi.** Na mestni stavbi za artiljerijsko vojašnico se je v ponedeljek popoldne pripetila težka nesreča, čije žrtev je 21letni zidarski delavec Miha Golob, stanujoč v Linhartovi ulici 15. Okrog 16. je nesel na oder škaf malte, pri čemer pa je nenadoma izgubil ravnotežje. Nagnil se je preko odra in padel čez 4 m visoko na tla, kjer je obležal s težkimi notranjimi in zunanjimi poškodbami. Goloba so morali z rešilnim vozom prepeljati v bolnico.

u— **Halo! Ravnokar došlo izborno dalmatinsko novo vino (več vrst),** ki ga toči po najnižjih cenah VIKTOR SEDEJ, gostilničar v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 28, nasproti Ljubljanskega dvora. Prepričajte se in poskusite! 1437

u— **Originalna sleparija.** Pri gostilničarki Gizeli Majnikovi v Kolodvorski ulici se je pred dnevi zglasila neka ženska in jo poprosila, da ji posodi 600 Din, ker da jih nujno rabi. V zastavo ji je ponudila vložno knjižico Ljubljanske posojilnice. Majnikova je ženski ustregla, čez par dni pa se je ta spet pojavila pri njej in jo poprosila, da ji knjižico vrne, ker namerava dvigniti iz posojilnice ves vložek in ji nato tudi povrniti izposojeni znesek. Majnikova ji je šla tudi topot na lim, nakar je neznanka izginila in se ni več prikazala. Zvita sleparka bo brž kone še kje poskušala svojo srečo.

OBLAČILA tvrdke J. Maček
Ljubljana, Aleksandrova 12
so najboljša in najcenejša.

Iz Maribora

a— **»Jutrov« članek o nemški šoli na Sladkem vrhu** ni vzbudil ogorčenja samo v vsej slovenski javnosti v Mariboru in ob meji, ki energično zahteva remedure s strani oblasti proti anacionalnemu in s tem obenem protidržavnemu rovarenju raznih priseljenih renegatskih in nemško-kapitalističnih elementov ob meji, ampak je vzbudil pozornost tudi med samimi Nemci, zlasti onimi, ki res želijo z nami mirnega sožitja. Javna tajnost je, da ti Nemci obsojajo nadaljevanje nemškega hujskanja naših ljudi, kar so pokazale volitve. Tudi trezni Nemci uvidevajo, da more to nemštvu samo škodovati, koristiti pa samo »voditeljem«, ki od tega žive. Zagrebški »Morgenblatt« je včeraj dobesedno objavil celotni »Jutrov« članek o tej zadevi.

a— **Kaj bo s stanovanjskim zakonom?** To vprašanje se bo obravnavalo na javnem zborovanju, ki ga sklicuje Društvo stanovanjskih najemnikov v Mariboru v petek dne 0. septembra ob 20. uri pri Götzu v lopi. Zborovanja se udeleže po svojih zastopnikih tudi vse strokovne organizacije v Mariboru in okolici.

a— **Ljudska univerza.** Koncert Saše Popova, ki se vrši dne 7. oktobra, obeta biti spet velik glasben dogodek. Na sporedu so v prvi vrsti zastopani svetovni violinski klasiki, kakor Stamitz, Paganini in Saint - Saens.

a— **Triglavani! Starešine in aktivni!** V soboto dne 1. oktobra 1927 pride v Maribor I. R. Mukolovecky in se vrši njemu na čast zabavni večer pri hotelu »Zamorcu«. Začetek ob 20. zvečer. Vse starešine in aktivni Triglavani se vabijo k temu večeru. — **Odbor »Triglava«.** 1442

a— **Mestna Orjuna Maribor** sklicuje članski sestanek na petek dne 30. t. m. ob 20. v malo dvorano Narodnega doma. Udeležba obvezna. 1441

a— **Otvoritev angleških tečajev.** Angleški krožek v Mariboru otvori svoje običajne tečaje, t. j. začetniške in nadaljevalnega, dne 3. oktobra v državni realki. Ure ob ponedeljkih in četrtkih od pol 19. do pol 20. Interesenti naj prijavijo udeležbo z dopisnico na »Angleški krožek«, državna realka, Maribor. Interesenti za event. konverzacijski tečaj naj se prijavijo pri klubovem knjižničarju v »Vesni« ob petkih od pol 18. do 20. ure. 1423

a— **Trgatev v deževju.** Lepi jesenski tedni so vzbujali v Slovenskih goricah najboljše nade na ugodno trgatev. Grozdje je bilo radi toplega poletja izredno dobro izraščeno in že zgodaj sladko. Oblasti so zato pozivale vinogradnike, naj se ne prenaglijo s trgatvijo, ampak naj čakajo vsaj do 10. oktobra, da bomo mogli imeti zopet kvalitetna vina. Kmetje so doslej res čakali. Lepe nade pa je prekrižalo slabo vreme, ki je nastopilo zadnji čas. Radi neprestanega deževja grozdje poka in gnije in tako so kmetje vsevprek začeli z nekolíko prezgodnjo trgatvijo.

Iz Celja

e— **O zadnji plenarni občinski seji** je napisal »Slovenec« včeraj še kratko pripombo. Kritiziral je »kilometrske govore demokratske delegacije«, ki jih je baje morala tekom petih ur trajajoče občinske seje poslušati večina. Preskrbljeno je, da bodo imeli klerikalci v večini še večkrat priliko kaj pametnega slišati. Ako jih pa resnica res tako bode v oči, jim demokratska delegacija prav lahko skrajša plenarne seje. Že pri prvi delovni seji je bila sklepčnost občinske seje odvisna od dobre volje demokratov, ki bodo pa vzdržavali tej večini sklepčnost le do tedaj, dokler se bo lepo, mirno in dostojno obnašala ter tudi po svojih glasilih ne bo dala povoda, da bi se opozicija poslužila ostrejših sredstev. Občinske seje bodo še prav trd oreh za večino. Poročevalcu »Slovenca« končno svetujemo, naj z neprevidnimi in neumestnimi napadi ne spravlja lastnih somišljenikov v šlamastiko.

e— **Občinske volitve za Celje - okolico.** Občinske volitve za občino Celje - okolico so razpisane za 20. november t. l.

e— **Ljudsko vseučilišče v Celju.** Občni zbor Ljudskega vseučilišča bo jutri 30. t. m. ob 20. v risalnici deške meščanske šole z običajnim dnevnim redom.

e— **Cvetlični dan** priredi v soboto 1. oktobra celjsko društvo Rdeči križ. Odbor se obrača na občinstvo z vljudno prošnjo, naj vpošteva vzvišene naloge Rdeč. križa ter naj ne odklanja cvetlic.

e— **Restavriranje slik v porotni dvorani celjske Grofije.** Kakor znano, je prejšnji občinski svet na podlagi obširnega poročila spomeniškega konservatorija g. dr. Sterleta iz Ljubljane v svoji seji 21. julija l. l. sklenil, da se restavrira stropna slika v porotni dvorani celjske Grofije, ki je iz 16. ali 17. stoletja ter zavzema med spomeniki v Sloveniji svojevrstno stališče kot najodličnejša primera zgodnje baročne stropne slikarije. Vse delo obstoji iz 10 obrobnih in iz ene večje glavne srednje slike. Kakor čujemo, je prenovljenje porotne dvorane in slik že v toliko dovršeno, da pride pribodnje dni v Celje g. profesor Plečnik. Poklican je kot strokovnjak, da bo dal še nekatera navodila glede električne napeljave in postavitve peči v dvorani. Nato se bodo pritrdile že pripravljene slike na strop in se bo tem slikam primerno preslikala sodna dvorana. Celje bo pridobilo z restavracijo slik in sodne dvorane zgodovinsko dvorano redke vrednosti, za katero jo bodo zavidala vsa večja mesta naše države. Upamo, da se bodo z restavracijo sprijaznili tudi oni kritiki, ki so ji doslej nasprotovali.

e— **Neprevidna vožnja z avtomobilom.** Predvčerajšnjem popoldne bi se skoraj dogodila težka nesreča. Iz Cankarjeve ulice proti Kralja Petra cesti je privozil avtomobil SL I 929, last nekega trgovca iz Radeč pri Zidanem mostu. Pasanti so bili uverjeni, da bo avtomobil vozil normalno v ovinku na Kralja Petra cesti proti Gaberju. Iz Kralja Petra ceste na Cankarjevo ulico je pripeljal 12letni sinček g. dr. Ogrizka na kolesu in se hotel avtomobilu ogniti na levo stran. Avto je v ostrem ovinku zavozil pred Rakuschevo skladišče, tako da se mu mladi kolesar ni mogel izogniti, se prebrnil in prišel s kolesom pod avto. K sreči je deček padel tako, da je dobil le lahke telesne poškodbe, pač pa je bilo kolo močno poškodovano. Krivda zadene v največji meri šoferja, ker je v preostrem ovinku zavozil proti skladišču.

Kadar omaga mozeg
ostane vendar še sredstvo, da se mu povrne prejšnja snaga in gibčnost in da se odstrani splošna živčna onemoglost

OVOMALTINE

ki vsebuje hranljive sestojine, ki se nahajajo v najbolj hranljivih proizvodih, in je radi tega v stanju, da obnovi tkivo organizma in da prema temu dovede ponovno ravnotežje one funkcije, ki so radi prekomernega dela onemogli.

Dobiva se vsih lekarnah, drogerijah in boljih delikatesah za ceno Din 18·50 po kutiji.
Zahtevajte brezplačni uzorec, popozivajoč se na ta list od
Dr. A Wander d. d. Zagreb.

Iz Kranja

r— *Užiški zadrugarji v kranjskm srezu.* Skupina srbskih kmetov-zadrugarjev iz užiške oblasti, ki je dospela pod vodstvom tamkajšnjega vel. župana g. dr. Baltiča v Slovenijo v naučne svrhe, se je mudila v torek v kranjskem srezu. Njihova pot od Škofje Loke skozi vasi do Kranja in v njegovi okolici je bila pravo slavje medsebojnega spoznavanja in navdušenja našega in srbskega kmeta. V prvim jutranjim vlakom so se pripeljali Užičani v Škofjo Loko, kjer jim je bil prirejen lep sprejem od strani lokalnih činiteljev in prebivalstva. Ogledali so si mlekarsko šolo in zadružno mlekarno, samostanske hleve, nakar jim je občina pripravila zakusko. Še tekom dopoldneva so se odpeljali z vozovi v Žabnico, kjer je prebivalstvo priredilo nadvse prisrčen sprejem s pozdravi in slavoloki. Po ogledu vzornih kmetij se je vršilo skupno kosilo. Po prihodu v Kranj so se gostje razdelili v skupine, ki so si pod vodstvom sreskega veterinarja Pahorja, sreskega ekonoma Hladnika in občinskega svetovalca dr. Semrova ogledali v Hrastjah, Rupi in Predosljah vzorne pridobitve modernega kmetijstva. Bogate naprave odličnih gasilskih organizacij, zadružniški aparat v tamkajšnjih vaseh je napravil na goste presenetljiv utis. Na povratku so obiskali na kranjskem pokopališču groba pesnikov Prešerna in Jenka. Ure v kranjskem Narodnem domu pa so bile za Užičane višek prijaznosti in simpatij od strani narodnega meščanstva. Narodne dame in gospodične v narodnih nošah so jim priredile večerjo, katere so se udeležili tudi številni zastopniki lokalnih, javnih in samoupravnih oblastev, kulturnih organizacij z mestnim županom g. Pircem in sreskim poglavarjem g. Žnidarčičem na čelu. Pozdravne napitnice so izmenjali župan Pirc, direktor Košnik ter gosta Smiljanić in učitelj Cagić. Ob zvokih čitalničnega orkestra so zaplesali kolo, ki ga je vodil veliki župan dr. Baltič, domači pa so še dodali kmečki valček. Kino-odsek Narodnega doma pa je predvajal nekaj slik iz modernega kmetijstva. Nad sprejemom v Kranju so bili gostje presenečeni in zadivljeni. Z večernim vlakom so se gostje vrnili v Ljubljano.

r— *Kino Narodni dom* predvaja v petek, soboto in nedeljo drugi del filma «Quo vadis». Upravi se je posrečilo za te dni dobiti tudi film «Sava» od g. Badjure, ki vsebuje ljubeljsko dirko in revijo narodnih noš na ljubljanskem velesejmu.

r— *Trgatev grozdja*, združeno s sprevodom viničarjev ob pol 19. uri in keglanjem na dobitke priredi v soboto 1. oktobra napredno mladinsko društvo «Edinost». Prireditev bo v vseh prostorih Narodnega doma.

Iz Litije

i— *Na naslov gradbene sekcije.* Ves promet, ki gre na postaji Savi pri Litiji čez Savo, se poslužuje «Štrusovega» broda pri Spodnjem Logu. Od zadnje povodnji pa je ob cesti, ki vodi do broda naloženega najrazličnejšega naplavljenega materijala, nad en meter. Razumljivo je torej, da je promet s težkimi vozovi do broda popolnoma nemogoč. Kot čujemo, bo radi nastalih ovir morala žaga na Sp. Tepah prenehati z obratom in tako bo po krivdi gradbene uprave nad 30 ljudi zopet brez kruha. Apeliramo na sekcijo, naj vsaj iz socijalnih vidikov izboljša sedanje slabe ceste, če že noče skrbeti za delokrog, ki ji je sicer predpisan.

i— *Nov mlin za sol.* Trgovec Janko Končar si je pridobil na javni dražbi glavno raz prodajo soli. Morska sol pa prihaja v roke glavnih zalog v takih kosih, da je za kuhinjsko uporabo neprimerna. Za mletje predebelih pošiljatev soli, si je zgradil g. Končar poseben mlin na električni pogon, ki je nameščen v Lajovčevih tovarnah za Savo. Tak mlin je prvi te vrste v našem okraju.

i— *Navdušena topničarja.* V nedeljo so imeli v Št. Lambertu običajno cerkveno slovesnost. Ivan Groboljšek in Jože Renko, dva fanta iz šentlambertske fare sta steknila nekje možnar in sta otvorila v bližini s slamo kritih hiš pravo «artiljerijsko vatro». Patrulja zagorske orožniške postaje pa je stopila v akcijo, zajela kanonirski oddelek, ga razorožila, topič in smodnik zaplenila, posadko pa «zarobila». Izvrševanje kanonirske obrti brez dovoljenja upravnih oblasti je namreč strogo prepovedano. Lastnik topiča je že znan, o smodniku pa trdita oba fanta, da sta ga natresla iz vžigalnih vrvic, kar pa menda ne bo res, kot pravijo taki gospodje, ki vodijo «ta prave kanone».

i— *Uvedba javnih radio koncertov.* Trgovec v Šmartnem pri Litiji, g. Razboršek si je nabavil izredno jak radio aparat z izvrstnim zvočnikom. Ob nedeljskih večerih ko se začne po šmarskem trgu promenada, namesti zvočnik na okno svoje hiše in vsa spodaj stoječa množica ljudi se divi melodijam. Korak g. Razborška je našel med poslušalci hvaležen odziv. Je pa najboljši način za popularizacijo radia. Na radio koncerte že prihajajo tudi okoliški kmetje, da slišijo novo čudo.

i— *Za sokolsko članstvo.* Sokolsko društvo Litija-Šmartno proslavi običajni sokolski praznik dne 1. decembra na svečan način. Odbor poziva vse članstvo, da se redno udeležuje telovadnih ur, obenem pa se naprošajo starši, da redno in točno pošiljajo svojo deco v telovadnico. Natančnejši razpored telovadbe pa je razviden na društveni deski.

i— *Neljub obisk skozi okno.* Ko so bili Kovačevi v Črnem potoku pri Šmartnem zaposleni na njivi, se je priklatil skozi odprto okno njihove hiše neznan tat in odnesel več stvari, ki jih sedaj lastniki pogrešajo. Tako n. pr.: žepno uro z verižico ter 300 Din. Tatvine je bil osumljen mlad deček. Kmalu pa se je izkazala njegova nedolžnost. Za tatom manjka sedaj vsaka sled.

Iz Trbovelj

t— *Samaritanski tečaj.* Trboveljski odbor Rdečega križa priredi poljuden samaritanski tečaj za odrasle vseh slojev. Tečaj se prične sredi oktobra in se bo vršil enkrat na teden po dve uri zvečer. Tečaj je brezplačen. Udeležijo se ga lahko osebe obeh spolov, ki so dovršile 16. leto. Vodstvo tečaja prevzame društveni zdravnik dr. Hugo Baumgarten. V 8. predavanjih nam bo podal najvažnejše o anatomiji človeškega telesa, o naglih obolelostih, o zastrupljenjih, o antiseptičnem zdravljenju ran, o obvezah o krvavitvah, o električnih nezgodah, o opeklinah in poparjenjih, o kostolomih, o izpahnjenih in zmečkanih udih, o prenosu ponesrečencev in o negi na bolniški postelji. — Tečaj bo teoretičen s praktičnimi vajami. Izpit, h kateremu se lahko javi vsak udeleženec, se bo vršil po končanem tečaju. Na željo dobe oni, ki so položili izpit, frekventacijsko izpričevalo s splošno oceno. Vpisovanje v tečaj bo v nedeljo 2. oktobra ob 10. dopoldne v pisarni deške šole v Trbovljah. Kraj in začetek tečaja se bo pravočasno objavil. Vsa pojasnila dobe interesenti pri funkcijonarjih Rdečega križa.

Iz Laškega

l— *Po volitvah.* Krasni uspehi demokratov in drugih naprednih strank v našem srezu so klerikalce zelo potrli. Koncentrični naskok na laško mesto je bil tudi tokrat sijajno odbit navzlic grožnjam dr. Stefanoviča in dr. Godniča. Trd oreh je to za nasprotnike in še trši bo postal. Laščanom slede Dolanci: poprej v večini, so klerikalci nazadovali tako, da so že za demokrati, ki imajo absolutno večino, za četrtino v manjšini. Čast našim tamošnjim voditeljem! In kdo bi si bil mislil, da bomo pri Sv. Jederti odnesli tako zmago! Kjer se dela, tam so uspehi, kar so pokazali tudi Trboveljci. Klerikalci, ki so pri prejšnjih volitvah imeli v srezu vsaj še relativno večino, so sedaj več kakor za 1000 glasov v manjšini. Toliko jim je pripomogel njihov novi vodja. Poraz pa klerikalcev ne spravi k pameti. Vidijo, da piha na vseh straneh, da so srez izgubili, toda njih paševanje je vedno bolj pristransko. Okrajni zastop «vodi» prej ko slej dr. Godnič brez vsakih demokratskih zastopnikov. Pravijo, da bodo radi raznih nepravilnosti primorani razpustiti obč. odbor Sv. Krištof in za gerenta naj pride dr. Lovšin! Lepe stvari nas še čakajo — vračalo se bo pa z obrestmi!

l— *Kap je zadela* pretekli teden v neki tukajšnji gostilni prevžitkarico Marijo Vezovišek iz Gorice pri Sv. Jederti. Nezavestno so jo odpeljali v celjsko bolnico.

l— *Sadjarska razstava*, o kateri smo poročali, se ne bo vršila 2. oktobra, marveč prihodnjo nedeljo, 9. oktobra.

l— *Nevarnega zločinca* je prijelo orožništvo na Zidanem mostu ter ga privedlo v naše zapore. Je to Josip Krkljec, ki je pred kratkim v Zagrebu v družbi z nekim Štefanom Kovačem ukradel 75.000 Din. Ko so ga detektivi hoteli prijeti v Varaždinskih toplicah, je Krkljec enega usmrtil s strelom iz revolverja. Krkljec, ki je rodom Zagrebčan, je jedva 23 let star, po poklicu zidar, priznava svoje dejanje. Na Zidanem mostu je opasnega zločinca vjel orožn. podnarednik Žižek.

Iz Ptuja

j— *Zgodovinarji v Ptuju.* V soboto je posetilo Ptuj nad 60 zgodovinarjev iz Nemčije. Dospeli so v 4 krasnih velikih avtomobilih, si predvsem ogledali znamenitosti na Gornjem Hajdinu (izkopine obeh muzejev) Mitrejev tempel, nakar so se pripeljali okoli 11. v Ptuj. Tu so si ogledali vse zgodovinsko pomembne stavbe, spomenike, muzej, grad in drugo. Vodili so jih člani muzejskega društva: med dr. prof. dr. Kotnik, prosvetni ref. mar. obl. prof. Alič, Komljanec in dr. V spremstvu je bil tudi srezki poglavar dr. Vončina, za občino dr. I. Fermevc. Ob 16. se je vršila v Društvenem domu skupna zakuska. Gostje so ob 20. zapustili naše mestece.

j— *Francoski krožek v Ptuju* vabi vse člane na redni občni zbor v petek ob 19.30 v Narodnem domu. Dnevni red: poročilo odbornikov, poročilo preglednikov, odobritev poročil, volitve novega odbora in preglednikov, slučajnosti. — Odbor. 1434

j— *Dijaška kuhinja v Ptuju.* Te dni se je vršil občni zbor dijaške kuhinje, ki podpira revne dijake ptujskih šol. Vsi, ki so uživali podporo te institucije so z dobrim uspehom izdelali v minulem šolskem letu. Lansko leto je podpirala dijaška kuhinja 31 dijakov. Denarni promet je znašal 46.417 Din. Dohodkov je bilo 28.324, izdatkov pa 18.093 Din, pri čemer niso všteta razna darila v živilih. S podpiranjem dijaške kuhinje so se posebno odlikovali: Zadružna elektrarna, ki ni nič računala za elektrifikacijo prostorov, spediter Jernej Brauchar, ki je zastonj oskrbel ves prevoz, gojenci Dijaškega doma, ki so od svojih prireditev darovali 1389 Din, okrajni zastop z 2000 Din, mestna občina s 5000 Din Posebno lepo pa se je odlikovala zbirka našega mladega trgovca g. Milka Senčarja, ki je sam nabral 2160 Din, in zbirka dr. Laskoviča z 805 Din. Ptujska podružnica CMD je prispevala 1000 Din, tukajšnji odvetniki pa so darovali iz poravnav 6500 Din. V tekočem šolskem letu bo dijaška kuhinja popolnoma oskrbovala 32 prosilcev.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 28. septembra 1927. Višina barometra 308.8 m

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine	
opazovanja							Vrsta	v mm do 1. ure
Ljubljana		06·3	10·8	90	NE 1	8	dež	2.4
Maribor		7·6·3	13·0	93		5	dež	17.0
Zagreb	8.	765·9	13·0	94	N 4	7	dež	9.0
Beograd		764·3	16·0	98	NW 2	10	dež	1.0
Sarajevo		76·5	14·0	97	NW 2	10	dež	3.0
Skoplje		761·5	22·0	68	mirno	5		
Dubrovnik		760·4	24·0	63	mirno	5		
Split	7.	760·7	19·0	74	N 1	10		
Praha		767·7	6·0	—	mirno	10		

Solnce vzhaja ob 5.53, zahaja ob 17.48, luna vzhaja ob 8.9, zahaja ob 19.6.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 18.4 C, najnižja 10.0 C.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Jasno, na nekaterih krajih zjutraj megla, lahni vetrovi.

Tržaška vremenska napoved za četrtek: Lahni vetrovi iz prvega kvadranta, nebo jasno; temperatura od 15 do 22 stopinj; morje nekoliko razburkano.

Sport

Priprave za IX. olimpijado

Olimpijski dan v Ljubljani.

Medsavezni odbor za IX. olimpijado v Zagrebu, katerega člani so vsi sportni savezi v naši državi, je sklenil prirediti dne 16. oktobra v vseh sportnih centrih naše države **olimpijski dan**, ki naj bo impozantna manifestacija celokupnega našega sporta in močna propaganda za olimpijsko idejo ter udeležbo naših izbranih na zimsko - sportni olimpijadi v St. Moritzu v Švici in vsesportni olimpijadi v Amsterdamu. Odbor za propagando IX. olimpijade v Sloveniji s sedežem v Ljubljani, namerava na ta dan s celodnevnimi sportnimi prireditvami zainteresirati našo javnost za sportno - olimpijsko idejo in položiti račune o dosedanjem delu naših sportnih organizacij vseh sportnih panog. Odbor je celodnevne prireditve razdelil v dva dela: v propagandni in sportni. V želji, da javnosti pokaže moč sportnih organizacij, prireja dopoldne **veliko manifestacijsko povorko**, katere se morajo obvezno udeležiti vse sportne organizacije korporativno. Sprevod se bo premikal po vseh važnejših ljubljanskih ulicah do Kongresnega trga, kjer se vrši zbor povorke. Mogočna falanga kolone Avto - kluba priredi na tem mestu **lepotno konkurenco avtomobilov**, ki bo v veliki meri povzdignila propagandni značaj povorke. Lahkoatletski podsavez priredi tik pred pričetkom povorke **propagandni stafetni tek** po glavnih ljubljanskih ulicah, ki naj, kakor vsako leto, tudi ob tej priliki privabi na ulico vso ljubljansko publiko, ki simpatizira s sportnim pokretom pri nas.

Popoldan je rezerviran za razne sportne prireditve, pri katerih bodo nastopili najodličnejši zastopniki raznih sportnih panog v Sloveniji. Oba kolesarska pododbora: Ljubljana in Ljubljana - mesto priredita **kolesarsko dirko** s startom in ciljem v bližini igrišča SK Ilirije. Sodelovanje naših najboljših zastopnikov kolesarskega sporta v Sloveniji je porok, da bo ta dirka najzanimivejša v letošnji sezoni. Ljubljanski Hazena podsavez priredi hazena - tekmo dveh najmočnejših kombiniranih hazenskih teamov Ljubljane. Lahkoatletski podsavez namerava v disciplinah: meti kopja in diska ter s stafeto 4 × 100 m pokazati javnosti napredek naših najboljših atletov: Dr. Perparja, Stepišnika, Petkovška, Orehka, Slamiča, Rovana itd. Tudi stafeta 4 × 100 m, v kateri se srečata stara rivala ASK Primorje in SK Ilirija, bo nudila mnogo zanimivih faz sportne borbe. Višek popoldanskih sportnih prireditev bo vsekakor tvorilo srečanje v nogometu med SK Ilirijo in ASK Primorjem.

Izredni občni zbor LLAPa.

Snoči ob 20.30 se je vršil v damskem salonu kavarne «Emona» izredni občni zbor LLAP-a, ki so se ga udeležili klubi Ilirija, Celje, Rapid in Ptuj. Skupščino je vodil kot komisar predsednik dr. Knaflič, ki je po overovljenju poverilnic vseh prisotnih klubov prešla na edino točko dnevnega reda: volitve. Soglasno so bili izvoljeni: predsednik g. Viktor Logar, podpredsednik g. Ante Schneller, I. tajnik g. Vl. Kramaršič, II. tajnik g. M. Pevalek, blagajnik g. Dorče Rovan in odborniki gg.: Baltesar, prof. Čop, Avg. Oblak in Samuda. Za revizorje sta bila izvoljena gg. V. Rabič in J. Smole. Skupščina je bila ob 20.45 zaključena.

Delegata ASK Primorja in komisar I. tajnik g. Ček so prispeli na skupščino tik po zaključku.

III. kolo nogometnega prvenstva. V Ljubljani se odigra v nedeljo 2. p. m. III. kolo prvenstvenih tekem LNPa. Sestanejo se Ilirija : Primorje, Slavija : Slovan in Hermes : Jadran v I. razredu ter Reka : Natakar v II. razredu.

Zagreb otvori prvenstveno sezono I. razreda v nedeljo s tekmami Hašk : Derby, Concordia : Viktorija in Železničarji : Croatia.

Borba za srednjevropski pokal. Včerajšnja tekma med Slavijo in Rapidom v Pragi je z 2 : 2 (2 : 0) ostala neodločena. Scortali so za Slavijo Kratochwil in Puc, za Rapid Horvat in Luef.

Na občnem zboru SK Ilirije, ki se je vršil v sredo zvečer v restavraciji pri «Levu», je bil izvoljen novi odbor sledeče: predsednik g. ravn. Milan Dular, podpredsednika gg. Jerman in Gorec, I. tajnik gospod Jerala, II. tajnik g. Mirko Šircelj, blagajnik g. D. Košak, II. blagajnik g. Baltesar, gospodar g. J. Smole in odborniki gg.: kpt. Wisiak, Betetto, Zupančič Ivan, prof. Čop, Kramaršič, Hafner. Revizorji so gg. E. Bežek, E. Rumpel in J. Deu. V razsodišče so bili izvoljeni gg. dr. Demšar, dr. J. Pretnar, dr. Jenko, dr. Prauneis in Z. Vaušek. Podrobno poročilo o občnem zboru in posameznih referatih bomo objavili v naslednjih dneh.

Na poti v Carigrad je gostovala v torek dunajska Vienna v Beogradu proti Jugoslaviji in odnesla neodločen rezultat brez g... 0 . 0. Igra z nobene strani ni bila na višini.

Arne Borg starta v soboto in nedeljo na Dunaju. Za nasprotnika bo imel na 800 m in 400 m stafeti, na 100 m pa bo dal sotekmovalcem toliko handicapa, da doseže eno minuto.

Službene objave LNP. Seja upravnega odbora se vrši v petek, 30. t. m. ob 20.30 v posebni sobi kavarne «Evropa». Tajnik I.

SK Ilirija, nogometna sekcija. Danes, v četrtek točno ob 17. trening I. in II. skupin na dva gola. Polnoštevilno, točno! — Načelnik.

ASK Primorje, kolesarska sekcija. Vabim na nocojšnji sestanek, ki se vrši v klubovem lokalu, Masarykova cesta 1, ob 20. sledeče člane: Kosmatin, Kosmina, Zanoškar, Nagode, Cihlar, Šenica. Na sestanek prosim, da pridejo tudi gg. Brumat, Vošpernik. Važno! — Načelnik.

ŽSK Hermes. Seja u. o. se vrši danes ob 20. pri Kmetu. Prosim polnoštevilne udeležbe. — Tajnik.

ŽSK Hermes. Sklicujem sestanek I. moštva in rezerve v petek 30. t. m. ob 20. pri Novaku. — Načelnik.

SK Slovan, težkoatletska sekcija. Danes točno ob 20. uri sestanek vseh članov v restavraciji Lloyd. Udeležba vseh — dolžnost, vabljeni so obenem tudi oni gospodje, ki se nameravajo na novo prijaviti. — Načelnik.

SK Natakar. Jutri, v petek ob 8. se pozivajo sledeči igralci na igrišče ASK Primorja: Mayer, Razgoršek, Narobe, Jančar, Bonča, Rojc, Rist, Savenc I, Savenc II, Sintič, Bizjak, Zupan, Wend, Čenek, Dovečar, Petaros, Konča, Pavle, Klasek. Za vse obvezno! — Kapetan.

Gospodarstvo

Proračun železniškega ministrstva in investicije

V ministrstvu za promet se pripravlja proračun za l. 1928./29. Proračun tega ministrstva je gotovo eden najtežjih problemov našega državnega proračuna, in to glede na priprave za komercijalizacijo železnic kakor tudi glede na stanje in pasivnost naših železnic. Po zahtevi finančnega ministra se ima proračun železniškega ministrstva (kakor tudi proračuni ostalih ministrstev) zmanjšati za 10 % ali za okrog 300 milijonov Din. V principu je ta zahteva nesmiselna, kajti izdatki železnic se ne bi smeli omejevati, če so le v skladu z dohodki. Pri nas pa so železnice hudo pasivne; na drugi strani pa višini proračuna ministrstva za promet sploh ni pripisati večje važnosti, ker se končno višina dejanskih izdatkov ravna po višini dejanskih dohodkov in po možnosti kritja primanjkljaja iz splošnih državnih dohodkov. V preteklem proračunskem letu so bili n. pr. izdatki železniškega ministrstva predvideni na 3011 milijonov Din; ker pa so dohodki dosegli le 2050 milijonov Din in je finančno ministrstvo iz splošnih državnih dohodkov prispevalo sicer ogromno, toda za kritje predvidenih izdatkov vendar premajhno vsoto 16 %. Seveda so tu upoštevani le dejanski blagajniški dohodki in izdatki; ni pa znano, v koliko so se povečali leteči dolgovi železnic. Proračun je vsekakor treba zmanjšati, da bo v skladu z dohodki, katere je dejansko mogoče pričakovati in s svoto, katero bo mogoče kriti bodisi iz posojil za investicije ali pa iz splošnih državnih dohodkov. S črtanjem predvidenih izdatkov tekom leta se ustvarjajo samo težke komplikacije in se povzroča samo nesigurnost.

Kakor poročajo iz Beograda, se minister za promet gosp. general Milosavljević bavi s projektom investicijskega posojila, ki naj bi služilo za najnujnejša investicijska dela (izpopolnitev obstoječe železniške mreže, gradbo naših morskih pristanišč in savskega pristanišča v Beogradu). S tem investicijskim posojilom **želi minister prenehati z dosedanjo prakso, da se investicijska dela krijejo iz rednega proračuna.** Izvrševanje takih del pa je bilo tudi večkrat nemogoče, ker se je proračun zaradi teh investicijskih del dvignil preko ekonomske možnosti in bil obenem nepravičen, kajti davkoplačevalci niso dolžni nositi breme za taka dela, ki bodo prav za prav koristila šele prihodnji generaciji. — Tako poročilo iz Beograda. Skrajni čas je bil, da so tudi odločilni krogi v Beogradu spoznali, da se investicije ne morejo kriti iz davčnih dohodkov na kar so gospodarski krogi ponovno opozarjali.

= **Načrt zakona o prisilni poravnavi.** V včerajšnjem tozadevnem članku bi se moralo glasiti, da mora biti postopanje končano v 90. dneh in ne v 10. dneh.

= **Ukrepi prometnega ministrstva za izboljšanje prometa v času izvozne sezije.** Glede na želje gospodarskih krogov zaradi izboljšanja prometa v času izvozne sezije je prometni minister ukrenil naslednje: za hitro ekspedicijo pokvarljivega blaga in živine so predvidene posebne trase hitrih tovornih in mešanih vlakov (preko Subotice in preko Maribora), za katere je s strani avstrijske in madžarske železniške uprave zasigurano podaljšanje potom specijalnih vlakov. Za prevoz sladkorne pese so bili kakor vsako leto podvzeti potrebni ukrepi. Povečano je število lokomotiv na vzporednih progah potom reparacij iz Madžarske, za osebne vlake pa potom nabavk iz Avstrije. Da se pospeši cirkulacija vagonov, so bile izdane posebne odredbe. Ukrenilo se je potrebno za pospešenje prevoza drv, oglja in sploh vseh predmetov, katerih prevoz v času sezijskega prometa stagnira, kakor tudi za točno in hitro pretovorjenje vagonov (zmanjšanje taks za pretovorjenje rinfusa pošiljk ni mogoče, ker te takse odgovarjajo približno režijskim stroškom). Strojno odelenje generalne direkcije je dobilo nalog, da hitro popravi vagone za hmelj. Za primer, da bi se pojavilo pomanjkanje vagonov za take vrste pošiljk, si je ministrstvo zasiguralo možnost, da si izposodi specijalne vagone v inozemstvu. Ker se je že pojavilo pomanjkanje odprtih vagonov, si je železniška uprava izposodila od italijanskih železnic vagone za drva, od madžarskih železnic pa vagone za rude. Če se bo izkazala potreba, si bo železniška uprava izposodila tudi zaprte vagone. Podvzeti so ukrepi za racijonalnejše dirigiranje vagonov. Dovoljeno je tudi, da se vagoni za sadje, češplje in drobnico morejo naročati 48 ur pred natovorjenjem, za hmelj in predivo pa 4 dni pred natovorjenjem.

Prometni minister poziva obenem trgovce, da olajšajo izvršitev teh ukrepov na ta način, da se poslužujejo direktnih tovornih listov, da pošiljke po možnosti zacarinijo že na oddajni postaji, da pazijo, da so carinski dokumenti v redu in po možnosti priloženi tovornemu listu, da naročajo za posamezne partije in za isti dan le toliko vagonov, kolikor jih morejo naložiti in da čim najbolj pospešijo natovorjenje in iztovorjenje.

= **V trgovinski register** so se vpisale naslednje tvrdke: Anton Pučnik, trgovina s sadjem, vinom in poljskimi pridelki v Ljutomeru; Ivan Horvat, trgovina z deželnimi pridelki v Lomanoših; Josip Graj, izvozna trgovina s perutnino in divjačino v Martjancih; Avgust Kampl, izvozna trgovina s sadjem in poljskimi pridelki v Nuskovi; Josip Rančigaj, izvoz perutnine, jajc, divjačine in poljskih pridelkov v Policah; Štefan Šiftar, izvozna trgovina z živino v Pužavcih; Anton Kerenčič, trgovina in izvoz sadja. Na Ranci; Imre Ratnik, trgovina s perutnino, jajci in divjačino v Rankovcih; David Weisz, trgovina in izvoz poljskih pridelkov v Rogaševcih; Mihael Ficko, izvozna trgovina s sadjem in poljskimi pridelki v Serdici; Samu Weiss, trgovina z živino v Serdici.

= **Hmelj.** Na nürnberškem hmeljskem tržišču je v pondeljek znašal dovoz 300 bal; dopoldne je bilo prodanih 250 bal. Tendenca nespremenjena, za prvovrstno blago pa čvrsta. Tržni hmelj se je prodajal po 140 do 180 mark, prvovrstni hallertauski po 240 do 280 mark, württemberški po 210 in tetuanski po 300 mark za 50 kg.

= **Češkoslovaški izvoz in uvoz hmelja.** V gospodarskem letu 1926./27. (od 1. novembra 1926 do 31. avgusta 1927) je Češkoslovaška izvozila 160.952 starih centov hmelja (od tega v Nemčijo 10.494, v Avstrijo 23.761, Švedsko 6126, Francijo 5871, Švico 4500 centov); uvozila pa 12.447 starih centov (od tega iz Jugoslavije 4496, iz Belgije 3557, iz Poljske 2188 in iz Francije 1035 centov). Po naši izvozni statistiki smo v koledarskem letu 1926. izvozili vsega 31.500 starih centov hmelja, od tega 11.453 v Češkoslovaško; vendar je v naši izvozni statistiki všteti tudi oni hmelj, ki je bil izvožen v češkoslovaška tranzitna skladišča, odkoder je bil zopet prodan v druge države. **Kot kupec češkoslovaškega** hmelja stoji Jugoslavija po češkoslovaški statistiki za gospodarsko leto 1926./27. z 2307 starimi centi na 11. mestu.

= **Znatno olajšanje prometa z devizami, valutami in efekti v Češkoslovaški.** Kakor poročajo «Narodny Listy», bo v kratkem objavljena naredba za olajšanje predpisov glede prometa z devizami, valutami in efekti. Prodaja češkoslovaških kron proti tuji valuti v inozemstvo, prodaja deviz v inozemstvo za češkosl. krone se za banke oprosti do višine 100.000 Kč, če je iz naloga samega razvidno, da ne gre za arbitražo. Banke smejo tuja plačilna sredstva in plačila v inozemstvu v tuji valuti prosto dodeliti do protivrednosti 50.000 Kč. Za višje vsote je navesti svrho dodelitve. Krediti v češkosl. kronah v inozemstvu so do vsote 1 milijona Kč prosti. Kritje kredita v inozemstvu potom nakupa češkosl. kron je do vsote 250.000 Kč prosto. Izvoz češkosl. bankovcev in kovanega denarja, dalje čekov, menic in akreditivov, ki se glasijo na češkosl. krone ali tujo valuto in končno izvoz domačih in tujih vrednostnih papirjev **je prost ne glede na višino zneska**, kar velja za potnike, kakor tudi za pošiljke!

= **Dobava.** Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave 16 Lutzovih peči in štedilnikov; do 4. oktobra glede dobave bakrenih cevi, veder, vrčev in škafov; do 7. oktobra pa glede dobave 5000 kg jedrnatega mila in 2000 kilogramov loja. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 29. t. m. pri komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave mesa za čas od 1. oktobra 1927 do 31. marca 1928. Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Borze

28. septembra.

Na ljubljanski devizni borzi je bil danes promet večji. Tečaji se niso bistveno spremenili. Narodna banka je intervenirala v devizah na Curih in Prago. Privatna ponudba je bila precejšnja.

Na ljubljanski efektni borzi so bile zaključene delnice Kranjske industrijske družbe po 400. Naraščanje tečaja Vojne škode je na zagrebškem efektnem tržišču dalje napredovalo. **Tendenca v Vojni škodi je bila ponovno zelo čvrsta.** Promptna je notirala 392 do 394 (včeraj 337 blago), kasa se je trgovala po 390 — 391.50 (včeraj 387), za december pa je bila zaključena po 400. Tudi ostali državni papirji so bili čvrsti, toda brez prometa. Industrijski in bančni papirji so bili zanemarjeni. Ljubljanska kreditna se je trgovala po 139, Šećerana Osijek po 570—570, Trboveljska pa v skladu s čvrsto dunajsko tendenco po 490.

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 13.51 — 13.54 (13.5275, 13.5225), Budimpešta 0 — 9.95, Curih 1094 do 1097 (1095.5), Dunaj 7.9975 — 8.0275 (8.015, 8.01), London 276.1 0 276.9 (276.5), Newyork 56.64 — 56.84 (56.74), Praga 168.08 do 168.83 (168.44, 168.425), Trst 308.75 do 310.75 (309.75).

Zagreb. Barcelona 9.88 — 9.925, Dunaj 7.9934 — 8.0234, Berlin 13.52 — 13.55, Milan 309.5 — 311.5, London 276.1 — 276.9, Pariz 222.25 — 224.25, Newyork 56.635 — 56.885, Praga 168 — 168.8, Curih 1094 — 1097; avstrijski šiling 7.18 — 8.01.

Beograd. Pariz 222.5 — 224.5, Newyork 56.609 — 56.809, Milan 308.78 — 310.78, Dunaj 7.99 — 8.02, Budimpešta 9.935 — 9.965, Berlin 13.52 — 13.55, Bruselj 7.915—7.945, Bukarešta 35 — 35.5, Atene 75.75 — 76.25.

Trst. Beograd 32.05 — 32.55, Dunaj 253.70 do 263.70, Praga 54.10 — 54.60, Pariz 71.50 do 72, London 89.05—89.25, Newyork 18.2650 do 18.3650, Curih 351.40 — 355.40, Bukarešta 11.10 — 11.60.

Dunaj. Beograd 12.4525 — 12.4925, Berlin 168.39 — 168.89, Budimpešta 123.71—124.01, Bukarešta 4.4075 — 4.4275, London 34.42375 do 34.52375, Milan 38.59 — 38.69, Newyork 707.05 — 709.55, Pariz 27.7450 — 27.8450, Praga 20.9525 — 21.0325, Curih 136.35 do 136.85.

Curih. Beograd 9.13, Berlin 123.50, London 25.235, Newyork 518.50, Pariz 20.35, Milan 28.30, Praga 15.37, Budimpešta 90.70, Bukarešta 3.24, Dunaj 73.15.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 164 — 0, Ljubljanska kreditna 138 — 0, Praštediona 850—0, Kreditni zavod 160 — 0, Strojne 0 — 70, Vevče 135 — 0, Ruše 260 — 270, Kranjska industrijska 400 — 400 (400), Šešir 104 — 0, Stavbna 56 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda promptna 392 — 394, kasa 391 — 393, za november 395.5 — 0, za december 399—400, investicijsko 84.5 — 85, agrarne 52 — 55; bančne: Eskomptna 91 — 93, Kreditna Zagreb 91 — 93, Hipo 55 — 56, Jugo 91 — 93, Ljubljanska kreditna 138 — 139, Narodna 0 — 5300, Praštediona 850 — 860; industrijske: Našice Union 1750—0, Gutmann 0—250, Slavonija 17 — 20, Danica 165 — 175, Drava 570 — 0, Šećerana Osijek 570 — 575, Vevče 135 — 0, Dubrovačka 400 — 450, Trbovlje 490 — 500.

Beograd. Vojna škoda 391 — 391.5, investicijsko 84 — 84.5, agrarne 54 — 55.

Dunaj. Trbovlje 62, Kranjska industrijska 49, Eskomptna 10.80, Hipo 60.74.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (28. t. m.) Les: Tendenca živahnejša. Zaključenih je bilo 17 vagonov, in sicer 16 vagonov tramov, merkantilnih, glasom kupčeve note, fco vagon meja po 317 in 1 vagon smrekovih desk, 48 mm, 4 m, paralelnih, očeljenih, II.a od 18 cm naprej, media 26 cm, fco vagon meja po 450. Deželni pridelki: **Tendenca** za žito mirna, zaključkov ni bilo. **Nudi se** pšenica (78/79 kg, 2 %, slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni) baška, promptna po 340.5 — 342.5, za oktober po 350 — 352.5, sremska, promptna po 337 — 339, slavonska promptna po 334 — 338; turščica, baška, plač. 30 dni, navadna tarifa po 245 — 250, mlevska tarifa po 240 — 245; moka «0», fco Ljubljana, plač. po prejemu po 490.

Zagrebški tedenski sejem (28. t. m. Dogon je bil znaten, promet pa zelo živahen. Kupovalo se je tudi za izvoz v Avstrijo. Cene so ostale v glavnem nespremenjene. Za kg žive teže so notirali: voli I. 8—8.50, II. 7—7.50, biki 5—6, krave I. 5.25—7, II. 4 do 4.50, teleta 12—14, svinje pitane 15—16, do 1 leta stare 13—15 Din.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (27. t. m.) Zaradi židovskih praznikov je bila borza zelo slabo obiskana. Cene so le nominelne.

Spomini ministra dr. Beneša

II.

Moj beg v inozemstvo. – „Mafija“ in emigracija

Prva doba delovanja «Mafije», ki je bila za našo akcijo v inozemstvu morda najvažnejša, se zdi, da je bila končana z aretacijo dr. Kramaža, dr. Rašina in dr. Scheinerja. Dogovarjal sem se v resnici z Rašinom, kaj bi bilo treba ukreniti, potem ko sta bila aretirana dr. Kramař in dr. Scheiner. Toda že prej smo se pogajali s Šamalom in Scheinerjem, kaj bi bilo storiti za slučaj aretacije dr. Scheinerja, katera se je predvidevala. Dr. Scheiner je za ta slučaj določil za svojega zastopnika Sokola brata Vincenca Štepanka. Doktor Šamal je prevzel nalogo, da Štepanka o tem obvesti, da bi mu bilo na ta način mogoče slediti nadaljnemu delovanju «Mafije». Njegovo sotrudništvo pa ni trajalo dolgo.

Za mladočeško stranko je določil novega zastopnika naravni razvoj dogodkov. Spomladi l. 1915. se je živo udeleževal gibanja posl. dr. Franta, čeprav ni prisostvoval našim sejam in sestankom. Vzdrževal je zveze z Jugosloveni, z dr. Rybařem, bil je v Švici in je obiskoval Trst. Pripadal je Rašinovi skupini in je bil glede vsega v zvezi z dr. Kramařem, o naši akciji pa ga je očividno obveščal tudi Šamal. Poiskal sem dr. Franto v njegovem stanovanju in sem tako navezal ž njim stike. Tudi dr. Šamal je o nadaljnem delovanju govoril ž njim.

Po aretaciji dr. Kramaža in Scheinerja smo imeli še nekaj važnih sestankov «Mafije». Na njih sem poročal o vesteh, katere sem prejel iz Ženeve po povratku prof. Masaryka iz Pariza in Londona v maju 1915. Iznesel sem tudi Masarykovo prošnjo, da bi še kdo prišel v inozemstvo s pooblastilom, da lahko javno nastopa.

Masarykovo sporočilo po njegovem povratku iz Pariza in Londona je bilo mnogo odločnejše nego kdaj preje. Bilo bi napačno čakati na Ruse. Rusi nimajo nobenega političnega načrta, v njihovi vojski ni discipline, izdajstva so na dnevnem redu, v upravi vlada zmeda, za nas pa se ne brigajo. Ruski poslanik v Londonu Benkedorff, katerega je profesor Masaryk obiskal, je videl v Masarykovih rokah prvič narodopisno mapo avstro-ogrske monarhije. Tako površno so bili informirani odločujoči faktorji. Izgleda, da bo vojna dolga, zato je potrebna odločna akcija, treba se je pokazati v javnosti. Masaryk je tudi sporočil, da se je dogovarjal z okolico Delcasséja in Greya in da je obema dostavil svoje spomenice, z ministroma samima pa ni mogel govoriti.

Dr. Sychrava mi je tedaj poslal poleg kratkega Masarykovega obvestila še obširen referat o Masarykovi poti in o tem, kaj je Masaryk povedal v Ženevi njemu in Svatkovskemu. V glavnem je bilo to za nas veliko razočaranje. Zavezniki nimajo ne vojaškega, ne političnega načrta. O Avstro-Ogrski so slabo informirani. Za nas jedva vedo, načrta, kaj naj se zgodi z nami, sploh nimajo. Jugoslovene so bili pripravljeni žrtvovati, če stopi Italija v vojno. Ruska politika je bila v splošnem desolatna, poročila o izjavah Izvoljskega, Delcasséja, Trumbića, Vesnića, o načrtih glede Dalmacije in glede katoliških Jugoslovenov so bila obupna. Uspelo mi je ohraniti ta dokument v tisti obliki, kakor sem ga prejel. Takrat nisem smel imeti poguma, da bi povedal «Mafiji» pravo resnico, ker nisem hotel izzvati popolnega razočaranja in indiferentnosti zavoljo nadaljnega dela. V glavnem sem podčrtal potrebo, da naši politiki in novinarji javno nastopijo in pobegnejo v inozemstvo.

Nato je odšel Dürich v Švico, jaz pa sem zaman poskušal, pregovoriti nekatere novinarje, da bi mu sledili. Na poziv Masaryka sem vzel iz njegove knjižnice neke knjige, njegove politične zapiske in druge stvari v nameri, da mu jih skušam poslati v inozemstvo, kjer bi ga podpirale pri njegovem političnem delu. Drugi vzrok je bil, da očuvam te dokumente pred policijo, še preden se Masaryk pojavi v javnosti. Velel sem vse to prenesti v klet mojega stanovanja v Vršovicah, kjer so jih po mojem pobegu našli in konfiscirali. Pri tem je bila aretirana dr. Alice Masarykova, ki je na svoj način poskušala knjige ohraniti.

Ko je Dürich odšel, se je v «Mafiji» govorilo še o odhodu dr. Soukupa, Habrmana, Borskega in Dyka. Nihče od njih pa ni šel. V juliju in v avgustu 1915. je postal prof. Masaryk skrajno nestrpen, ker ni bilo nikogar več v inozemstvo in ker ni dobil definitivnega odobrenja, da sme javno nastopati. Njegovo zadnje sporočilo po starem Benešu (Friču) iz Schafhausena in po gospe Fačkovi je bilo zelo odločno. Na seji «Mafije», ki se je vršila v drugi polovici avgusta, se je vendar sklenilo, da ta ali oni od gori navedenih zbeži, da se pa z javnim nastopanjem počaka še nekoliko časa, dokler bo doma v političnem oziru vse urejeno. «Mafija» se je ustrašila preganjanja.

Zbežal ni nihče, definitivno odobrenje za nastopanje pa sem jaz osebno prinesel Masaryku, ko sem dva tedna pozneje pobegnil v Švico.

Od začetka julija sem dobival pozive, da pobegnem, tako rekoč vsak dan. Ko smo še v «Mafiji» odpravili v Ameriko mojega brata Vojto Beneša, kateremu je preskrbel del finančnih sredstev za popotovanje takisto dr. Šamal, sem se uveril, da je treba, ali bežati ali pa se pripraviti za kriminal.

Ukrenil sem tedaj vse potrebno, da ostanemo v stalnih zvezah s Prago. Sporazumno z dr. Šamalom sem informiral o naši akciji pisarniškega ravnatelja centralne šolske matice g. Belohradka, katerega glavna naloga je bila prejemati in pošiljati poročila ter šifrirati in dešifrirati vesti. Nadaljno pomoč mu je imel nuditi urednik Hajek s svojimi prijatelji, in sicer vse dotlej, dokler ne bo pozvan pod orožje, poleg njega pa še Ciril Dušek, Werstadt in Butter.

V začetku avgusta sta bila Dunaj in praška policija obveščena, da je prišel Vojta Beneš v Ameriko in da je tam začel razvijati svoje delovanje. Orožništvo je bilo takoj o tem obveščeno in mene so nemudoma postavili pod policijsko nadzorstvo. Obvestilo o tej policijski naredbi sem prejel še isti dan, ko je bilo izdano, in sicer mi ga je sporočil policijski narednik Hajek, brat urednika Hajeka, ki se je že od spomladi 1915. redno udeleževal naše akcije ter nam prinašal dragocena politična in policijska poročila. Čez nekaj dni sem imel priliko osebno videti orožniške instrukcije, ki so se tikale mene. Pokazal mi jih je policijski narednik Šulc, svak Vojte Beneša v Čelakovicah.

Prišel je skrajni čas za pobeg. Obvestil sem dr. Šamala, Duška in prijatelje o položaju. Osebno sem še govoril z zaostalimi člani «Mafije» o nastopanju prof. Masaryka, kateremu sem hotel prinesti definitiven odgovor, da vidim, če soglašajo z javno odgovorno borbo. Dobil sem odobrenje. Profesorju Masaryku je bilo dano na prosto, da po svoji lastni volji določi dan tega nastopa. Po ugotovitvi, da se v Chebu nahaja v činu garnizijskega zdravnika dr. Amerling, moj tovariš iz dijaških let, sem sklenil, da se zatečem k njemu in ga prosim za uslugo naj mi pod zaščito vojaške uniforme pomaga čez mejo. Avstrijskim oblastem nisem hotel predložiti svojega potnega lista iz strahu, da bi me to ne izdalo. Bil sem pa tudi preverjen, da bom z napačnim avstrijskim potnim listom lažje prispel v Švico preko nemških obmejnih oblasti. Računal sem pravilno.

Dospel sem v Cheb tik pred svojim končnim odhodom. Dogovoril sem se z dr. Amerlingom, izbral sem kraj prehoda, določil dan pobega in določenega dne, 1. septembra 1915. sem res dospel v Cheb. Dr. Amerling me je, zvest svoji obljubi, v dokaj težkih okoliščinah spravil na bavarsko ozemlje v smeri proti Hofu, od koder sem se z vlakom odpeljal v Monakovo. Nadaljeval sem pot v Friedrichshafen na Bodenskem jezeru, kamor sem dospel ob 1. ponoči med 2. in 3. septembrom 1915. Tam so me nemški vojaki do dobra preiskali. Ta preiskava je trajala več ur in me naravno precej vznemirila. Ob 5. zjutraj so me končno spustili na ladjo, ki odhaja proti Švici do Rohrschacha. Dne 3. septembra ob 6. zjutraj sem stopil na švicarska tla. Iz St. Gallena sem poslal svoji ženi dogovorjeni brzojav, da sem rešen. Ob 7. zvečer sem bil že v Ženevi, kjer me je pričakoval prof. Masaryk.

Z doma sem odšel čisto neopažen z malim zavojčkom, katerega je skrivala moja žena pod plaščem. Spremljala me je z gdč. Ančo Oličevo na železniško postajo v mojem kraju, kjer sem bil na počitnicah. Povedal sem ženi, da se povrnem najpozneje v dveh letih, ker sem jo hotel pripraviti na težke čase, na policijska preganjanja, na preiskave, morda celo na zapor. Svetoval sem ji, kako naj se vede in pripomnil sem tudi, naj se me eventualno odreče, če bi postal položaj zanjo neznosen. Pripravljeni smo bili na vse. Za vsako veliko in pravično idejo se je treba žrtvovati. In to odločno, brez sentimentalnosti in pogumno, kajti samo take žrtve donašajo zaželjeni uspeh. To sem čutil, ko sem sedel v vlak proti Chebu poslavljajoč se od svojih milih in dragih.

Skok v temo ali v novo življenje?...

S prof. Masarykom sem se sestal okoli 9. zvečer, ko je nad Ženevo besnela burja in so se trgali oblaki. Sestala sva se v restavraciji Des Eaux Vives. Po pozdravu in ko sem mu povedal prva sporočila, me je prof. Masaryk vprašal: «Kdo vas bo nadomeščal v «Mafiji» in kdo bo za naprej oskrboval zveze med Prago in Švico?» Pojasnil sem mu zadevo, kako sem v hitrici zapustil Prago in v kakšnem stanju sem ostavil vse skupaj potem, ko so bili aretirani člani «Mafije». Popisal sem mu, kaj bodo lahko storili dr. Šamal, Ciril Dušek, urednik Hajek, direktor Belohradek, Werstadt in ostali. Profesor Masaryk je nato izjavil: «Mislim, da to ne bo dovolj. Vrniti se boste morali še enkrat, da bolj zasigurate zveze z nami in šele potem se boste lahko definitivno vrnili semkaj.»

Pripomnil sem dr. Masaryku, da se rad vrnem, ako želi, povedal pa sem tudi, da se moj brat Vojta Beneš že nahaja v Ameriki in da je njegovo delo policiji že znano, da je policija tudi meni že na sledu in da vse kaže, kakor sem se lahko uveril iz orožniških poročil, da bi prišel, če bi se vrnil, samo v kriminal.

Drugi dan popoldne je prišel profesor Masaryk na nov posvet. Prinesel je seboj nov načrt. Dejal je: «Jaz odidem odtod in se stalno naselim v Londonu. Vi ostanete v Parizu, dr. Sychrava pa bo nadaljeval naše delo v Švici.»

Načrt je bil takoj izgotovljen. Iz Lausanne je bil pozvan dr. Dürich, kateremu sem takisto javil vesti iz Češke. Dogovorili smo se, da počaka v Švici tako dolgo, dokler ne nastopi ugoden čas za odhod v Rusijo. Mi pa smo se takoj pripravili za preselitev v London in v Pariz. Ne bi hotel, da z objavljenjem zgodovine naših tajnih zvez pretečem dogodke, katere hočem navesti kolikor mogoče kronološki. Da bi mi pozneje ne bilo treba se vračati k «Mafiji», iznašam takoj iz njene poznejše zgodovine to, kar sem preživel in kar spada v okvir mojega pojasnjevanja. Sicer pa bo ta skica zelo kratka.

Z dr. Štepánkom smo se sestali o Božiču, v soboto dne 25. decembra 1915. v hotelu «Krasnopoljski» v Amsterdamu. Bili smo skupaj ves dan in smo izmenjali vesti med seboj. Za nas v inozemstvu je bilo to silno važno. Kajti po aretacijah v Pragi smo morali zveze preko Švice za nekaj časa prekiniti ter iskati novih prehodov. Doktor Štepánek je obljubil, da bo še nadalje vzdrževal zveze preko Nizozemske ter izjavil, da lahko pričakujemo vesti bodisi ob prihodu češkega kvarteta ali pa ob obisku pisatelja Jaroslava Kvapila. Kvapil se je v resnici večkrat javil s sporočili.

Potovanje v Holandijo sem v sporazumu s prof. Masarykom uporabil za organiziranje naše stalne «pošte» za zvezo s Prago. Masaryku se je prijavil in mu ponudil svoje usluge tudi slikar Emil Filla: Posetil sem ga in dogovorili smo se. Nato nam je ves čas vojne ostal g. Filla z njegovo gospo soprogo (hčerka prof. Krejčega, ki je opetovano riskirala potovanje v Prago in nazaj), važen sodelavec in pomočnik v Holandiji. Zveze preko gospoda Fille smo vzdržavali tudi potem, ko se je avstrijski policiji posrečilo, da je za nekaj časa preprečila prenašanje vesti preko Švicarske. Nekaj časa je Filla vzdrževal zveze s Prago na ta način, da so mu od tamkaj pošiljali indiferentne strokovne liste, v katerih so bile med vrsticami napisane vesti z nevidljivim kemičnim črnilom.

L. 1917. smo imeli zveze preko Švicarske samo od slučaja do slučaja, vendar pa niso bili stiki v tem času s Prago nikdar popolnoma prekinjeni. Pošiljanje oseb iz Švicarske je bilo končno onemogočeno, ker so bili skoro vsi naši ljudje kompromitirani s protiavstrijsko akcijo. Poleg tega pa je tudi avstrijska policija osredotočila vso svojo pozornost na Švico. Po odhodu dr. Sychrave iz Švicarske meseca aprila 1916. je vzdrževal stike s Prago inženjer Božinov in Kijovsky, in sicer v sporazumu z inž. Baračkom in s pomočjo Vsevoloda Svatkovskega. Semtertja se nam je posrečilo dobiti sporočila, ki so jih nam pošiljali ali dr. Šamal, direktor Bjelohradek ali kak drugi znanec.

Od konca l. 1916. lahko govorimo o novi fazi v zgodovini «Mafije». Zveze s Prago smo vzdrževali preko Švice, Holandije ali preko Amerike (organizacija kapetana Voska). Vsa ta pota so bila zelo težka in združena z velikimi stroški, vendar pa so nam donašala prav znatne sadove. Od naše strani se je v inozemstvu sedaj delovalo skoraj izključno s političnimi navodili in vestmi: kako napreduje naše delo in kakšni so izgledi na naš vojni in revolucijonarni uspeh, nato pa s proklamacijami na naše politike s pozivom, kaj bi želeli, da bi se delalo doma. Dr. Šamal, doktor Štepánek, Hajšman, Jaroslav Kvapil, dr. Rambousek, Frič in drugi so nam pošiljali vesti o dogodkih v domovini. Poleg dr. Šamala ima v resnici velike zasluge dr. B. Štepánek s svojim neumornim delom in Jaroslav Kvapil s svojim sodelovanjem v «Mafiji». Kvapil je, kakor znano, sprožil znano akcijo med književniki. Obširno zgodovino te faze v «Mafiji» nam morda podado oni, ki so se je udeležili. Nesporno bi se dalo povedati o tem delu «Mafije» še zelo mnogo velezanimivih podrobnosti.

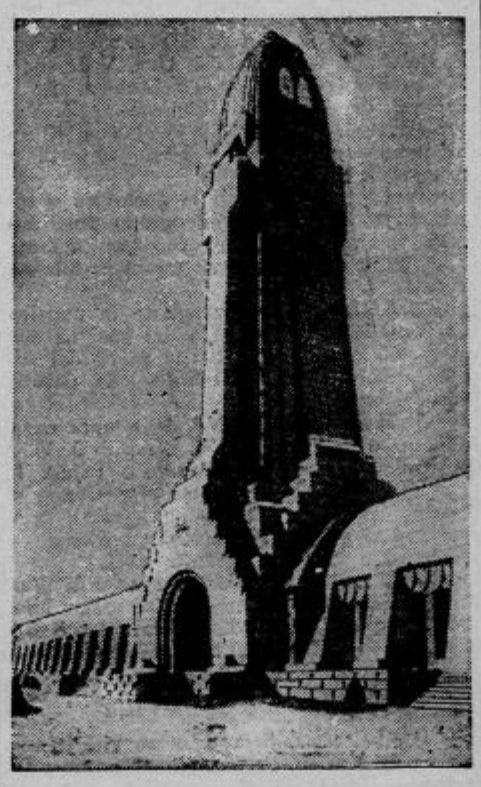

Spomenik

so v nedeljo odkrili Francozi svojim junakom, ki so l. 1916. in 1917. padli pri obrambi Douaumonta, utrdbe Verduna. — Verdun je Francozom sveto ime, simbol mučeništva in zmage; 400.000 Francozov je padlo za njegovo obrambo, še mnogo več Nemcev, ki ga vzlic hekatombam žrtev niso mogli osvojiti. Douaumont je poleg Vauxa in Tavannesa tisti fort, ki je najbolj trpel in je največkrat menjal gospodarja. (Prim. tudi potopis A. M. «Po Franciji in Belgiji», v «Jutrovi» pril. «Življenje in svet» št. 15, str. 402 — 405)

O nadaljnem zarotniškem delovanju bi se hotel dotakniti samo še gotovih najpotrebnejših stvari: V letih 1917. in 1918. je igrala «Mafija» znatno politično vlogo. Ona je služila poedinim političnim osebam ali družbam v svrho vzajemnega spoznavanja notranje in zunanje situacije, v svrho zbiranja vesti, ki jih je razširjala doma in pošiljala nam v inozemstvo, dalje za sprejemanje naših vesti, ki jih je zopet izročala na kompetentna politična mesta. V tem smislu je ona vplivala tudi na splošno politiko naših poslanskih krogov. Lahko trdimo, da je do gotove meje skrbela tudi za revolucijonarno stran tedanje naše notranje politike, in sicer v času, ko so bili dr. Kramař, dr. Rašin, Ciril Dušek in drugovi v ječah, kakor tudi l. 1918., ko je javni in že silno razširjen protiavstrijski politični pokret zahteval izpopolnitev tajnih zvez z inozemstvom.

Nam v inozemstvu je bila «Mafija» slej ko prej zelo potrebna za nadaljni razvoj naše akcije. Naše zveze z domovino so bile ena najvažnejših akcij, ki jih je zahtevala naša politika. Zato sem jaz kot generalni tajnik Narodnega Veća v Parizu vzdrževal sistematske zveze in iskal stalno nove, kakor je to delal s pomočjo organizacije Narodnega Veća ali na drug način sam profesor Masaryk. Skrbel sem stalno in sistematično za to, da smo pošiljali službene informacije in politična navodila v Prago, in sicer popolnoma prilagodene naši situaciji v inozemstvu. Po raznih zgoraj naznačenih potih sem poslal od l. 1916. do oktobra 1918. na Češko na stotine političnih vesti in navodil o našem delovanju, o naših uspehih in željah glede vodstva notranje politike. Prav tako sem dobival od svojih prijateljev v Pragi mnogo poročil o položaju v domovini. Marsikatero izmed teh sporočil je imelo tudi velik političen značaj, kar bo sicer tudi razvidno iz nadaljnega opisovanja naše borbe in našega delovanja v zavezniških državah.

O «Mafiji» vobče, o naši konspiraciji, o njenem razmerju napram revolucijonarni akciji in napram vojni se je pri nas že mnogo govorilo. Eni so njeno delovanje in njen pomen pretiravali, drugi je niso zadostno ocenjevali ali so jo celo omalovaževali, tretji pa so jo sčasoma iz raznih razlogov venčali z nizom neverjetnih legend ali nemogočih dogodivščin. S tem se je njena stvarna fizionomija v vsakdanjem predstavljanju pri nas znatno spremenila. Očiščena od vsega fantastičnega in prosta vsega, kar so nanjo položili osebni ali strankarski interesi, se javlja «Mafija» pred nami kot zelo važen organ naše narodne revolucije. Pod kontrolo njenih glavnih udeležencev bom poskušal napraviti nepristransko skico o njenem delovanju.

Zarota lahko s svojo okolico, s svojimi metodami, s svojim delovanjem, s potrebo direktnih ali indirektnih zvez s policijo, z informacijsko in špijonaško službo fazonira in formulira značaj ljudi, zlasti pa mladine. Oster duh goni ljudi na razmišljanje, na pozornost, previdnost, na hitro orijentacijo in praktično psihološko spoznavanje ljudi in situacij, to je prava šola življenja za onega, ki razume prevdarjati in se posluževati izkušenj. Vodi in vzgojuje ljudi tudi za osebno odločnost, hrabrost duha in srca, za samopožrtvovanje do fanatizma. Zarotniki so ali često postajajo fanatični ljudje, a fanatiki presojajo stvari vedno ali enostransko ali tako, kakor jim to velevajo njihove notranje želje. Preživljal sem vse to v sebi in opazoval sem pozorno vso okolico, ki mi je pomagala v konspiracijskem delovanju. Nekoč sem se učil iz ruskih romanov, sedaj pa sem črpal nove izkušnje iz svoje prakse in iz analize svojih sotrudnikov.

Zarotništvo zbira okrog sebe ljudi, ki so razpoloženi za avanture in imajo nagnenje za neozdravljivo romantiko. Često so to lenuhi, ki smatrajo kavarniške ali druge razgovore in intrige za politiko in ki sicer niso za solidno in sistematsko delo. Med zarotnike prihajajo, to je povsem naravno, zelo bistri ljudje, pa tudi ljudje slabega značaja, ki vztrajajo v tej družbi samo dotlej, dokler morejo v gotovi meri iz nje črpati koristi, sicer pa prav često postajajo izdajalci.

Opazoval sem našo zaroto z očmi zunanjega opazovalca in se dobro zavedal raznih nevarnosti. Rad ugotavljam, da naša zarota ni nikdar bila degenerirana in ni imela nobenih izdajalcev. Povsem naravno pa je bilo, da so nekateri udeleženci vendarle semtertja podlegli vplivu okolice, metod in delovanja ter jeli sebično gledati na cilj, kakor se to skoraj vedno dogaja v zarotništvu, ako le-to traja malo dlje. Takisto sem tudi opazil, kako so se nekateri sotrudniki izgubljali v poedinostih, v malenkostnih detajlih, v avanturističnih kombinacijah, spajajoč z neznatnimi dejstvi velike, naravnost grandijozne in vražje zamišljene načrte sovražnikov, kakor so si oni sami to predstavljali in se borili proti vetrnjačam — to vse pa je bila posledica konspiratorstva, tajne službe in borbe s policijskimi oblastmi, ki smo jo morali voditi mesece in leta.

V tem se baš vidi politična zrelost, smisel za realnost, sigurnost v nazorih in zavest končnega cilja pri onem, ki lahko intenzivno, izvajajoč konspiratorstvo, dnevno vztraja v tem delovanju. Zarotništvo je v bistvu analitično, nekonstruktivno in ima za cilj, da ruši in uničuje sovražnika in pripravlja revolucijo. Zato je tako zarotništvo za politiko zelo opasno: Ubija v njih konstruktivne sile ali pa dela iz njih neozdravljive romantike. Zarotništvo tudi ni vselej revolucijonarstvo, lahko je tudi čisto navadno nasprotovanje oblasti.

Zato konspiratorstvo često ni niti v zvezi s politiko ali pa je vsaj v zelo rahlih stikih s **stvarno** politiko.

Sedaj še nekoliko besed o naši emigraciji. Od zarotnikov so nekateri postali eksulanti, politični emigranti. To velja do gotove meje tudi za našo emigrantstvo. Dolgoletni ali vsaj stalni emigrant se psihološko brzo uživi v svojo emigrantsko okolico, v stanje, ki izziva stalne dvome in bojazni; v teh dvomih koleba semtertja in se boji, če ne ostane za vedno brez domovine, brez bodočnosti in brez nade, da bi se kdaj povrnil v ono sredino, iz katere je izšel. Emigrant lahko postane drevo, kateremu so porezali korenine in ki polagoma vene in propada, nakar postaja iz njega ono, čemur Francozi prav dobro pravijo «déraciné».

Živel sem več let v okolici ali bližini emigracije. Bilo je to za časa vojne, ko sva s prof. Masarykom razmišljala, dali ne bova morda tudi midva prisiljena, da osnujeva češko politično emigracijo. Masaryk je računal s tem, da postane profesor in publicist v Londonu, jaz pa v Parizu. L. 1916. sem si s pomočjo A. Boyera, direktorja šole za orientalske jezike že zasigural takšno mesto. Sprejet sem že bil na tej šoli, da predavam češko zgodovino, literaturo in sploh kulturo.

Dobro sem videl nevarne strani emigracije in trudil sem se z vsemi silami za to, da bi naš revolucijonarni pokret ostal vojna in politična revolucija in da ne zapade pogreškam emigracije. Emigrant — opazili smo to tudi v naših kolonijah — zelo hitro izgublja prave zveze z domovino in ne pozna več razmer, marveč kombinira samo na podlagi tega, kar si domišlja, ne računa pa z dejstvi in še povrh vse to pobarva z najbolj romantičnimi barvami.

Odtod je izhajala tudi naša namera, da ostanemo stalno v zvezi z domovino in da delujemo vedno v harmoniji z rojaki v domovini. Nisem hotel, da bi prerano postali emigranti — za to je bilo še vedno dovolj časa! Naravno tudi naše kratkotrajno izgnanstvo in stalne zveze z domovino so povzročile, da se je tudi naš politični pokret izogibal vsakdanjih napak in nedostatkov emigracije. Za vse to ima velike zasluge tudi veliki ujetniški življenj, ki je bil zelo tesno zvezan z domovino. To v ostalem osvetljuje tudi naloga, ki je med vojno pripadla naši emigraciji, t. j. našim kolonijam v inozemstvu. V Franciji in na Angleškem je bila naša kolonija v splošnem dokaj neznatna, a je bila povsem na mestu, v Ameriki pa je od vsega početka imela posebno nalogo, ki jo je odlično izvršila. Tako smo imeli gotove emigrantske težkoče samo v Rusiji. Čim se je tamkaj uveljavil ujetniški element, so vse te težkoče izginile.

S tem sem hotel razbistriti samo nekaj pojmov, da bi se s tem pokazal pravi značaj naše akcije v inozemstvu in narava prve faze naše revolucijonarne politike, ki je bila bolj ali manj konspiratorska. «Mafija» je ostala takšna, kakršno smo potrebovali in kakršna je morala biti in naše zarotništvo tudi v kasnejših fazah svojega razvoja ni izstopilo iz svoje vloge, ki jo je moralo igrati do konca. Za to je to zarotništvo tako dragoceni del naše revolucijonarne politike v času vojne.

Naša skrinjica

za

občinske volitve

je

3

Napredni blok – 2. oktobra

Koliko stane obleka?

Na primer obleka s knikeboker-hlačami, ki je danes najbolj priljubljeno oblačilo za gospode, dobite že za 650 Din samo pri tvrdki

DRAGO SCHWAB, Ljubljana.

Tudi fino in vseh vrst perilo se tu najceneje kupi.

Kinkead

(na levi) in Worsley, dva najhitrejša letalca sveta. Kinkead je pri poskusnih poletih, pripravljajoč se za tekmovanje za Schneiderjev pokal, dosegel v Benetkah hitrost 532 km na uro. Oba letalca sta poročnika v angleški armadi.

Šah

Šahovski turnir v Londonu

V prvi polovici prihodnjega meseca se bo vršil v Londonu večji mojstrski šahovski turnir, ki bo za nas posebno zanimiv, ker se ga udeleži tudi naš prvak velemojster dr. Milan Vidmar. Na tem turnirju bodo sodelovale priznane šahovske kapacitete. Gotovo najzanimivejši udeležnik bo ruski šampion Bogoljubov, zmagovalec v Moskvi. Kakor znano se je na tem turnirju, enem izmed največjih v zadnji dobi, plasiral na drugo mesto bivši svetovni prvak dr. Emanuel Lasker, dočim je šele tretje mesto zavzel svetovni prvak Capablanca. Za Bogoljubova bo londonski turnir prvi večji turnir, katerega se udeleži po slavni zmagi v Moskvi.

Med ostalimi sodelujočimi najdemo Niemcoviča, enega najuspešnejših turnirskih igračev. Svoje zmožnosti je pokazal na velemojstrskem turnirju v Newyorku, kjer se je plasiral na tretje mesto, pred dr. Vidmarjem. Omeniti je treba še dr. Tartakowerja, glavnega zastopnika hipermoderne šole. On je brez dvoma igrač velikih sposobnosti. Sodelovanje so obljubili tudi češki prvak Reti in prvoboritelj Belgije, — Colle. Turnirja se udeleži tudi ameriški šahovski starešina Marshal, ki hoče dokazati, da se še ne da šteti med staro šaro. Poleg navedenih igra tudi petorica angleških mojstrov, med njimi Yates in Thomas.

Dr. Vidmar, ki je že včeraj odpotoval, je dal našemu poročevalcu o turnirju nekatere informacije. Kakor znano, ni dr. Vidmar šahovski profesijonal, kakor večina drugih mojstrov, katerim je šah življenski zaslužek. On je amater in kot svetovni prvak med amaterji. Da kljub temu na vsakem turnirju, katerega se udeleži, doseže vedno zelo častno mesto, je dokaz njegove izredne zmožnosti. Dr. Vidmar nima v Ljubljani prilike, da bi resno treniral, ker nima enakovrednih igračev. Radi tega se pri njem vedno opaža, da je na turnirjih v prvih dneh precej nesiguren. In ravno zato je dr. Vidmar že sedaj odpotoval, z namenom, da se ustavi mimogrede na Dunaju in v Berlinu, kjer bo pač imel priliko vsaj deloma trenirati z ondotnimi mojstri. Kakor se vidi, se naš prvak pripravlja za ta turnir zelo resno in lahko od njega pričakujemo najboljši uspeh.

Dr. Vidmar smatra za najresnejše pretendente za prvo mesto Bogoljubova, Niemcovića in sebe. Posebno Bogoljubov, ki na nekaterih manjših turnirjih v zadnjem času ni odrezal posebno dobro, bo skušal ponoviti svoj moškovski triumf. Tudi Niemcovič je izredno duhovit igrač, ki ima posebno dober start in je osobito na krajših turnirjih, katerim moramo prištevati londonskega (trajal bo približno 14 dni), skoro vedno prvi.

Dr. Vidmar je strah vseh prvorazrednih mojstrov, kajti znano je, da je že marsikateri mojster, ki se je že veselil visoke nagrade, naletel v osebi našega prvaka na prag, kjer mu je spodrsnilo. Še vsem je gotovo v spominu turnir na Semmeringu, kjer je »gespud« kakor Vidmarja šaljivo imenujejo ljubljanski šahovski krogi, zastavil zmagovito pot Niemcoviču in Tartakowerju: oba je po vrsti tolkel in končno še ustavil Aljehina, ki je nevzdržno korakal na prvo mesto. Dr. Vidmarja so splošno smatrali za moralnega zmagovalca na semmerinškem turnirju. Naši šahovski krogi torej upravičeno pričakujejo, da bo častno zastopal našo mlado državo tudi v Londonu. O poteku turnirja bomo prinašali točna poročila, ki nam jih je obljubil pošiljati naš velemojster.

Radio

Izvleček iz večernih programov

DUNAJ (517 m 76 kw), PRAGA (349 m 5 kw), LONDON (Daventry 1604 m 25 kw), STUTTGART (379 m 4 kw), FRANKFURT (428 m 4 kw), BRNO (441 m 3 kw), RIM (450 m 12 kw), LANGENBERG (468 m 25 kw), BERLIN (484 m 4 kw), VARŠAVA (1111 m 8 kw), MOSKVA (1450 m 15 kw).

Petek 30. IX.

DUNAJ 20.05: Brahmsov večer. 1. Wührer: Sonata za violino in klavir v G-duru, op. 73. 2. Dueti. 3. klavirski kvintet.

PRAGA 20.10: Koncert orkestra na pihala, nato mešan večer.

LONDON 20.15: Simfoničen koncert. 1. Mozart: Majhen nocturno. 2. Händel: «Juda Makabejec»; arija. 3. Debussy: «Favnovo popoldne». 4. Wagner: Iz opere «Tannhäuser». Nadaljevanje ob 21.35. 5. Beethoven: «Coriolan»; uvertura. 6. Delius: Angleška rapsodija. 7. Liszt: Faustova simfonija za soliste, zbor in orkester.

STUTTGART 20: Simfoničen koncert. 1. Dukas: «Črnošolec». 2. Debussy: Nokturno št. 2. 3. Mahler: Popotnikove pesmi. 4. Schumann: Simfonija št. 2.

BRNO 19: Koncert. 1. Smetana: «Tajnost»; uvertura. 2. Dvořak: Suita, op. 98. 3. Fibich: Zvečer. 4. Nedbal: «Leni Janezek». 5. Dvořak: Slovanski plesi. Sledi koncert solistov.

RIM 21.10: Večer italijanske opere. 1. Odlomki iz 2. dejanja Mascagnijeve operete «Si». 2. Odlomki iz Pietrijeve operete «Acqua Cheta».

LANGENBERG 20.45: «Vasif» in «Akif». Turška marionetna igra z godbo G. Kneipa.

VARŠAVA 20.30: Večerni koncert.

MOSKVA 20: Tedenski program za narodne manjšine, nato koncert.

Sobota, 1. X.

PRAGA 19.30: Prenos Nedbalove operete «Poljska kri» iz Narodnega gledališča v Bratislavi.

LONDON 20.30: Straussovi valčki. 1. Umetnikovo življenje. 2. Južni cvetovi. 3. Cesarski valček. 4. Veseli duhovi. 5. Jesenske rože.
20.45: Orkestralni koncert. 1. Stauford: «Shamus O'Brien»; uvertura. 2. Dve pesmi. 3. Dvořak: «Novi svet»; simfonija. 4. Glazunov: Ob četrtkih. 5. Tri pesmi. 6. Saint-Saens; suita. 7. Bizet: «Carmen».

STUTTGART 20.15: Komorna glasba. 1. Haydn: Godalni kvartet v G-molu, op. 76, št. 2. 2. Mozart: Godalni kvartet v D-duru.

FRANKFURT 20.30: Mešan večer. (Solisti, recitacije in orkester).

BRNO 19.30: Prenos Nedbalove operete «Poljska kri» iz Narodnega gledališča v Bratislavi.

RIM 21.10: Prenos iz gledališča.

LANGENBERG 20.20: Zabaven večer, nato orkestralni koncert.

BERLIN 20.30: Koncert orkestra na pihala.

VARŠAVA 20.30: Večerni koncert.

MOSKVA 20.30: Delavski koncert.

Naši onstran granic

p— *Na razpoloženje* sta postavljena učitelj Matej Mikuž, bivši nadzornik in učiteljica Mara Mikuž.

p— *V Tomaju* na Krasu je umrl g. Alojzij Šonc, eden najuglednejših mož na gornjem Krasu.

p— *Poskušene tatvine živega srebra* v idrijskem rudniku je bil obtožen Fran Gnjezda. Dne 2. avgusta je nalagal ukradeno srebro v prazne steklenice. Zasačili so ga in spoznali, dasi je bežal, kar se je dalo. Pred sodiščem v Gorici je bil Gnjezda obsojen na eno leto in tri mesece zapora.

p— *Obmejne izkaznice.* Goriška prefektura je izdala novo okrožnico glede obmejnih okrožnic za potovanje v okolišu 10 km to in onstran meje. Izkaznice dobijo le lastniki posestva ali podjetja in zaposleni onstran meje. Dovoljeni so tisle prehodi: Mojstrovka, Pakman, Podbrdo, Hotederšica, Trata, Podpleske, Podlanišče, Breznik, Sorica.

p— *Epilog k zdravniškemu kongresu v Opatiji.* Monakovskemu zdravniku dr. Marcuse je tako dopadlo v Opatiji na kongresu, da je napisal dolgo pismo reški «Vedetti», v katerem meni, da naj postane «zdravniški teden» v Opatiji stalna institucija, kar bi Opatiji donašalo lahko velike koristi. Davos v Švici ima svoj zdraviliški inštitut. Tudi Opatija bi lahko mislila na kaj sličnega... «Zdravniški teden v Opatiji je bil drag. Zdravniki so bili gostje, dobro postreženi in kopališka uprava je štela za «zdravniški teden» precejšnje vsote, ki so toliko občutnejše, ker ni več starega rednega dobičkanosnega prometa! Težko, da bi se odločila za Marcusejev nasvet. — Predavala sta na kongresu v Opatiji iz Jugoslavije dr. Mikuličić iz Zagreba in dr. Haus iz Ljubljane. Prvi je podpisal tudi pismo na reško «Vedetto», v katerem se ditirambično proslavlja opatijska lepota. Končno ugotavljamo, da se gg. dr. Radoničić in dr. Botteri iz Zagreba nista udeležila kongresa v Opatiji.

p— *Industrijsko pristanišče naj reši tržaško trgovsko krizo!* Tako vzklika fašistični «Il Popolo di Trieste». Ker ni več predvojnega prometa pa naj bi narastla industrija, da bi prišel Trst do svojega starega življenja. Industrije je precej, saj je v Trstu od 251.000 prebivalcev 52.000 industrijskih delavcev. Da bi pa dosegli Tržačani kake nove izdatne industrije, ni verjetno. Te dni je «Popolo» ugotovil, da so si Benetke že opomogle do prejšnjega prometa, Trst pa se ne more dvigniti do svoje nekdanje veljave. Tudi z industrijskim pristaniščem ne bo nič, in sicer zato, ker se skoro dogradi pri Benetkah veliko industrijsko pristanišče Marghera v korist Benetk in škodo Trsta!

p— *Trgovina z lesom v Trstu* stalno pada. Lesnega prometa je bilo letos v prvih osmih mesecih 150.998 ton, lani v isti dobi 187.161, predlanskim 247.092, torej z izgubo 19 odst. glede leta 1926. in 39 odst. glede leta 1925. Ker ni pričakovati v ostalih štirih mesecih večjega prometa, se lahko računa poslabšanje na 53 odst. glede 1924., 40 odst. glede 1923. in 54 odst. glede 1913.

p— *Na živinskem trgu v Sežani* 22. t. m. so prodajali govejo živino žive teže kvintal po 250 — 280 lir, teleta mrtva po 400 — 500 lir kvintal, konje od 1000 — 2500 lir. Na zadnjih dveh trgih je bilo goveje živine 720, konj 235 in 424 prašičev, slednji po 75 — 180 lir.

Dopisi

ŠIŠKA. Sokolsko društvo v Šiški otvori zopet svojo plesno šolo Vaje se bodo vršile vsako soboto, in sicer od 20. do 24. v hotelu Bellevue. Poučevali se bodo najmodernejši plesi pod vodstvom g. Jeločnika. Šola se otvori v soboto, dne 1. oktobra, in sodeluje pri tem priznan sokolski orkester. Posebna vabila so se razposlala. Če ga kdo ni pomotoma prejel, naj se zglasi pri g. Tušarju, Medvedova c., kjer prejme potrebne informacije.

ŠT. VID PRI GROBELNEM. CM podružnica za Grobelno in okolico priredi 2. oktobra velik srečolov s 300 dobitki. Ker je del čistega dobička namenjen za ustanovitev ljudske knjižnice, vabimo vse prijatelje družbe in ljudske prosvete, da se ga v čim večjem številu udeleže. Po srečolovu prosta zabava.

KOČEVJE. (Redukcija gimnazije.) Kakor na druge številne zavode v državi, je prišla tudi na ravnateljstvo naše gimnazije brzojavka o ukinitvi V. razreda. Mestna občina se je za zavod zavzela, sklicala v ta namen izredno sejo in poslala v Beograd deputacijo, da intervenira. Uspeha ni bilo nikakega Med prebivalstvom vlada silno vznemirjenje in ogorčenje nad tem kulturnim zločinom, ki ne bo prinesel gotovo nič dobrega. Če še pomislimo, kake važnosti je za Kočevje popolna gimnazija tako v gospodarskem kakor v narodnostnem oziru, nam bo vsa ta upravičena nevolja popolnoma razumljiva. Treba je še pripomniti, da je med prizadetimi starši posebno veliko število delavcev in nižjih državnih uradnikov, ki bi le s težavo študirali svoje sinove drugod. Pa ne samo to. Na eni strani se mesto gospodarsko razvija (imamo tri parne žage, premogovnik, tekstilano, eno gradijo!), na drugi pa se mu tako ovira napredek. Poleg tega imamo tu vzoren »Dijaški dom« ki je gotovo med prvimi tovrstnimi internati v državi, ki pa bo vsled ukinitve V. razreda že letos izgubil 16 gojencev. To je plačilo Kočevarjem, ki so s svojimi kroglicami pripomogli g. poslancu Škulju do mandata, da bodo morali sedaj svoje sinove pošiljati v druge šole!

SV. JURIJ OB J. Ž. Ker si tudi šentjurski Sokol želi s časom omisliti lastni dom, kjer bo lahko neovirano deloval za procvit sokolskih idej, je priredil preteklo nedeljo skupno s »Stavbno zadrugo Sokolski dom« veliko tombolo z jako lepimi dobitki. Tombola je vsestransko zelo dobro uspela, za kar se pač moramo v prvi vrsti zahvaliti naši, nadvse agilni in požrtvovalni tajnici sestri Zdolškovi, ki se ni strašila nobenega truda in pota pri zbiranju dobitkov, in bratu Masinaku za njegovo vsestransko požrtvovalnost. Pa tudi vsem drugim, ki so na ta ali oni način pripomogli k lepemu uspehu prireditve, se iskreno zahvaljujemo.

ŠT. ILJ V SLOV. GORICAH. Ob priliki letošnje tekme kolesarskega društva »Perun« iz Maribora, ki se bo vršila v nedeljo, dne 2. oktobra 1927 iz Maribora v Štrihovec pri Št. Ilju v Slov. goricah, prirede šentiljski tamburaši »Obmejnega Zvona« sestanek pri gostilničarki gospe Katarini Muršec v Štrihovcu št. 2. Poleg vsega drugega bo zmatno dvignila razpoloženje zlasti trgatev. Ker se pridružijo »Perunašem« tudi pevci »Jadrana«, ni izključeno, da bomo slišali tudi izbrane narodne pesmi, ki jih »Jadran« tako dovršeno podaja. Zato vabimo vse znance in prijatelje teh društev, da te zadnje letošnje prireditve ne zamude. Pričetek ob 3. popoldne.

Porota

Maribor, dne 28. septembra.

Poneverbe na mariborskem magistratu

Danes se je zagovarjal pred mariborsko poroto bivši magistratni nastavljenec Drago Biščak, rojen 1893 v Jelšanah pri Voloski v Julijski Krajini. Prišel je po prevratu v našo državo in dobil službo pri železnici. L. 1923 pa je bil osumljen, da je poneveril pri potniški blagajni na postaji Savski Marof vozne listke. Uvedeno je bilo disciplinarno postopanje, po katerem je bil Biščak odpuščen iz službe. Tedaj je bil nastavljen na Tezenskem kolodvoru pri Mariboru. In tako se je napotil v Maribor, ter prosil službe pri mariborskem županu. Bil je sprejet in dodeljen mestnemu knjigovodstvu, kjer je dostavljal razne plačilne naloge in opomine za mestne davščine. Pooblastili so ga tudi za sprejemanje denarja od strank Med tem se je na občini zvedelo, zakaj je bil Biščak odpuščen pri železnici. Na njegove prošnje pa so ga še kljub temu obdržali v službi, v nadi, da jo bo vestno opravljal.

To zaupanje pa je Biščak varal. Že meseca februarja 1927 je začel poneverjati denar, ki ga je sprejel od raznih strank za mestno občino. Od marca in do konca junija je obtoženi poneveril skupno 10.117.27 Din. Svoje poneverbe je kril na ta način, da je v plačilnih izkazih napisal, da so davščino plačale stranke naravnost pri mestni blagajni, v resnici pa je denar obdržal obdolženi sam.

Obdolženi sicer priznava, da si je pridržal in poneveril gornjo vsoto na škodo mariborske mestne občine. Trdi pa, da je del inkasiranega denarja izgubil, in sicer okrog 5000 Din. Večkrat se je namreč tako napil, da je kar na klopi obležal in je baje pri tej priliki izgubil denar. Pravi tudi, da je enkrat javil izgubo Din 3000 na policijski stražnici na Aleksandrovi cesti in na policijskem komisarijatu, ostalih dveh izgub pa ni javil. A tudi ta zagovor se je izkazal kot neresničen, ker je policijski komisarijat poročal, da obdolženi ni nikdar prijavil kake izgube. Nato se je obtoženi zopet izvijal, da je mogoče v svoji pijanosti zašel takrat v kako drugo hišo, namesto v policijsko stražnico.

Drago Biščak se je pri današnji razpravi zagovarjal z bedo. Porotniki pa so soglasno potrdili glavno vprašanje hudodelstva uradne poneverbe in sodni dvor je obtoženega Biščaka obsodil na 1 leto težke ječe z 1 postom na mesec in v povračilo škode mariborski občini.

★

Štiriperesna deteljica in njeni tatinski grehi

Na obtožni klopi sedi dična štiriperesna deteljica: Franc Litrop, čevljarski pomočnik iz Turnišča, Štefan Bizjak, tudi čevljar, doma iz Zagreba, Ciril Stanek, oženjen delavec iz Hrastja pri Ljutomeru, in Franc Filipič, delavec iz Stare ceste pri Ljutomeru. Obtoženi so hudodelstva tatvine zaklenjenih stvari v vrednosti nad 10.000 Din in pa potepuštva.

Obtožnica jih slika prav idilično. Vsi so že dobri znanci mariborske kaznilnice, oziroma sodišča. Posebna junaka v stroki tatvin sta Franc Litrop in Štefan Bizjak, ki se znajdeta kakor hitro izsledi eden ali drug primerno žrtev, pa tudi če bi bil vsak na drugem koncu sveta. Komaj sta 3. aprila 1927 zapustila zapore v Mariboru, že sta v družbi svojih starih prijateljev Cirila Staneka in Franca Filipiča izvršila v noči 12. maja kar dva vloma v Turnišču. Do tega časa pa sta rajžala od kraja v kraj in po lastnem priznanju obletela vsaj pol Jugoslavije, seve brez dela. Zato sta morala krasti n sta zagrešila gotovo celo vrsto tatvin, katerih pa jima ni mogoče dokazati, ker postopata pri svojem poslu zelo previdno in prefrigano. Zelo jima pomaga to, da sta se izučila čevljarstva. Gresta delat, pri odhodu pa se vedno kaj prime njunih smolastih rok in žepov. Danes sta v Turnišču, čez par dni ju že vidijo v Zagrebu, ato se pokažeta v Novem mestu in že je slišati o njunih spretnostih v Osijeku.

Dne 11. maja sta se sešla v ljutomerskem okraju s Cirilom Stankom in Francem Filipičem. Dolgo baš ni trajalo to posvetovanje. Dogovorjeno, storjeno. Vsi štirje so jo mahnili proti Prekmurju in prišli okrog polnoči v zaželjeno Turnišče. Bili so seve lačni in so zato najprej izpraznili mesarju Ivanu Kordušu mesnico ter mu odnesli za okrog 4000 Din klobas in mesa, kar vse so zanesli na polje, skrili v pšenico in postavili stražo, da jim plena ne odnese druga nočna lisica. Potem so se splazili v temni noči nazaj v vas in odprli trgovino usnjarja Emanuela Baderja, kateremu so odnesli nič manje kakor 150 bokskož, vrednih okrog 30.000 Din. Tudi to so zanesli v pšenico, kjer so zložili Korduševo mast, meso in klobase. Malo so pojužinali, potem so si izposodili v vasi še voziček in korajžno odpeljali usnje preko Beltincev, kjer pa se je začelo daniti. Morali so torej počivati, zvečer pa so se vrnili v Turnišče in odnesli iz pšenice še skrito mast in meso. S tem plenom so potem nadaljevali pot do Dokležovja drugo noč. Trije, Litrop, Bizjak in Stanek so potem odšli z ukradenim plenom v Ljutomer, da ga vnovčijo, a Filipiča so pustili z ostankom še na straži v pšenici.

Orožniki pa so med tem že zvedeli o drznem vlomu v Turnišču in so že na postaji v Ljutomeru aretirali tatove s težko nabasanimi nahrbtniki. Večji del ukradenega blaga so izsledili in vrnili lastniku.

Razprava proti štirim tatovom je bila precej zabavna. Prič ni bilo niti ene. Obtoženci so očitana dejanja odkrito priznali. Litrop in Bizjak sta le trdila, da se nista potepala, marveč da sta iskala službe. Porotnikom je bilo stavljenih sedem vprašanj: štiri glede tatvine, ki so jih potrdili soglasno, dve glede potepuštva, ki so jih potrdili z osmimi glasovi, in eno glede prepovedane nošnje orožja. Litrop in Bizjak sta bila obsojena vsak na pet let, Stanek na tri leta težke ječe, Filipič pa je dobil dve leti. Litrop in Bizjak bosta po prestani kazni oddana v prisilno delavnico.

★

S krampom po glavi

V Loperšicah pri Ptuju sta se prepirala posestnik Jožef Horvat in pa današnji obtoženec pos. sin Ivan Zadravec radi pravice vožnje čez neki travnik, ki ga je imel Jože Horvat v najemu od ormoške graščine. Čez ta travnik je hotel voziti tudi Ivan Zadravec, čeprav mu je občinska komisija odredila, da nima pravice vožnje čez ta prostor. To je tedaj obdolženca tako razkačilo, da je zagrozil napram priči Francu Babču, da bo posestnika Horvata ubil, če ga kdaj dobi kje zunaj.

Dne 21. aprila t. l. je vozil rajnki Horvat gnoj na svojo njivo. Pri tem je videl, da je obtoženi Zadravec zopet vozil črez njegov travnik in ga je radi tega klical na odgovor. Obtoženi Zadravec je skočil z voza in mu je po njegovi lastni izjavi tedaj privrela jeza do vrhunca. Pograbil je kramp in z njim treščil Horvata po glavi. Horvat se je takoj zgrudil nezavesten na tla. Odpeljali so ga v ormoško bolnico z razklano lobanjo in je Horvat dne 13. maja umrl v bolnici radi gnojnega vnetja možganov.

Obdolženi svoje dejanje sicer priznava, izgovarja pa se s silobranom, češ da je njega Horvat prvi napadel s krampom. Dvakrat je baje odbil udarec Horvata, tretjič pa ga je sam udaril po glavi in Horvat se je zgrudil.

Porotniki so potrdili prvo vprašanje z devetimi glasovi, drugo vprašanje glede tatvine pa soglasno. Zadravec je bil obsojen na štiri leta težke ječe ter s trdim ležiščem in temnico na dan uboja in na plačilo odškodnine vdovi.

✝

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša srčno ljubljena hčerka in sestra, gospodična

Trudi Vera

danes, dne 28. t m po dolgi mukepolni bolezni mirno preminula.

Pogreb drage pokojnice se vrši v petek, dne 30. t. m. ob 5 uri popoldne iz mrtvašnice Stara pot 2, na pokopališče k Sv. Križu.

Parastos se vrši v nedeljo 1. oktobra t. l. ob 11. uri dopoldne v pravoslavni kapelici.

V Ljubljani, dne 28. septembra 1927.

Žalujoča rodbina Oblat

✝

Mestni pogrebni zavod.

Pogreb moje neskončno ljubljene in nepozabne

TINI

oziroma naše predobre, zlate mamice se bo vršil v četrtek, 29. t. m. ob štirih popoldne z glavnega kolodvora Ljubljana na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v petek, dne 30. t. m. ob devetih dopoldne v frančiškanski cerkvi

V Ljubljani, dne 28. septembra 1927.

***Višji kapelnik dr. Jos Cerin,** soprog. — **Med. dr. Josip Čerin,** sin. — **Leopoldina** vdova **Dörfler** rojena **Čerin; Bogumila,** učiteljica, hčeri. — **Poldka Dörflerjeva,** vnukinja — in ostali sorodniki.*

✝

Zofija Zupan naznanja v svojem in v imenu svojih otrok **Josipa, Bogdana, Miljutina, Nadine** in **Igorja** vsem sorodnikom in znancem prežalostno vest, da je dne 28. t. m. ob 8. uri zjutraj po dolgi, mukepolni bolezni, previden s tolažili svete vere preminul njen nepozabni, dobri soprog oz. oče, brat, svak in stric, gospod

JOSIP ZUPAN

višji uradnik državne železnice.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil iz hiše žalosti Škofja ulica 7. v petek 30. septembra 1927 ob 4 uri popoldne na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v farni cerkvi sv. Petra v soboto dne 1. oktobra ob 7. uri zjutraj.

Ljubljana, dne 28 septembra 1927.

Mestni pogrebni zavod.

Zahvala.

Za toliko izrazov globokega sožalja ob priliki prerane smrti naše ljubljenke, gospodične

Olge Permé

meščanskošolske učiteljice

se iz vsega srca zahvaljujemo vsem, ki so drago pokojnico spremili na njeni zadnji poti. Zlasti gre naša zahvala mariborskemu učiteljstvu in učenkam ki so na tako ganljiv način pokazale, kako zelo so ljubile svojo učiteljico.

Maribor, 27. septembra 1927.

Žalujoča rodbina PERMÉ.

Zahvala.

Ob priliki smrti našega soproga, očeta, strica, svaka in brata, gospoda

Leopolda Brvarja

smo prejeli toliko izraza sočustvovanja, da nam ni mogoče vsakemu posebej se zahvaliti. Bodi izrečena vsem tem potom tisočera zahvala. Čutimo se dolžne, da se zahvalimo posebej še gospodu starosti Ferdo Poljšaku za nagrobne molitve, dr. Krevlju za krasen poslovilni govor, dalje Sokolu, pevcem, požarni brambi in rudniški godbi, ter vsem, ki so spremljali pokojnika k večnemu počitku.

Zagorje — Toplice, dne 27. septembra 1927.

Družina Brvar in ostalo sorodstvo.

Zahvala.

Za premnoge izraze srčnega sožalja ob smrti naše preblage sestre, tete in prijateljice, gospe

Frančiške Zemme

kakor tudi za poklonjeno krasno cvetje se tem potom vsem najiskreneje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo pa izrekamo preč. g. Nadrahu za tolažilne obiske, gg. zdravnikom, sestri usmiljenki za skrb, ki so ji jo izkazovali med boleznijo. Prisrčna hvala ravnateljstvu in učiteljskemu zboru I. meščan. in osnovne šole pri Sv. Jakobu in vsem drugim za spremstvo na njeni zadnji poti. Nadalje se zahvaljujemo šolski upraviteljici ge. Sadarjevi za krasen poslovilni govor na grobu in učenki I. mešč. šole za lepe zahvalne besede pokojni učiteljici vzgojiteljici.

Žalujoči ostali.

J. O. Curwood: 72

Preganjana žena

Roman.

Aldous bi bil najrajši stekel, a prilagodil se je tehtnemu Mac Donaldovemu koraku. Srce mu je trepetalo od skrbi. Urno sta se spustila z gore in sta krenila po planoti. Ni se mogel pripraviti do tega, da bi bil pritrdil Mac Donaldovemu mnenju zastran Quada in Mortimera Fitz Hugha. Stari gorec je bil uverjen, da je drugi del odprave končan. Aldous si je zadal vprašanje, ali ne bi bilo mogoče, da sta Quade in Fitz Hugh pred njimi ter lakomno prežita na ugodno priliko. Ugibal je, če nista morda zavila bolj na zapad, da bi prišla v dolino s severne strani; toda Mac Donald mu je dokazal neverjetnost take domneve. Zato je bil Aldous dokaj slabe volje, ko sta hitela za Jano. Pol ure je bila že pred njima, ko sta dospela do ustja soteske. Preden sta ubrala nadaljno polurno pot po divji strugi, ki je delila dve gori drugo od druge, je Mac Donald pokazal predse in dejal: »Tam je votlina!« — s takim glasom, kakor da mu je odlegla velika skrb.

Čeprav je bilo do jame še nekaj sto yardov, sta vendar že videla vhod. Bila je široka, nizka poklina v severnem pobočju raztrgane skalne stene in pred njo se je razlivala velika leha belega peska nalik gladini tih vode ali ogromni preprogi, razprostrti pod brezoblično grmado kamenja in sprhnelega skrila. Aldous je takoj zaslutil, da je morala biti ta jama kedaj iztok podzemeljske reke. Pesek je požiral glas njunih korakov, ko sta stopala proti njej. Ob vhodu v votlino sta se ustavila. Bila je štirideset do petdeset črevljev globoka, visoka pa toliko kakor sobica, ki meri devet črevljev v širino. Notranjost votline je bila dokaj svetla. Sredi votline, z obrazom odvrnjena od njiju, je klečala Jana.

Skoro tik do nje sta prišla, preden ju je začula. S prestrašenim vzkrikom je skočila na noge; šele zdaj sta Aldous in Mac Donald videla, kaj je počela. Belo peščeno gomilo so obdajali ostanki ograje iz vej, ki jo je napravil Mac Donald pred štiridesetimi leti, okoli nje in na njej pa je bila raztresena obilica divjih aster in temnordečih jacint, ki jih je Jana prinesla s planote. Aldous ni rekel ničesar; molče jo je prijel za roko in se je z njo vred zagledal v gomilo. Tedaj so njegove oči uzrle nekaj med cvetlicami. Z zrenicami sijočimi kakor dvojica baršunastih zvezd ga je Jana potegnila za korak bliže; srce mu je vztrepetalo v prsih, ko je videl, kaj je bilo. Na grobu je ležala knjiga, odprta pri sredi in obrnjena s hrbtom navzgor. Bila je stara in tako preperela, kakor da čaka le najrahlejšega dotika človeških prstov, pa bi se razsula v prah. Janin glas je bil tih in poln boječega spoštovanja.

»To je bila njena biblija, John!«

Ko se je okrenil, je videl, da je Donald odšel k izhodu votline in da gleda proti goram.

»To je bila njena biblija,« je ponovila Jana za njegovim hrbtom.

V tem se je Mac Donald obrnil k njima; Aldous in Jana sta opazila na njegovem obličju izraz, ki se je zdel v tem domu smrti nekam čuden, skoro neprimeren. Stopila sta k njemu.

Mac Donald se je spet obrnil. Prisluhnil je in pritegnil dih. Nato je rekel, še vedno obrnjen proti goram in dolini:

»Lahko da se motim, Johnny — a zdi se mi, da sem slišal strel iz puške!«

Prisluškovali so celo minuto.

»Slišalo se je kakor od ondod,« je dejal Mac Donald, kažoč proti jugu. »Mislim, Johnny, da bo najbolje, ako se vrnemo v tabor.«

Hitel je naprej in Aldous mu je sledil tako naglo, da ga je Jana težko dohajala. Vprašala ga ni ničesar, čeprav je komaj sopla od razburjenja. Mac Donald je jel še hitreje skakati s kamna na kamen; koder je bilo ravno, je tekel. Na rob planote je dospel štiri ali pet sto yardov pred njim; ko sta prišla do njega, se je z dalekozorom skrbno razgledoval po dolini.

»Na tej strani jih ni,« je rekel. »Zdi se, Johnny, da pridejo po onem koncu doline. Če jih hočemo videti, bo treba iti na hrib.«

Glasno je sklopnil daljnogled in ga je obesil preko rame.

»Peljite Jano tja doli,« je velel, »Pazite na sotesko, po kateri smo prišli, in počakajte me. Jaz pojdem na vrh, da se razgledam.«

Poslednje besede je vrgel že preko ramena, ko je v drnec hitel nizdoli. Samo enkrat je bil Aldous že videl Mac Donalda v taki naglici: bilo je tisto noč, ko so ugrabili Jano. Uverjen je bil, da Mac Donald niti malo ne dvomi zastran tistega strela iz puške; pomeniti je mogel samo bližanje Mortimera Fitz Hugha in Quada. Zakaj naj bi zločinska dvojica tako neoprezno izdajala svojo prisotnost, se niti ni utegnil vprašati, ko je hitel z Jano po planoti. Ob njunem prihodu v tabor je imel stari Donald tri četrtine poti vkreber že za seboj. Aldous je pogledal na uro. Zamrazilo ga je. Šele dobršno uro je bilo od trenutka, ko sta s starcem prišla z gore, da bi jo ubrala za Jano; sovražnik v tem času nikakor niso mogli prejahati več nego tretjino osem milj dolgega kosa doline, ki so ga gotovo pazno premotrili z daljnogledom, ne da bi bili opazili sled kakega živega bitja! On je imel prav — in Mac Donald se je motil! Ako je bil strel resnično strel, je prišel gotovo z druge strani.

Rad bi bil posvaril Mac Donalda, toda starec je bil že predaleč. Sicer pa — če je imel Aldous prav, ni bilo za Mac Donalda ondi nikake nevarnosti. Opasnost se je bližala s severa, izza prepada, po katerem je bobnela reka. Ko je Mac Donald izginil v bregu, se je John pazljiveje ozrl na raztrgane skalne stene, ki so ga obdajale s tiste strani. Nikakega prehoda ni bilo opaziti med njimi.

Mali oglasi

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je poslati na Oglasni oddelek „Jutra", Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Vse pristojbine je uplačati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčijo. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11.842

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socijalne namene občinstva: vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 3·—.

Ženitve, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—. Pristojbina za šifro Din 5·—.

Obrt

Vulkaniziram
vse vrste avtogume ter
galoše in snežne gumijeve čevlje
Popravljam kolesa in motorje. P. Skafar, Ljubljana, Rimska cesta 11. 12

Snežne čevlje in galoše
popravlja Avg. Škof, Borštnikov trg 1. 29632

Peči in glinaste šamotne štedilnike
postavlja ter popravlja najceneje in najsolidneje Keramična zadruga, Karlovška 8 (Tesarska). 29513

Motorna vozila

Avtomobili
B. S. A. motocikli, svetovno znani, za ture;
«TATRA» AVTOMOBILI za v kvaliteti in za slabe ceste brezkonkurenčni;
VSI REZERVNI DELI za zgorajšnja vozila v zalogi
DELAVNICE za vsa motorna vozila, strokovnjaško delo in solidne cene;
GARAŽE vedno na razpolago;
BENCIN iz sesalke — tudi ponoči — po konkurenčni dnevni ceni.
JUGO - AVTO, d. z o. z., Ljubljana, Dunajska cesta štev. 36. — Telefon 2236. 178

Austro Fiat
24 HP, prigraven za mali tovorni avto, ker so sedeži za demontirati, zelo poceni naprodaj. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 29689

Motorno kolo
2 HP, 2 prestavi, zelo dobro ohranjeno in malo rabljeno, radi bolehnosti poceni proda Mihael Kaučič, Zg. Šiška 125. 29994

Indian s prikolico
samo dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Scout» 30013

Službo dobi

Hlapca
poštenega, k paru konj sprejme takoj vinska trg. Puntar, Logatec štev. 41. 29913

2 pek. pomočnika
enega starejšega, ki je dobro izurjen pri peči in enega mlajšega, kateri je pripravljen raznašati kruh strankam, sprejmem. Reflektiram na prvovrstne delavce z dobrimi spričevali. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29893

Mesar. pomočnika
ki je zmožen za prodajo mesa na drobno, sprejme takoj Jakob Jesih, mesar v Ljubljani. Vse drugo po dogovoru 29858

2 učenca
pridna in poštena, sprejmem za slaščičarsko obrt. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29687

Zastopnike
z znanjem slovenskega in nemškega jezika sprejmemo. Javijo naj se v ponedeljek od 3—5 popoldne v hotelu «Slon» v Ljubljani. 29596

Poslovodinjo
s kavcijo, sprejme trgovina s špecerijo in manufakturo. Upoštevam samo take, s prvovrstnimi spričevali in brezhibno preteklostjo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Poslovodkinja». 29451

Služinčad
kuharice, sobarice, natakarice, hišne itd dobe najlažje službo v Beogradu ako se zglase v biroju Ekonomija, Beograd, Visana 11 28989

Izurjeno pletiljo
sprejmem. Delo oddam tudi na dom. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 29965

Zobotehnika
sprejmem na deželo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zobotehnik». 29982

2 pleskarska pomočnika
dobro izurjena sprejme tvrdka Brata Rožič, sobno slikarstvo in pleskarstvo, Vegova ulica 8. 29990

Perico
za domačo potrebo takoj sprejmem. Pralnica je na stroje z električnim pogonom. Stanovanje, drva, luč in hrana prosta, plača po dogovoru. — Prednost ima starejša oseba brez družine — ki je v pranju in likanju zvežbana. Ponudbe do 10. oktobra 1927 na grad Ravne, pošta Guštanj. 29975

Trg. pomočnika
mladega in agilnega, lepega značaja ter prvovrstnega prodajalca špecerije in manufakture, sprejme takoj tvrdka A. Peče, Černoževjav. Reflektira se res samo na dobro moč. Hrana in stanovanje v hiši. 29976

Kontoristinjo
za izven Ljubljane sprejmem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 30002

Spretno prodajalko
sprejmem. — Pismene ponudbe na: G. Čadež, Ljubljana, Mestni trg. 30005

Pridno služkinjo
zanesljivo, katera zna kuhati in je voljna opravljati domača dela — pranje in vrtna dela, sprejme do 25. oktobra 1927 Michelitsch, Ljutomer, Glavni trg št. 12 29974

Zaslužek

Pletenine
na žaket ali osemključni stroj oddam. Ponudbe pod «Lepo delo» na oglasni oddelek «Jutra». 29972

Pletilje
dobijo delo na dom. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Pleeti». 29973

4000—5000 Din
lahko zasluži mesečno tisti, ki prevzame prodajo drž. srečk na mesečne obroke. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Siguren zaslužek 20». 29987

Potnika
pridnega in zanesljivega, pri trgovcih v Sloveniji in Hrvatski dobro vpeljanega, ki bi hotel poleg svojih predmetov vzeti s seboj tudi vzorce volnenih izdelkov (vsakovrstnih pletenin) proti dobri proviziji sprejmem takoj. Event. sprejmem potnika tudi samo za pletenine. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Strojno pletilstvo». 29970

Postranski zaslužek
nudim vsakemu. Pišite na: J. Otrin, Rovte pri Logatcu Priložite znamko za 2 Din. 30007

Proti fiksni plači in proviziji
sprejemamo zastopnike in zastopnice za prodajo vrednostnih papirjev in švicarskih ur. Pismene ali ustmene ponudbe na Zumbulović, Ljubljana, Aleksandrova 12. 30011

Službe išče

2 perfektni kavarn. natakarici
iščeta službe izven Ljubljane. Nastopita lahko takoj. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29905

Boljša gospodična
vajena otrok, išče službe. Gre tudi kot pomoč gospodinji ali v trgovino. Ponudbe prosi na oglasni oddelek «Jutra» pod Nastopim lahko takoj» 29895

Hotelska sobarica
želi premeniti službo. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod značko «Zanesljiva sobarica». 29886

Stenotipistinja
vešča slovenskega in nemškega jezika ter vseh pisarniških del, z večletno prakso, želi spremeniti službo. Cenj. ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «K». 29750

Knjigovodja
z osemletno prakso, želi službe. Zmožen je samostojnega knjigovodstva ter vseh drugih pisarn. opravil Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Vesten 16» 29274

Trg. pomočnik
špecerijske in galanterijske stroke, z lepimi spričevali, mlad, vojaščine prost, vešč slovenskega, nemškega in srbohrv. jezika, želi službe za takoj. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 29969

Prodajalka
dobro izurjena v mešani stroki, perfektna v nemškem jeziku, želi službe. Nastopi lahko takoj. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 29968

Pianist
želi zaposlitve v pleeni sezoni. — Gre tudi na deželo na željo za plesnega učitelja. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Najnovejši šlagerji». 29999

Pouk

Francoščino in klavir
poučuje dipl. strokovnjakinja. Informacije od 1. do 4. ure. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29424

Šoferska šola
daje pouk in izobrazuje praktično in teoretično kandidate za samostojne šoferje. Pouk je temeljit in uspeh siguren. Kandidate sprejemamo vsak dan. Prospekti gratis. Natančne informacije v avto-šoli, Zagreb, Kaptol 15 — Telefon št. 11-95 25193

Pouk
v vseh modernih plesih želi poedinec. Ponudbe z navedbo honorarja na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Ples». 29997

Za francoščino in klavir
sprejme še nekaj učencev A. Potočnik, strokovno diplom. učiteljica, Mirje — Groharjeva cesta — vila Bizovičar, pri mostu. Sprejema od 1.—4. ure. 29966

Pridelki

Krompir
vagon, beli, odbran, amerikanska vrsta, 110 Din stot, proda Mursa, Ljutomer. 29892

Krompir
razpošilja na vagone Peter Šetina, Sevnica ob Savi 29816

Kupim

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana Wolfova ul. 3. 38

Srebrne krone
kupuje in plača dobro F. Čuden, Ljubljana, Prešernova ulica 1. 238

Banjo
(Sitzwanne) kupim. Naslov poslati na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Sedeča banja». 29985

Vodno sesalko
centrifugalno ali botno — (Kolbenpumpe) na jermenski pogon, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Sesalka». 29991

Več kož ruske veverice
(Fehrücken) kupim in plačam prav dobro. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Feh». 30004

Železno posteljo
zložljivo, kupim. Pismene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Št. 18». 30010

Prodam

Lutzove peči
in email tablice ima v zalogi inž. Mate Guzelj, Ljubljana VII (Šiška), Jernejeva št. 5. 208

Drva
hrastova, parketne odpadke od žage ter melka drva po nizki ceni dostavlja na dom parna žaga V. Scagnetti — Ljubljana, za gorenjskim kolodvorom 36

Radio Indukt
Ljubljana, Sv. Petra c. 24
razprodaja vsled preuredbe posl. prostorov prvovrstne radioaparate, zvočnike in radiomaterijal pod lastno ceno. Ogled neobvezen. — Tudi na obroke. 29904

Kovaško orodje
za enega kovača proda po zmerni ceni Ivan Ražen, Stara Fužina — Bohinj. 29771

Učenko
za strojno pletenje, z vso oskrbo v hiši sprejmem za 1 leto. — Prodam pa
pletilni stroj
ter kupca naučim plesti. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29978

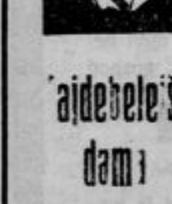

'ajdebelejša dam

postane vitka — če hoče

Uspeh viden že v par dneh — To dosežete z uporabo angleškega radioaktivnega preparata «SANOS» čudo ki daje moderno ravno liniio! Uspeh zajamčen sicer povrnemo denar. Cena zavojčku franko 85 Din. Uporaba zunanja, navodilo priloženo. Naročila na naslov: «Sanitaria» Crikvenica — Primorje

Nagrobni okvir
velik, s ploščo, prodam pri Sv. Križu. Marija Kirinič, Ljubljana 7. 29921-a

Prešani ocvirki
po 5 Din vedno na razpolago pri tvrdki
Evald Popović
Ljubljana, Cesta v Mestni log št. 15 28846

Plinsko peč
s cevmi, samo eno zimo rabljeno, poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29979

Štedilnik
dobro ohranjen, ceno naprodaj na Gosposvetski c. št. 13, vrata 120. 29627

Razprodaja
raznega pohištva, kuhinjske oprave, svetiljk, porcelana itd. se vrši v petek, 30. t. m. popoldne v Stožicah št. 79 pri Ljubljani. 29919

Posest

„Posest"
Realitetna pisarna
družba z o. z.
Ljubljana
Miklošičeva cesta 4
sprejema prijave in posreduje pri oddaji stanovanj, trgovskih, obrtnih lokalov
za oddajalca brezplačno.
Nudi prevzemnikom veliko izbiro stanovanj, sob, trgovskih in obrtnih lokalov po nizkih pristojbinah. Za oddajalce najboljša prilika oddaje stanovanj — ker brez vseh stroškov 195

Čevljarji, pozor!
Na Dolenjskem se Vam nudi prilika, katere bo vsak vesel. Prodam v prometnem kraju celo delavnico z vsem inventarjem. Zraven pustim 2 učenca, ki sta že izučena za vsako novo delo. To vse zaradi selitve. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 29857

Gostilno
dobro idočo, z gospodarskim poslopjem, 2 orala zemlje, oddaljeno 5 minut od Koroškega kolodvora, prodam radi družinskih razmer po nizki ceni. Ponudbe na podružnico Jutra v Mariboru pod «Ugodna cena». 29956

„Posest"
Realitetna pisarna
družba z o. z.
Ljubljana
Miklošičeva cesta 4
proda:
MLIN na 3 pare kamnov, na stalni močni vodi, poleg stanovanjska hiša, gospodarska poslopja, v trgu na Štajerskem — 4 orale arondiranega zemljišča 1500 komadov hmelja, drugoletnega, tik okr. ceste, 10 minut od trga, 160.000 Din;
GOSTILNO z mesarijo, v bližnji okolici Celja — po izredno ugodni ceni;
KMECKO POSESTVO, 12 oralov, 3200 hmelja, lepe stavbe, pri Vojniku, pod ugodnimi pogoji;
Poleg tega več kmečkih posestev, gostilniških in trgovskih hiš, vil itd. 30006

Dvostanovanj. hiša
novozidana, davka prosta, z vsemi pritiklinami in 2 vrtoma, pri mestu Mariboru naprodaj. Takojšnja vselitev. Franjo Špes, Maribor, Tržaška cesta. 29957

Posestvo
v ceni do 150.000 Din kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Blizu Ljubljane». 29988

V najem

Posestvo
in sicer hišo, gospodarsko poslopje s pritiklinami, v hiši dobro vpeljana gostilna, mesarija in trgovina — oddam v najem v Suhoru pri Metliki v Belokrajini Niko Popović, Škemljevec št. 1. pošta Suhor pri Metliki. 29772

Lokali

Gostilno
v sredini Ljubljane na prometnem kraju takoj oddam tistemu, ki odkupi inventar. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29834

Lokale
pripravne za trgovino ali pisarne, v sredini mesta oddam takoj ali pozneje. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Lepe prostore». 29971

Delavnico
za mirno obrt rabim za takoj. Cenjene ponudbe na naslov: M. Kovač, Borštnikov trg 1. 30014

Suho delavnico
želim. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 30016

Sobe

2 prazni sobi
v sredini mesta oddam zakoncema brez otrok in sicer s 1. novembrom. Interesenti naj stavijo pismene ponudbe do 30. sept. 1927 na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Ljubljana — 2 sobi». 29952-a

Sostanovalca
solidnega, sprejmem. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 29945

Sobico
svetlo in čedno, oddam mirni gospodični. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29943

Dva dijaka
srednje ali višješolca sprejmem na stanovanje in hrano v šentpeterskem okraju, blizu bolnice. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 29941

Opremljeno sobo
z elektr. razsvetljavo, v bližini glavne pošte oddam boljši osebi. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 29989

Opremljeno sobo
z elektr. razsvetljavo oddam solidnemu gospodu. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29996

Opremljeno sobo
lepo in zračno, z vhodom iz stopnic, oddam 1 ali 2 gospodoma ali gospodičnama v Sp. Šiški, Janševa ulica 12. 29998

Opremljeni sobi
eno, event. dve (na željo eno tudi prazno) oddam v sredini mesta pod ugodnimi pogoji. Elektr. razsvetljava. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra» 29995

1—3 dijakinje
ali dijake sprejmem v popolno oskrbo v sredini mesta. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 30012

Gospodična
želi sobico pri nemški družini. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Mirna 309». 30009

Lepo sobo
v sredini mesta oddam takoj mirnemu gospodu. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 30015

Opremljeno sobo
z elektr. razsvetljavo, v sredini mesta oddam s 1. oktobrom zakonskemu paru ali 2 gospodoma, event. s hrano. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29940

Stanovanja

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritiklin, velik vrt v Stožicah 79 pri Ljubljani oddam mirni stranki s 1. oktobrom. Vodovod v hiši. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra» 29919

Stanovanje
2 sob in pritiklin, blizu Tabora, zamenjam za stanovanje, event. s 3 sobami v Sp. Šiški. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Lepo stanovanje». 29963

Zakonca
želita majhno stanovanje ali sobo s souporabo kuhinje. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Takoj 10». 29986

Stanovanje
2 sob in kuhinje želim s 1. novembrom. Plačam do 700 Din mesečno. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Bližina centra». 29984

Opremljeno stanovanje
sobe in kuhinje oddam s 1. novembrom v novi hiši. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29981

Stanovanje
1—3 sob s pritiklinami, v sredini mesta išče tričlanska boljša družina s 1. novembrom. Plača do 1500 Din mesečno. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «1500». 29993

Prehrana

Abonente
sprejmem na dobro meščansko hrano po 12 in 17 Din dnevno. Restavracija pod «Skalco», Mestni trg št. 11. 29864

Otroka
do 6 let starega vzame v popolno oskrbo gospa na deželi — prva postaja od Ljubljane. — Ponudbe pod «Dober zrak in dobro mleko» na oglasni oddelek «Jutra». 30008

Kapital

Tiho družabnico
ali družabnika, ki razpolaga z gotovino 50—100.000 Din, ali pa je zmožen za to vsoto garantirati išče zelo dobičkanosno in dobro vpeljano podjetje manufakturne in modne stroke pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Dobiček». 29840

Pristopil bi
k resnemu in pred polomom varnemu podjetju ali trgovini mlad trgovec s 125.000 Din — najraje v Ljubljani. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 29810

„JUNIPER"
ze eno francosko žganje z brinjevim ekstraktom je najboljše sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, želodčnim boleznim itd. Dobi se v vsaki apoteki, drogeriji in trgovini.

Trgovci zahtevajte engros cene.

Glavna zaloga:
Vitomir Dolinšek
Agentura „Juniper"
Celje, Gosposka ulica št. 26

Zvitke (role) za računske stroje, ček in kontrolne zvitke za blagajne vseh sistemov, ima vedno v zalogi
Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/I.
Telefon štev. 2980. 49 6

Dopisi

«Pomoč 26»
Dvignite pismo. Hvaležnost 29910

Bogat mladenič
čvrst, s 150.000 Din v enem letu, želi znanja v svrho ženitve z gospodično od 18 do 26let staro, posestnico večje trgovine. Naslov s sliko na oglasni oddelek «Jutra» pod «Ljubezen S. D.» 29967

Škrjanček
moj, hvala! Vzbudil si v meni davne sanje. Opojno stezam veje pod oblake in čakam te, da sedeš nanje ... O še zapoj! Pinija. 30001

Glasba

Gramofonisti!
Vsa popravila vseh vrst gramofonov in drugih različnih godbenih aparatov izvršim strokovnjaško solidno, ceno in pod jamstvom v svoji specijalni delavnici za fino mehaniko
A. Rasberger
Ljubljana, Tavčarjeva ul. 5
Iz dežele prinešena popravila izvršim, če je le mogoče še isti dan. Peresa, zobna kolesa in različni posamezni deli vedno v zalogi 196

Pianino ali klavir
dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Plačam takoj 14». 29977

Živali

Srno
mladico, popolnoma udomačeno poceni prodam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29980

Razno

Deklico
4 leta staro, dam za svojo dobrim ljudem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29992

DALIN, najboljše oglje za likanje
prodaja **Jos. Šerec** v Mariboru.
Samoprodaja za S. H. S.

Macesnove deske
suhe, prve vrste, debelina od 25—60 mm za takojšnjo porabo mizarskih del kupim. Prosim ponudbo in ceno proti takojšnjem plačilu.
IVAN ZGONC
mizar in trgovec
Cerknica št. 62 pri Rakeku.

Pohištvo
elegantno, fino, cenevredno po lastnih in danih načrtih
A. AMANN, Ljubljana
Dvorni trg št. 1

Generalna reprezentanca znane svetovne firme oddaja
distriktna zastopstva
boljšim gospodom ki imajo vezi z oblastmi, industrijalnimi podjetji itd. Ponudbe pod „Zastopstvo na 278 — 1" na Interreklam A. G., Zagreb, Marovska 30.

Suhe gobe
Milanska firma najbolje uvedena, želi stopiti v zvezo samo s prvovrstno firmo ki specialno trguje s predmetom suhih gob. Ponudbe na: **Walther Casella Postale 204 Milano (Italia).**

Brez orodja ni rokodelstva

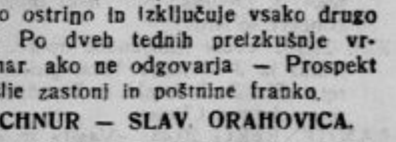

Posnemalnik za britek, zajamčeno za večno dobro ostrino in izključuje vsako drugo ostrenje. Po dveh tednih preizkušnje vrnem denar, ako ne odgovarja. — Prospekt pošlje zastonj in poštnine franko.
ST. SCHNUR — SLAV. ORAHOVICA.

†

V globoki žalosti sporočamo žalostno vest, da je naša dobra in skrbna mati, žena, sestra, teta in svakinja gospa

Frania Kunst
soproga strokovnika

danes 28. t. m. po daljši bolezni, previdena s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek 29. septembra ob 5. uri popoldne iz drž. bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 28. sept. 1927.

Žalujoči ostali.

Urejuje dr. Josip Brtas. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.